Svenska kyrkan

Kyrkoordning för Svenska kyrkan

Kyrkomötets beslut (SvKB 1999:1) om Kyrkoordning för Svenska kyrkan

Kyrkoordning
Lydelse
den 1 januari 2020

Ändringar införda t.o.m. SvKB 2019:11

Inledning till kyrkoordningen **4**

Första avdelningen: Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund **6**
1 kap. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära 6

Andra avdelningen: Församlingarna **7**
2 kap. Församlingens uppdrag 7
3 kap. Kyrkofullmäktige 10
4 kap. Kyrkoråd och församlingsråd 15
5 kap. Kyrkoherden 18

Tredje avdelningen: Stiften **20**
6 kap. Stiftets uppdrag 20
7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna 21
8 kap. Biskopen 24
9 kap. Domkapitlet 30

Fjärde avdelningen: Den nationella nivån **36**
10 kap. Den nationella nivåns uppdrag 36
11 kap. Kyrkomötet 38
12 kap. Kyrkostyrelsen 42
13 kap. Biskopsmötet 43
14 kap. Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar 43
15 kap. Svenska kyrkans valprövningsnämnd 45
16 kap. Svenska kyrkans överklagandenämnd 46

Femte avdelningen: Gudstjänst **48**
17 kap. Gudstjänstliv 48
18 kap. Gudstjänstböcker 50
19 kap. Dop 52
20 kap. Nattvard 54
21 kap. Bikt 55
22 kap. Konfirmation 56
23 kap. Vigsel och välsignelsehandlingar 57
24 kap. Begravning 58
25 kap. Vigningshandlingar 59
26 kap. Sändnings- och mottagningshandlingar 60
27 kap. Invigningshandlingar 61

28 kap. Kyrkoåret 62

Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet 65
29 kap. Kyrkotillhörighet 65

Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar 69
30 kap. Uppdraget som biskop 70
31 kap. Uppdraget som präst 70
32 kap. Uppdraget som diakon 74
33 kap. Kyrkans förtroendevalda 77
34 kap. Kyrkans anställda 79

Åttonde avdelningen: Församlingstillhörighet och indelning 84
35 kap. Församlingstillhörighet 84
36 kap. Indelningsenheter, m.m. 86
37 kap. Ändringar i indelningen, m.m. 87

Nionde avdelningen: Val 94
38 kap. Direkta val 94
39 kap. Indirekta val 112

Tionde avdelningen: Kyrkobyggnader 116
40 kap. Kyrkobyggnader 116
41 kap. Upplåtelse av kyrka 118

Elfte avdelningen: Ekonomi och egendom 120
42 kap. Kyrkoavgift och ersättning för kyrkliga handlingar 120
43 kap. Kollekter 122
44 kap. Ekonomisk utjämning m.m. 123
45 kap. [Kyrkofonden] Upphört att gälla. 126
46 kap. Prästlönetillgångar och annan ändamålsbestämd egendom 126
47 kap. Ekonomisk förvaltning m.m. för församlingar och pastorat 128
48 kap. Revision och granskning av församlingar och pastorat 129
49 kap. Ekonomisk förvaltning för stiften 130
50 kap. Revision och granskning av stiften 132
51 kap. Ekonomisk förvaltning för den nationella nivån 133
52 kap. Revision och granskning av den nationella nivån 134

Tolfte avdelningen: Handlingar och register 135
53 kap. Offentlighet för handlingar 135
54 kap. Undantag från offentlighet för handlingar m.m. 137
55 kap. Register och arkiv 141
56 kap. Kyrkobokföring och andra register 142

Trettonde avdelningen: Tillsyn och överklagande 145
57 kap. Tillsyn 145
58 kap. Överklagande 150

Fjortonde avdelningen: Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund 154
59 kap. Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund 154

Övergångsbestämmelser 157
Övergångsbestämmelser till SvKB 1999:1 157

Övergångsbestämmelser till SvKB 2002:7 160
Övergångsbestämmelser till SvKB 2003:7 160
Övergångsbestämmelser till SvKB 2007:5 160
Övergångsbestämmelser till SvKB 2007:6 160
Övergångsbestämmelser till SvKB 2009:2 161
Övergångsbestämmelser till SvKB 2009:4 161
Övergångsbestämmelser till SvKB 2011:2 161
Övergångsbestämmelser till SvKB 2011:7 161
Övergångsbestämmelser till SvKB 2011:9 161
Övergångsbestämmelser till SvKB 2012:9 161
Övergångsbestämmelser till SvKB 2012:14 161
Övergångsbestämmelser till SvKB 2015:5 162
Övergångsbestämmelser till SvKB 2015:8 163
Övergångsbestämmelser till SvKB 2016:1 163
Övergångsbestämmelser till SvKB 2017:4 163
Övergångsbestämmelser till SvKB 2017:14 163
Övergångsbestämmelser till SvKB 2017:18 163
Övergångsbestämmelser till SvKB 2019:6 164

Inledning till kyrkoordningen

Svenska kyrkan är ett trossamfund som leder sin historia tillbaka till de äldsta kristna församlingarna och deras bekännelse till Kristus. Svenska kyrkans trosarv är den apostoliska tron.

Alltsedan kristendomen kom till Sverige har människor samlats i församlingarna till gudstjänst, rådslag och beslut om gemensamma angelägenheter. I stiften har biskoparna vigt präster till församlingarnas tjänst och haft uppsikt över församlingar och präster. Gudstjänstlivet har gestaltats på olika sätt; organisatoriska och ekonomiska förhållanden har kontinuerligt förändrats liksom relationerna mellan kyrka och stat.

Svenska kyrkans identitet som ett trossamfund med evangelisk-luthersk bekännelse kan härledas till reformationen av den svenska kyrkoprovinsen. Den bekännelsen antogs slutligt vid Uppsala möte 1593 i ett beslut som innefattade 1571 års kyrkoordning. Kontinuiteten tillbaka framgår av att den evangelisk-lutherska bekännelsen är grundad i Guds ord samt innehåller de ekumeniska trosbekännelserna från fornkyrkan och den augsburgska bekännelsen som skrevs inom den odelade västkyrkans ram.

Syftet med kyrkoordningen

En huvuduppgift för kyrkoordningen är att ange de strukturer och beslutsformer som ger de bästa förutsättningarna för Svenska kyrkan att fullfölja sin kallelse. Härtill kommer uppgiften att bevara och stärka enheten och gemenskapen bland dem som tillhör Svenska kyrkan, mellan församlingar och stift och med hela den världsvida kyrkan. Kyrkoordningen behöver kontinuerligt ses över och anpassas till nya förutsättningar för att kunna fullfölja sin uppgift.

Kyrkoordningen med dess bestämmelser och inledningar ger en begränsad bild av Svenska kyrkans tro och liv. Regelsystemet behandlar främst kyrkans institutionella sida. Inledningarna begränsas till de ämnen som kyrkoordningen reglerar. Andra viktiga teman i kyrkans och enskilda kristnas tro, bekännelse och lära behandlas inte här.

Ett evangelisk-lutherskt kyrkosamfund har stor frihet att utforma sin organisation utifrån vad som i varje tid bedöms som mest ändamålsenligt. Kyrkoordningen innehåller mycket som inte är nödvändigt för kyrkans sanna enhet, men när Svenska kyrkan har fastställt bestämmelser av olika slag måste de följas för att splittring ska motverkas även i fråga om det som kan utformas på olika sätt.

Kyrkoordningen är beroende av det historiska arv som Svenska kyrkan bär med sig och den kulturella och sociala roll kyrkan har. Kyrkans organisation och uttrycksformer knyter an till det samhälle kyrkan är satt att verka i. Samtidigt måste kyrkoordningens bestämmelser stå i samklang med vad kyrkan tror, bekänner och lär.

Förhållandet mellan teologi och juridik

I kyrkoordningen knyts teologi och juridik samman. Det som Svenska kyrkan tror, bekänner och lär ger en utgångspunkt för kyrkoordningens innehåll och kriterier, mot vilket innehållet i kyrkoordningen ska prövas. Genom korta inledningar till kyrkoordningens avdelningar eller kapitel anges i en koncentrerad form bakgrunden och sammanhanget för de bestämmelser som finns i de följande paragraferna. Inledningarna innehåller långt ifrån allt vad Svenska kyrkan har att säga om de ämnen som behandlas i kyrkoordningen. Syftet är att lyfta fram några

väsentliga aspekter på det som behandlas i de följande avdelningarna eller kapitlen, inte att motivera varje bestämmelse.

Vid tolkningen och tillämpningen av kyrkoordningens bestämmelser bör de principer gälla som är vedertagna för samhällets rättsordning i övrigt. Inledningarna innehåller inte några bestämmelser. Dessa återfinns endast i de efterföljande paragraferna. När bestämmelserna tillämpas ska inledningarna fungera som teologiska motiveringar till bestämmelserna och kan därmed bli av betydelse för tolkningen. Det är dock inte möjligt att enbart på grundval av vad som står i en inledningstext avgöra vad som gäller rättsligt eller pröva om någon har brutit mot kyrkans ordning. Den gällande ordningen finns i bestämmelserna.

Första avdelningen: Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund

Inledning

Den kristna kyrkan bekänner en enda Gud – Fadern, Sonen och den heliga Anden – som skapar, frälser och ger liv. Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och delar den kristna bekännelsen och lovsången till en treenig Gud.

Kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud, som är hennes ursprung och mål. Hos Gud finns ett outtömligt djup av vishet, nåd och kärlek. Kyrkans tro innebär en grundläggande tillit till Gud och bygger på Guds väldiga handlingar, som är omvittnade i Bibeln och möter människorna i deras liv. Tron har ett från det apostoliska arvet överlämnat innehåll som kyrkan för vidare och som blir till en personlig erfarenhet i människornas liv.

Tron uttrycks i bekännelsen i ord och handling. Under kyrkans historia har tron uttryckts i nya formulerade bekännelser, när situationen har krävt det. De tre äldsta trosbekännelserna har en särställning som allmänkyrkliga uttryck för trons och kyrkans kontinuitet genom tiderna. Svenska kyrkan tillhör den evangelisk-lutherska traditionen med den augsburgska bekännelsen från 1530 som förenande bekännelsedokument. Bekännelseskrifterna från reformationstiden är vägledande vittnesbörd om hur tron utlades som svar på den tidens frågeställningar.

Kyrkans lära formuleras genom den teologiska reflektionen över vad tron och bekännelsen innebär. Det är en uppgift för enskilda kristna och kyrkan att i varje tid på nytt leva sig in i trons djup och klargöra dess innebörd. Läran uttrycks i trosbekännelser, i skrifter från kyrkans historia, i gudstjänstböcker och andra nutida dokument som kyrkan har bejakat. Varken trosbekännelserna eller läran är föremål för tro. De redovisar vad kyrkans övertygelse består i och utlägger tron. I fortlöpande samtal med andra traditioner, i förkunnelsen och gudstjänsten fortsätter Svenska kyrkan att utlägga sin tro.

Den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för ska komma till uttryck i allt vad kyrkan gör och säger. Kyrkan förutsätter att de som företräder kyrkan delar kristen tro och kristet liv.

Kyrkans uppgift är att för alla klargöra vad dess tro, bekännelse och lära innebär. Svenska kyrkan inbjuder alla att tillhöra trons folk och dela dess liv. I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.

1 kap. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

1 § Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
som gestaltas i gudstjänst och liv,
är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter,
är sammanfattad i den apostoliska, den nicenska och den athanasianska trosbekännelsen samt i den oförändrade augsburgska bekännelsen av år 1530,
är bejakad och erkänd i Uppsala mötes beslut år 1593,
är förklarad och kommenterad i Konkordieboken
samt i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument.

Andra avdelningen: Församlingarna[1]

Inledning

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden. Församlingen är samtidigt en gemenskap av de människor som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område. Det finns även icke-territoriella församlingar. Flera församlingar kan samverka i ett pastorat.

Församlingen har lokal självstyrelse men är samtidigt en del av ett stift och Svenska kyrkan som trossamfund. Delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen, vigda och icke vigda. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Den demokratiska organisationen och kyrkans ämbete eller vigningstjänst har gemensamt ansvar för att bedriva en verksamhet i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. För varje församling finns ett kyrkoråd eller ett församlingsråd som församlingens styrelse och en kyrkoherde med ansvar för ledning, samordning och tillsyn.

Kyrkans verksamhet bärs således organisatoriskt upp såväl av alla kyrkotillhörigas, och särskilt de förtroendevaldas, ansvarstagande inom den demokratiska organisationen som av ansvarstagandet hos dem som är vigda till uppdragen inom kyrkans vigningstjänst. Det är inte två helt skilda former av ansvar. De förtroendevalda och andra som tillhör kyrkan har tillsammans med dem som innehar vigningstjänsten del i det gemensamma uppdraget att förkunna det kristna budskapet. Tillsammans har de också ansvar för det demokratiska beslutsfattandet och för besluten.

2 kap. Församlingens uppdrag

Församlingens uppgifter

1 § Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Församlingen ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet.

2 § Församlingen får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till församlingens grundläggande uppgift.

[1] Avdelningen utbytt genom SvKB 2012:14

3 § Föreskrifter om församlingens ansvar för begravningsverksamheten finns i begravningslagen (1990:1144).

4 § En församling ska behandla dem som tillhör församlingen lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Pastorat

5 § Flera församlingar kan samverka i ett pastorat som då utgör en kyrklig samfällighet.

Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift.

Pastoratet har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter och fullgör uppgifterna enligt 1 § tredje och fjärde styckena samt 2–4 §§.

Församlingsinstruktion

6 § För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion som anger hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift. När flera församlingar samverkar i ett pastorat har de en gemensam församlingsinstruktion.

Närmare bestämmelser om församlingsinstruktionen finns i 57 kap.

Riktlinjer för begravningsverksamheten

6 a § För varje församling och pastorat som är huvudman för begravningsverksamhet ska det finnas riktlinjer för hur den verksamheten ska vara utformad.

När kyrkofullmäktige har fattat beslut om riktlinjerna ska de översändas till stiftet för kännedom. (SvKB 2017:17)

Ansvarsfördelningen

7 § Kyrkofullmäktige utövar beslutanderätten i en församling eller, när flera församlingar bildar ett pastorat, i pastoratet. Närmare bestämmelser om kyrkofullmäktige finns i 3 kap.

Av kyrkoordningen framgår att kyrkoherden och kyrkorådet beslutar i vissa frågor.

8 § Kyrkorådet är styrelse i en församling som inte ingår i ett pastorat och i ett pastorat.

Församlingsrådet är styrelse i en församling som ingår i ett pastorat.

Det finns närmare bestämmelser om kyrkorådet och församlingsrådet i 4 kap.

9 § Kyrkoherden leder all verksamhet i församlingar och pastorat.

Det finns närmare bestämmelser om kyrkoherden i 5 kap och i 34 kap. 1, 2 och 9 §§.

Kyrkliga samfälligheter för särskilda uppgifter

10 § För det ekonomiska ansvaret för kyrkobyggnaderna i Visby stift får det finnas en samfällighet som omfattar samtliga församlingar i stiftet. En sådan samfällighet får ändras eller upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om samtliga församlingar i stiftet har samtyckt till det eller om det finns synnerliga skäl.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om en sådan samfällighet.

10 a § För att fullgöra samtliga uppgifter som ingår i begravningsverksamheten enligt begravningslagen (1990:1144) samt för att svara för skötsel av gravar får det i Göteborgs stift finnas en kyrklig samfällighet som omfattar det territoriella område som utgör Göteborgs kyrkliga samfällighet enligt indelningen den 1 januari 2016.

Ett beslut enligt 37 kap. 7 b § som berör någon av de i en sådan begravningssamfällighet ingående församlingarna ska, trots vad som anges i första stycket, medföra att begravningssamfällighetens territoriella område ändras på motsvarande sätt.

En sådan begravningssamfällighet får upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om samtliga ingående församlingar, som inte ingår i pastorat, och pastorat, har samtyckt till det eller om det finns synnerliga skäl.

För en sådan begravningssamfällighet gäller bestämmelserna i 6 a § om riktlinjer för begravningsverksamheten. Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då samfällighetens beslutande organ.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om en sådan begravningssamfällighet samt vad som ska gälla vid upplösning av en sådan samfällighet. (SvKB 2017:18; 2019:10)

10 b § Följande bestämmelser ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

− 34 kap. 6 § om Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation,
− 53 kap. 12 § om överklagande,
− 56 kap. 7 § om överklagande, och
− 57 kap. 1 och 4 §§ om tillsyn.

Därvid ska det som sägs om pastorat i stället gälla en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter. (SvKB 2017:19; 2019:10)

Den kyrkliga beredskapen

11 § Församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, pastoratet ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap.

Svenska kyrkan i utlandet

12 § Svenska kyrkan i utlandet omfattar utlandsförsamlingar och övriga utlandsverksamheter. Kyrkostyrelsen beslutar vilka utlandsförsamlingar som tillhör Svenska kyrkan och vilka övriga utlandsverksamheter som ska finnas.

Inom Svenska kyrkan i utlandet gäller kyrkoordningens bestämmelser bara om det är särskilt angivet.

13 § För varje utlandsförsamling ska det finnas en församlingsordning. Beslut om församlingsordningen fattas av församlingens beslutande organ. I församlingsordningen ska alltid finnas bestämmelser om vilka av kyrkoordningens bestämmelser som gäller för församlingen, om församlingstillhörighet samt om rösträtt och valbarhet i församlingen.

En församlingsordning för en viss församling ska för att gälla vara fastställd av kyrkostyrelsen efter att Domkapitlet i Visby stift har getts tillfälle att yttra sig.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om församlingsordningen.

3 kap. Kyrkofullmäktige

1 § Kyrkofullmäktige är högsta beslutande organ i en församling som inte ingår i ett pastorat.

Om flera församlingar samverkar i ett pastorat är kyrkofullmäktige pastoratets högsta beslutande organ. Det som sägs i detta kapitel om församlingen ska då gälla pastoratet.

Kyrkofullmäktiges uppgifter

2 § Kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. godkännande av församlingsinstruktionen
2. fastställande av lokalförsörjningsplan,
3. mål och riktlinjer för verksamheten,
4. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
5. val av ledamöter och ersättare i kyrkorådet, församlingsråd och valnämnden,
6. val av revisorer,
7. grunderna för ersättning till förtroendevalda och revisorer,
8. fastställande av årsredovisningens resultat och balansräkning, och
9. ansvarsfrihet.

Kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen. (SvKB 2016:1)

3 § Kyrkofullmäktige får uppdra åt kyrkorådet att i fullmäktiges ställe fatta beslut i ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden.

Sådana ärenden som avses i 2 § får dock inte delegeras.

Val av kyrkofullmäktige

4 § Kyrkofullmäktige väljs av de röstberättigade i församlingen.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Att interimsdelegerade i vissa fall blir kyrkofullmäktige framgår av bestämmelserna i 37 kap. 34 § första stycket. (SvKB 2017:18)

Antalet ledamöter och ersättare

5 § Kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter i fullmäktige.

Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda tal och till minst

– 15 i församlingar med högst 5 000 röstberättigade,
– 25 i församlingar med över 5 000 till och med 20 000 röstberättigade,
– 35 i församlingar med över 20 000 röstberättigade.

Antalet ersättare ska utgöra hälften av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i fullmäktige. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Med röstberättigad i andra stycket avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret.

6 § Om kyrkofullmäktige beslutar att antalet ledamöter ska ändras, ska beslutet för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret.

Om interimsdelegerade enligt 37 kap. 30 a § beslutar om antalet ledamöter i kyrkofullmäktige ska beslutet vara anmält till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. Om inte en sådan anmälan har gjorts ska stiftsstyrelsen fatta beslut om antalet ledamöter. (SvKB 2017:18)

Mandatperiodens längd

7 § Ledamöter och ersättare ska väljas för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Ordförande

8 § Kyrkofullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande.

Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

När sammanträdena ska hållas

9 § Kyrkofullmäktige bestämmer när ordinarie sammanträden ska hållas.

Sammanträde ska också hållas, när kyrkorådet eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

10 § Vid ett sammanträde senast den 31 december under valåret ska det nyvalda kyrkofullmäktige välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret.

Hur sammanträdena kungörs

11 § Ordföranden utfärdar en kungörelse om när kyrkofullmäktige ska sammanträda. Kungörelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet samt uppgifter om de ärenden som ska behandlas.

12 § Kungörelsen ska anslås minst en vecka före sammanträdesdagen på församlingens anslagstavla. Den ska inom samma tid också lämnas till varje ledamot och ersättare på ett lämpligt sätt.

13 § Om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på det sätt som föreskrivs i 12 §, ska kungörelsen med uppgifter om ärendet anslås senast vardagen före sammanträdesdagen. Dessutom ska kungörelsen på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare så att den kan antas nå dem inom samma tid.

Ersättarnas tjänstgöring

14 § Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

15 § Ersättarna ska tjänstgöra enligt den ordning som är bestämd att gälla mellan dem.

En ersättare som redan har börjat tjänstgöra har dock företräde oberoende av turordning.

En ersättare som måste avbryta tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra sedan det ärendet har handlagts.

16 § En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde eller till fortsatt sammanträde, har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har inträtt i hans eller hennes ställe.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv, får inte tjänstgöra igen under samma dag.

Beslutsförhet

17 § Kyrkofullmäktige får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Om en ledamot är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga detta även om antalet *deltagande* ledamöter på grund av jävet inte uppgår till mer än hälften. (SvKB 2016:3)

Deltagande på distans

17 a § Ledamöter får delta i kyrkofullmäktiges sammanträden på distans, om fullmäktige har beslutat det och det sker genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. Den som är ordförande för sammanträdet får inte delta på distans.

Om fullmäktige beslutar att ledamöter får delta i fullmäktiges sammanträden på distans, ska det också anges i vilken utsträckning sådant deltagande får ske

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid fullmäktiges sammanträde. (SvKB 2019:7)

Jäv

18 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

19 § Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne, ska självmant ge det till känna.

Om det har uppkommit en fråga om jäv mot någon och någon ersättare inte har trätt i hans eller hennes ställe, ska kyrkofullmäktige snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om kyrkofullmäktige inte är beslutsfört utan honom eller henne och man inte tillräckligt snabbt kan tillkalla någon annan.

Beslutsprövning av en jävsfråga får endast begäras i samband med att man begär beslutsprövning av det beslut genom vilket fullmäktige har avgjort ärendet. (SvKB 2019:7)

Rätten för kyrkoherden och andra att delta

20 § Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten vid kyrkofullmäktiges sammanträden samt att få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*).

Kyrkofullmäktige får bestämma att också andra ska ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

Ärendena i kyrkofullmäktige

21 § Kyrkofullmäktige ska besluta i ärenden som har väckts av

1. kyrkorådet,

2. en ledamot genom en motion,
3. kyrkostyrelsen, stiftsstyrelsen eller domkapitlet, eller
4. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Beredning

22 § Innan kyrkofullmäktige avgör ett ärende ska det ha beretts av kyrkorådet. Om ärendet särskilt angår en församling i ett pastorat ska församlingsrådet ha beretts tillfälle att yttra sig i ärendet.

I kyrkorådets beredning ska ingå en analys av vilka konsekvenser ett beslut får för barn.

Kyrkorådet ska lägga fram förslag till beslut i ärendet.

23 § Kyrkofullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan beredning, besluta att den förtroendevalda personens uppdrag ska återkallas enligt 33 kap. 11 §.

24 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

25 § Kyrkofullmäktige får hålla val samt besluta om antalet ledamöter och ersättare i kyrkorådet, församlingsrådet och valnämnden utan föregående beredning.

26 § En motion bör beredas inom sådan tid, att kyrkofullmäktige kan fatta beslut om den inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta anmälas till fullmäktige vid ett sammanträde inom samma tid. Fullmäktige ska då också underrättas om vad som dittills kommit fram vid beredningen. Fullmäktige får då avskriva motionen från vidare handläggning.

Bordläggning

27 § Ett ärende ska bordläggas, om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär det. Det krävs dock att mer än hälften av de närvarande ledamöterna är ense om det för att bordlägga ett val eller ett tidigare bordlagt ärende.

Ett bordlagt ärende ska behandlas på kyrkofullmäktiges nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat.

Offentlighet vid sammanträdena

28 § Sammanträdena med kyrkofullmäktige ska vara offentliga.

Ordningen vid sammanträdena

29 § Ordföranden leder kyrkofullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Hur ärendena avgörs

30 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att det inte har kungjorts enligt 11–13 §§, om samtliga närvarande ledamöter beslutar det.

31 § När överläggningen är avslutad lägger ordföranden fram förslag till beslut. Varje förslag ska utformas så att det kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte någon ledamot begär omröstning.

32 § Om en ledamot begär omröstning, ska den ske öppet, utom i ärenden som gäller val.

33 § Vid en omröstning gäller den mening som mer än hälften av ledamöterna är ense om.

34 § Vid lika antal röster är ordförandens röst utslagsgivande.

I ärenden som gäller val fattas beslutet dock genom lottning.

Reservation

35 § Den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet. Reservationen ska anmälas innan sammanträdet har avslutats. Om ledamoten vill utveckla reservationen närmare, ska den avfattas skriftligen och lämnas senast när protokollet justeras.

Protokollet

36 § Vid kyrkofullmäktiges sammanträden ska protokoll föras på ordförandens ansvar.

37 § Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort vid sammanträdet och vilka ärenden som kyrkofullmäktige har handlagt.

38 § Protokollet ska för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar,
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten, och
7. särskild mening enligt 20 §.

39 § Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som kyrkofullmäktige har bestämt.

40 § Senast på andra dagen efter justeringen ska denna tillkännages på församlingens anslagstavla.

Av tillkännagivandet ska det framgå var protokollet finns tillgängligt och vilken dag som det har anslagits. Tillkännagivandet får inte tas bort innan tiden för att överklaga har gått ut.

En uppgift om vilken dag tillkännagivandet anslogs ska tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt.

4 kap. Kyrkoråd och församlingsråd

KYRKORÅD

Allmänt

1 § Av 2 kap. 8 § framgår att det i varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska finnas ett kyrkoråd som styrelse.

Kyrkorådets uppgifter

2 § Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingslivet och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

3 § Kyrkorådet ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens eller pastoratets ekonomiska ställning.

Kyrkorådet ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete.

4 § Kyrkorådet ska

1. bereda ärenden som ska handläggas av kyrkofullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta församlingens och pastoratets egendom,
3. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan, och
4. fullgöra de uppgifter i övrigt som anges i kyrkoordningen och i bestämmelser beslutade med stöd av kyrkoordningen.

Därvid ska kyrkorådet verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Val av kyrkoråd

5 § Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkorådet. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

Kyrkoherden som ledamot m.m.

6 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkorådet.

7 § Kyrkoherden har, även om han eller hon inte är ledamot, rätt att närvara vid sammanträden med ett organ till vilket kyrkorådet har delegerat beslutanderätt eller givit uppdrag att bereda kyrkorådets ärenden. Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt att få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*).

Mandatperiod

8 § Ledamöterna och ersättarna ska väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

När uppdragen upphör efter omval

9 § Om valet till kyrkofullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rättelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan nomineringsgrupperna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de ledamöter och ersättare i kyrkorådet som har valts av fullmäktige, två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.

När omvalet eller sammanräkningen har avslutats, ska fullmäktige förrätta nytt val av ledamöter och ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden.

Fyllnadsval

10 § Om en vald ledamot eller ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Om en ledamot har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare enligt den turordning som har bestämts för ersättarna.

Ordförande

11 § Kyrkofullmäktige ska bland kyrkorådets valda ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

12 § Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med kyrkorådet utser rådet en annan vald ledamot att vara ordförande för det tillfället.

Om ordföranden för längre tid är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, får rådet utse en annan vald ledamot att som ersättare för ordföranden fullgöra hans eller hennes uppgifter under denna tid.

När sammanträdena ska hållas

13 § Kyrkorådet bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Sammanträden ska även hållas, när minst en tredjedel av rådets ledamöter eller kyrkoherden begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

Det nyvalda kyrkorådet får sammanträda under valåret för att välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret.

Ersättarnas tjänstgöring

14 § I fråga om ersättarnas tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§ om ersättarnas tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Ersättarna får närvara vid rådets sammanträden.

Beslutsförhet

15 § Kyrkorådet får handlägga ärenden bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Deltagande på distans

15 a § Kyrkofullmäktige beslutar om och i vilken utsträckning ledamöter får delta i kyrkorådets sammanträden på distans. Deltagande på distans ska ske på det sätt som anges i 3 kap. 17 a § första stycket.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid rådets sammanträde. (SvKB 2019:7)

Jäv

16 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som rör ledamoten eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

Detsamma gäller om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till ledamotens opartiskhet i ärendet.

I fråga om jäv i övrigt tillämpas bestämmelsen i 3 kap. 19 §. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkorådet.

17 § Bestämmelserna i 16 § gäller även anställda och andra personer som på kyrkorådets uppdrag handlägger ett ärende.

Ärendenas avgörande och protokollet

18 § Följande bestämmelser om kyrkofullmäktige ska tillämpas på kyrkorådet:

– 3 kap. 31 § om ordförandens förslag och om beslut,
– 3 kap. 32 och 33 §§ om omröstning,
– 3 kap. 34 § om ordförandens utslagsröst och lottning,
– 3 kap. 35 § om reservation,
– 3 kap. 36 § om ordförandens ansvar för protokollet,
– 3 kap. 37 och 38 §§ om protokollets innehåll,
– 3 kap. 39 § om protokollets justering, och
– 3 kap. 40 § om tillkännagivande av protokollsjustering.

Vid tillsättning av en befattning tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 32 § om sluten omröstning och i 3 kap. 34 § om lottning.

Kyrkvärdar

19 § Församlingens kyrkoråd eller, om församlingen ingår i ett pastorat, församlingsrådet väljer kyrkvärdar för mandatperioden. Till kyrkvärd får den väljas som

1. tillhör Svenska kyrkan,
2. är döpt, och
3. har fyllt 16 år.

Minst en av kyrkvärdarna ska vara ledamot eller ersättare i församlingens kyrkoråd eller i församlingsrådet. Ingen får vara kyrkvärd i mer än en församling samtidigt. (SvKB 2018:6)

FÖRSAMLINGSRÅD

20 § Av 2 kap. 8 § framgår att det i varje församling som ingår i ett pastorat ska finnas ett församlingsråd som styrelse.

Församlingsrådets uppgifter

21 § Församlingsrådet ska fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen och i församlingsinstruktionen samt de övriga uppgifter som kyrkorådet beslutar.

Val av församlingsråd

22 § Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i församlingsrådet. Antalet bestämmer kyrkofullmäktige. Antalet valda ledamöter får inte vara mindre än fyra.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

23 § Det nyvalda kyrkofullmäktige ska inför val av församlingsråd genomföra ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte som säkerställer församlingens inflytande. Vid ett sådant möte nominerar församlingens röstberättigade medlemmar kandidater till församlingsrådet.

Kyrkoherden som ledamot

24 § Kyrkoherden är ledamot i församlingsrådet. Bestämmelser om kyrkoherdens rätt att i sitt ställe utse en annan präst som ledamot finns i 5 kap.

Mandatperiod

25 § Kyrkofullmäktige beslutar för vilken tid församlingsrådet ska väljas. Valet får dock inte avse längre tid än fyra år. Ett nytt församlingsråd ska alltid väljas från och med den 1 januari året efter valåret.

Ordförande

26 § Kyrkofullmäktige ska bland de valda ledamöterna välja en ordförande och församlingsrådet en vice ordförande. Kyrkofullmäktige får uppdra åt församlingsrådet att även välja ordförande.

Hänvisningsbestämmelser

27 § Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på församlingsrådet:
– 9 § om när uppdragen upphör efter omval,
– 10 § om fyllnadsval,
– 12 § om tillfällig ordförande,
– 13 § om när sammanträdena ska hållas,
– 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
– 15 § om beslutsförhet,
– 15 a § om deltagande på distans,
– 16 och 17 §§ om jäv, och
– 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Tillkännagivande om protokollsjustering ska anslås på församlingens anslagstavla eller, om församlingen inte har en egen anslagstavla, på pastoratets anslagstavla. (SvKB 2019:7)

5 kap. Kyrkoherden

1 § Av 2 kap. 9 § framgår att det i en församling och i ett pastorat ska finnas en kyrkoherde som leder verksamheten.

2 § Kyrkoherden ska utifrån avgivna vigningslöften och på eget ansvar fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Kyrkoherden har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Kyrkoherden har ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

3 § Uppdraget som kyrkoherde utövas av den som är anställd eller vikarierar som kyrkoherde i församlingen eller pastoratet.

Domprosten är kyrkoherde för den församling där stiftets domkyrka är belägen.

4 § Kyrkoherden beslutar i vilken turordning övriga präster i församlingen eller pastoratet ska träda in som vikarierande kyrkoherde när det är fråga om ett vikariat om högst tre månader. I turordningen får också tas in andra präster, som enligt kyrkorådets beslut får anlitas som vikarierande kyrkoherde.

Finns det ingen som kan träda in som vikarie enligt turordningen utser istället kyrkorådet vikarie.

För längre vikariat än som anges i första stycket, utser kyrkorådet vikarie och, om det är fråga om vikarie för domprost, stiftsstyrelsen efter samråd med kyrkorådet. (SvKB 2013:2)

5 § En vikarie för domprost, som enligt 4 § tredje stycket utses av stiftsstyrelsen, ska under vikariatet även fullgöra domprostens uppgifter enligt 7, 9, 26 och 40 kap.

6 § Kyrkoherden får utse en präst som arbetar i en församling att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen. Förordnandet ska avse den tid för vilken övriga ledamöter har valts. Kyrkoherden ska underrätta församlingsrådets ordförande om förordnandet.

Om en präst som har utsetts enligt första stycket är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde ska kyrkoherden tjänstgöra i stället.

Kyrkoherden kan återkalla förordnandet. (SvKB 2017:20)

Tredje avdelningen: Stiften

Inledning

Svenska kyrkan framträder regionalt som ett stift. Kyrkans episkopala struktur kommer till uttryck i att det finns en biskop i ledningen för varje stift. Stiften utgör pastorala områden som tillsammans täcker hela landet.

Varje stift omfattar församlingarna inom stiftets område och bär namn efter biskopssätet. Stiftet är indelat i kontrakt, vilka vart och ett omfattar en eller flera av stiftets församlingar. I varje kontrakt finns en kontraktsprost.

Stiftets grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet. Den uppgiften gäller därför främst församlingarnas gudstjänstliv, undervisning, diakoni och mission. Stiftet har även förvaltande uppgifter.

De som är vigda till uppdrag i kyrkan är genom kyrkans kallelse och sändning samt avgivna vigningslöften förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära med ett särskilt ansvar inför stiftet med dess biskop och domkapitel. (SvKB 2015:7)

6 kap. Stiftets uppdrag

Allmänt om stiftet

1 § Stiftet är det regionala pastorala området. Dess grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet.

Stiftet har också förvaltande uppgifter.

2 § För varje stift ska det finnas en biskop med uppgifter som anges i kyrkoordningen.

I Uppsala stift finns en ärkebiskop och en biskop. Den biskop som inte är ärkebiskop benämns biskopen i Uppsala stift.

Biskoparna ska utifrån avgivna vigningslöften på eget ansvar fullgöra sina uppgifter.

3 § Stiftet är indelat i kontrakt.

I varje kontrakt ska det finnas en kontraktsprost.

Stiftets uppgifter

4 § Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar, pastorat och samfälligheter för särskilda uppgifter och ha tillsyn över förvaltningen och över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. Det finns närmare bestämmelser om stiftets tillsyn i 57 kap.

Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.

Stiftet ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet. (SvKB 2012:14; 2017:17; 2019:10)

Den kyrkliga beredskapen

5 § Stiftet ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap.

Beslutanderätten i stiftet

6 § I ett stift utövas beslutanderätten av stiftsfullmäktige.

Av kyrkoordningen framgår att biskopen, stiftsstyrelsen och domkapitlet ska besluta i vissa frågor.

Förvaltningen och verkställigheten i stiftet

7 § I varje stift ska det finnas en stiftsstyrelse. Det kan också finnas nämnder.

Domkapitlet

8 § I varje stift ska det finnas ett domkapitel. Domkapitlet ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna

STIFTSFULLMÄKTIGE

Stiftsfullmäktiges uppgifter

1 § Stiftsfullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. inrättande av nämnder och deras verksamhet,
4. val av ledamöter och ersättare i stiftsstyrelse och nämnder,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ersättning åt förtroendevalda och revisorer,
7. fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, och
8. ansvarsfrihet.

Stiftsfullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen. (SvKB 2002:7; 2005:17; 2011:2)

2 § Stiftsfullmäktige får uppdra åt stiftsstyrelsen eller en nämnd att i fullmäktiges ställe fatta beslut i vissa grupper av ärenden.

Sådana ärenden som avses i 1 § första stycket eller som annars enligt kyrkoordningen ska avgöras av det beslutande organet, får dock inte delegeras.

3 § Stiftsfullmäktige väljs av de röstberättigade i stiftet.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Antalet ledamöter och ersättare

4 § Stiftsfullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda tal och till minst 41.

Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i stiftsfullmäktige. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses

minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat. (SvKB 2002:9; 2011:6; 2014:7)

5 § Om stiftsfullmäktige beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet om det nya antalet fattas senast den 1 februari under valåret och tillämpas vid det kommande valet. (SvKB 2002:9)

Hur bestämmelserna om kyrkofullmäktige m.m. ska tillämpas på stiftsfullmäktige

6 § I fråga om stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 7–40 §§ om kyrkofullmäktige.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om församlingen och kyrkorådet ska i stället avse stiftet och stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
2. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
3. Bestämmelserna i 3 kap. 20 § och 3 kap. 38 § 7 om kyrkoherden ska i stället avse biskopen eller domprosten.
4. För ersättarnas tjänstgöring i stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 38 kap. 82 §.

Utöver vad som följer av hänvisningen till 3 kap. 21 § får även en av stiftsfullmäktige tillsatt nämnd väcka ett ärende i fullmäktige.

Stiftsstyrelsen ska alltid få tillfälle att yttra sig över ett ärende som har beretts av en nämnd. (SvKB 2011:10; 2012:14)

STIFTSSTYRELSEN OCH NÄMNDERNA

Stiftsstyrelsens uppdrag

7 § Stiftsstyrelsen ska främja församlingslivet i stiftet och verka för dess utveckling.

För Svenska kyrkan i utlandet fullgörs denna uppgift av kyrkostyrelsen. (SvKB 2002:7; 2011:7)

8 § Stiftsstyrelsen ska leda och samordna stiftets förvaltning och ha tillsyn över nämndernas verksamhet.

Stiftsstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning.

Stiftsstyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ.

Stiftsstyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. (SvKB 2011:2; 2012:14)

9 § Stiftsstyrelsen ska

1. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av stiftsfullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta stiftets egendom om detta inte ska skötas av någon annan, och
3. verkställa stiftsfullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan.

10 § Stiftsstyrelsen ska verka för att beredskapsförberedelserna inom stiftet genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med en enhetlig inriktning.

11 § Stiftsstyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska stiftsstyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

När det behövs för att stiftsstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter får styrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftets nämnder, från domkapitlet samt från församlingar och pastorat. (SvKB 2012:5; 2012:14)

Ledamöter och ersättare

12 § Biskopen är ledamot i stiftsstyrelsen. Domprosten är biskopens ersättare.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift ledamot i stiftsstyrelsen.

13 § Stiftsfullmäktige väljer ledamöter, förutom biskopen, och ersättare, förutom domprosten, i stiftsstyrelsen. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än åtta.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet ledamöter.

Ledamöterna och ersättarna ska väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret. (SvKB 2002:9)

Ordförande

14 § Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen. Stiftsfullmäktige väljer bland ledamöterna en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen som vice ordförande.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift stiftsstyrelsens ordförande. (SvKB 2012:14)

Nämnder

14 a § Stiftsfullmäktige får tillsätta de nämnder som behövs för sådana uppgifter som annars fullgörs av stiftsstyrelsen.

Stiftsfullmäktige väljer ledamöter och ersättare i en nämnd till det antal som fullmäktige bestämmer. Fullmäktige ska bland ledamöterna välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Tiden för ordförandeuppdragen beslutas av fullmäktige.

Stiftsfullmäktige ska fastställa ett reglemente med närmare bestämmelser om en nämnds verksamhet.

Biskopen har rätt att närvara vid en nämnds sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*). När biskopen är förhindrad har domprosten samma rätt. (SvKB 2012:14)

Hur bestämmelserna om kyrkoråd tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder

15 § Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder:

– 4 kap. 7 § om närvarorätt vid sammanträden,
– 4 kap. 9 § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
– 4 kap. 10 § om fyllnadsval,
– 4 kap. 12 § första stycket om tillfällig ordförande,
– 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,

– 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
– 4 kap. 15 § om beslutsförhet,
– 4 kap. 15 a § om deltagande på distans,
– 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
– 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska avse stiftsfullmäktige och bestämmelserna om kyrkoråd ska avse stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.

2. Bestämmelserna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden ska avse biskopen och, när han eller hon har förhinder, domprosten.

3. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.

4. Stiftsstyrelsen och stiftets nämnder får begära upplysningar från kyrkoråden och församlingsråden när det behövs för att stiftsstyrelsen och nämnderna ska kunna fullgöra sina uppgifter. (SvKB 2002:9; 2003:9; 2012:14; 2019:7)

8 kap. Biskopen

BISKOPENS UPPGIFTER

1 § Den som innehar en befattning som biskop ska

1. förkunna evangelium i ord och handling,
2. ha ansvar för att evangelium förkunnas rent och klart och för att sakramenten förvaltas enligt kyrkans bekännelse och ordning,
3. svara för ledning och tillsyn,
4. vårda och värna kyrkans enhet,
5. viga präster och diakoner,
6. kalla präster och diakoner till överläggningar, samt
7. i övrigt fullgöra biskopens uppgifter enligt kyrkoordningen.

Visitationer

2 § Biskopen ska visitera stiftets församlingar.

Biskopen får också uppdra åt kontraktsprostarna att i biskopens ställe visitera församlingarna i deras kontrakt. Biskopen får i särskilda fall uppdra åt domprosten att visitera stiftets församlingar.

Vid visitationerna ska det föras protokoll som ska lämnas till domkapitlet samt till berörd församling och berört pastorat. (SvKB 2012:14; 2015:7)

Fördelningen av uppgifterna mellan ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift

3 § Arbetsuppgifterna för ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift fördelas mellan dem på pastorala områden.

Ärkebiskopens pastorala område består av församlingarna inom Uppsala kontrakt.

Biskopens i Uppsala stift pastorala område består av återstående församlingar inom Uppsala stift.

Inom sina pastorala områden ska ärkebiskopen respektive biskopen i Uppsala stift svara för uppgifterna enligt 1 § 1–4 och 2 §. De utser även kontraktsprostarna inom sina respektive områden. Ärkebiskopen och biskopen avgör i samråd vem som ska utföra övriga uppgifter enligt 1 § och fatta beslut enligt 37 kap. 20 och 36 §§. (SvKB 2014:4; 2015:7)

Överhovpredikant

4 § Ur kretsen av biskopar utser Konungen en överhovpredikant.

Överhovpredikanten får, i den ordning som Konungen bestämmer, fullgöra de uppgifter beträffande hovförsamlingen som för andra församlingar ankommer på stiftsstyrelsen eller domkapitlet.

Närmare bestämmelser om vem som får tillhöra hovförsamlingen finns i 35 kap.

FÖRHINDER FÖR BISKOPEN

5 § När biskopen är förhindrad att utöva sin tjänst eller när biskopstjänsten är ledig får domkapitlet besluta om vem som ska fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen.

I Uppsala stift ska dock vad som sägs i första stycket gälla först när båda biskoparna är förhindrade.

Uppgiften att viga präster och diakoner får bara ges åt en annan biskop.

KONTRAKTSPROSTENS UPPGIFTER

6 § Kontraktsprosten ska i sitt kontrakt

1. biträda biskopen med ledningen och tillsynen,
2. biträda biskopen vid visitationerna i församlingarna,
3. på biskopens uppdrag visitera församlingar, samt
4. i övrigt fullgöra de uppgifter som kontraktsprosten enligt kyrkoordningen ska utföra.

HUR BISKOPAR UTSES

Allmänna bestämmelser

7 § En biskop utses genom ett val i stiftet. Ärkebiskopen utses genom val i alla stift. Rösträtt i dessa val har bara särskilt röstberättigade.

Valet ska föregås av ett nomineringsval.

Stiftsstyrelsen ansvarar för genomförandet av nomineringsvalet och valet. (SvKB 2005:17; 2009:4)

8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska utifrån bestämmelserna i 25 kap. 2 § första stycket pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhållit röster i nomineringsvalet. Prövningen ska omfatta de kandidater som erhållit fem procent eller mera av rösterna och som inte redan är vigda till biskop. Om möjligt ska dock minst fem kandidater bli behörigförklarade.

I valet får röster bara avges på dem som Ansvarsnämnden förklarat behöriga att biskopsvigas, eller på de kandidater som redan är vigda till biskopar. (SvKB 2002:9; 2009:4; 2014:7)

9 § Vid valet har varje röstberättigad en röst.

Vid valet av ärkebiskop ska samtliga röster från prästerna, diakonerna och elektorerna i Uppsala stift delas med tio, varvid decimaler ska strykas.

Därefter ska de läggas samman med övriga röster. (SvKB 2009:4)

10 § En kandidat som får mer än hälften av rösterna är vald till biskop.

Om ingen kandidat får mer än hälften av rösterna ska en andra valomgång genomföras mellan de två kandidater som i det första valet har fått flest röster.

Om flera kandidater fått lika många röster avgörs genom lottning vilka av kandidaterna som ska delta i den andra valomgången.

11 § Om båda kandidaterna i en andra valomgång får lika många röster avgörs valet genom lottning.

12 § Kyrkostyrelsen bekräftar valet genom att utfärda ett bevis om utnämningen till biskop.

Röstberättigade

13 § Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat, och
3. särskilt utsedda elektorer. (SvKB 2002:9; 2005:17; 2009:4; 2012:14)

14 § Vid ett val av ärkebiskop har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,
2. ledamöterna i kyrkostyrelsen,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar eller pastorat, och
4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift. (SvKB 2002:9; 2009:4; 2012:14)

14 a § Vid ett val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Visby stift eller i någon av dess församlingar eller pastorat i Sverige,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner för utlandsförsamlingarna, och
4. särskilt utsedda elektorer. (SvKB 2005:17; 2009:4. 2011:7; 2012:14)

Röstlängd

15 § Stiftsstyrelsen ska upprätta en röstlängd som visar vilka präster och diakoner som har rösträtt.

Röstlängden ska uppta alla de präster och diakoner som 30 dagar före den dag nomineringsvalet ska ske har rösträtt enligt 13, 14 eller 14 a §. Röstlängden ska samma dag som den upprättats anslås på stiftets anslagstavla. (SvKB 2009:4; 2010:6)

15 a § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden eller anser sig felaktigt utelämnad ska inom en vecka skriftligen hos stiftsstyrelsen begära att uppgiften rättas. (SvKB 2010:6)

15 b § Om rösträtt föreligger för dem som är anställda som präster och diakoner vid ett visst biskopsval avgörs på grundval av den röstlängd som har upprättats enligt 15 §. (SvKB 2010:6)

Hur elektorerna utses

16 § Vid val av elektorer utgör varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, varje pastorat en valkrets. (SvKB 2012:14)

16 a § Det ska väljas lika många elektorer som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda i stiftets församlingar och pastorat samt anställda pastorsadjunkter när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet. (SvKB 2009:4; 2012:14)

17 § Inom varje församling som inte ingår i ett pastorat och inom varje pastorat ska det väljas minst en elektor.

Stiftsstyrelsen ska fördela övriga elektorsplatser mellan församlingarna och pastoraten. Fördelningen ska göras i förhållande till antalet röstberättigade enligt 33 kap. 2 § i varje församling som inte ingår i ett pastorat och pastorat. Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 en vecka före det att stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkten för valet.

Stiftsstyrelsen ska genast underrätta de församlingar och pastorat som ska välja elektorer om beslutet. (SvKB 2009:4; 2010:6; 2012:14; 2015:9)

18 § För elektorerna ska det väljas lika många ersättare.

19 § Valet av elektorerna och deras ersättare ska äga rum senast den dag som stiftsstyrelsen bestämmer.

20 § Kyrkofullmäktige ska välja elektorerna och deras ersättare. (SvKB 2012:14)

21 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)

22 § Vid valet av elektorerna och deras ersättare får inte de personer rösta som redan har rösträtt vid biskopsvalet.

23 § Valbar till elektor och ersättare för elektor är den som är valbar till ledamot i kyrkofullmäktige.

Den som redan har rösträtt vid biskopsvalet är dock inte valbar. (SvKB 2012:14)

Elektorer från Svenska kyrkan i utlandet

23 a § För varje församling i Svenska kyrkan i utlandet ska de valda ledamöter i kyrkorådet som tillhör Svenska kyrkan välja lika många elektorer som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda för församlingen vid tidpunkten för elektorsvalet. En elektor ska tillhöra Svenska kyrkan och vara valbar i den församling som förrättar valet.

Vid valet av elektorer gäller bestämmelserna i 18, 19 och 22 §§ samt i 23 § andra stycket. (SvKB 2005:17; 2009:4; 2013:7; 2015:9)

Hur nomineringsvalet går till

24 § Nomineringsvalet ska ske på betryggande sätt enligt anvisningar som stiftsstyrelsen utfärdar.

Rösträtt i nomineringsvalet har de som har rösträtt i biskopsvalet. (SvKB 2009:4)

25 § Stiftsstyrelsen ska omedelbart efter det att rösterna räknats anslå resultatet av nomineringsvalet på stiftets anslagstavla.

Så snart nomineringsvalet inte längre kan överklagas ska resultatet överlämnas till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för prövning enligt 8 § av kandidaternas behörighet. (SvKB 2009:4)

Hur biskopsvalet går till

26 § Stiftsstyrelsen bestämmer tidpunkten för biskopsvalet.

27 § För att avge sina röster samlas de röstberättigade enligt följande:

1. Stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter samlas med stiftsstyrelsens ordförande som valförrättare.
2. Kyrkostyrelsens ledamöter deltar tillsammans med stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter i Uppsala stift.
3. Övriga röstberättigade inom de områden som stiftsstyrelsen har beslutat samlas med en av stiftsstyrelsen utsedd präst som valförrättare. Valförrättaren ska vara en präst från det av stiftsstyrelsen beslutade området.

Stiftsstyrelsen i Visby stift beslutar hur präster, diakoner och elektorer i Svenska kyrkan i utlandet ska utöva sin rösträtt. (SvKB 2002:9; 2005:17; 2009:4; 2011:7; 2015:7)

28 § Stiftsstyrelsen beslutar om de områden inom vilka områdets präster och diakoner samt elektorerna för områdets församlingar och pastorat röstar.

Stiftsadjunkter och tjänstlediga pastorsadjunkter samt de som är anställda som diakoner i stiftet röstar i det av stiftsstyrelsen beslutade område där stiftets domkyrka är belägen. (SvKB 2009:4; 2015:7)

29 § Den som har rösträtt under flera av punkterna 13–14 a §§ ska meddela valförrättarna på vilket ställe han eller hon kommer att lämna sin röst. (SvKB 2005:17)

30 § Valförrättningen är offentlig.

31 § Valet ska ske med slutna sedlar. Dessa ska vara lika till storlek, material och färg och vara utan kännetecken.

Varje röstande ska på sin valsedel ange namnet på den person som han eller hon anser vara lämpligast att bli biskop i stiftet. Den föreslagnas titel och hemort får också anges på valsedeln.

32 § Omedelbart efter det att röstningen har förklarats avslutad ska valförrättaren räkna rösterna tillsammans med två av dem som röstat. Dessa två utses av de röstberättigade. Rösträkningen ska genomföras utan avbrott. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.

Omedelbart efter det att den preliminära rösträkningen har avslutats ska valförrättaren till stiftsstyrelsen överlämna en förteckning över de röstande, protokollet samt valsedlar i förseglade omslag.

Stiftsstyrelsen ska se till att samtliga dessa handlingar kommer in. Om någon handling saknas ska den begäras in.

Grunder för bedömning av valsedlar

33 § Stiftsstyrelsen ska göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet. Vid valet av ärkebiskop ska stiftsstyrelsen vid denna sammanräkning iaktta bestämmelsen i 9 § andra och tredje styckena.

Beräkning av andel röster

33 a § När andelen röster som en kandidat har erhållit enligt 8 och 10 §§ räknas fram ska inte valsedlar som är ogiltiga enligt 34 § finnas med. (SvKB 2019:5)

34 § En valsedel är ogiltig

1. om den har kännetecken som uppenbarligen har gjorts med avsikt eller
2. om det inte finns något namn på valsedeln. (SvKB 2019:5)

35 § Ett namn på en valsedel ska anses obefintligt om namnet avser en kandidat som inte har behörigförklarats av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, är överstruket eller det inte klart framgår vem som avses. I en andra valomgång ska ett namn anses obefintligt om det är ett annat än namnet på någon av de två personer mellan vilka valet står.

Om valsedeln upptar flera namn, ska alla namn utom det första anses obefintliga. (SvKB 2009:4; 2019:5)

Andra valomgång

36 § Om det behövs en andra valomgång ska stiftsstyrelsen genast kungöra det på stiftets anslagstavla samt meddela dem som berörs.

Den andra valomgången genomförs på samma sätt som det första valet.

Kungörelse

37 § När valet har genomförts så att en kandidat blivit vald till ny biskop ska stiftsstyrelsen på stiftets anslagstavla kungöra vem som valts.

Överklagande

38 § Elektorsvalet, nomineringsvalet och biskopsvalet får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd. Elektorsvalet får dock bara överklagas i samband med att nomineringsvalet överklagas.

Skrivelse med överklagandet av elektorsvalet eller nomineringsvalet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast en vecka efter det att resultatet av nomineringsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla.

Skrivelse med överklagandet av biskopsvalet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast en vecka efter det att resultatet av biskopsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla. (SvKB 2009:4; 2010:6)

Vem som får överklaga

39 § Den som har varit röstberättigad vid biskopsvalet har rätt att överklaga nomineringsvalet och biskopsvalet.

Även den som har varit röstberättigad vid elektorsvalet får överklaga nomineringsvalet, om grunden för överklagandet är att fel har förekommit vid elektorsvalet. (SvKB 2010:6)

Överklagande av rättelse enligt 15 a §

39 a § Den som har begärt rättelse av uppgift i röstlängd enligt 15 a § får överklaga stiftsstyrelsens beslut att inte göra rättelse hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd. Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen inom två veckor från det att röstlängden har anslagits på stiftets anslagstavla. (SvKB 2010:6)

HUR KONTRAKTSPROSTAR UTSES

40 § Kontraktsprosten utses av biskopen.

Vid behov får biskopen utse en vikarie för kontraktsprosten.

Om biskopen är förhindrad att utse en kontraktsprost eller vikarie för kontraktsprosten får domkapitlet göra det. Domkapitlets förordnande får bara vara till dess att biskopen har utsett en ny kontraktsprost. (SvKB 2015:7)

9 kap. Domkapitlet

Domkapitlets sammansättning

1 § Domkapitlet ska bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat,
4. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
5. tre övriga ledamöter.

För Domkapitlet i Visby stift ska den ledamot som avses i första stycket 3 vara anställd i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige.

Ledamöterna som avses i första stycket 4 och 5 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa. Stiftsfullmäktige får, i samband med val av den ledamot som avses i första stycket 4 och ersättare för den ledamoten, göra undantag från kravet på kyrkobokföring i en församling inom stiftet i 33 kap. 4 § första stycket 3.

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som ska vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses tre ersättare. (SvKB 2002:9; 2011:7; 2011:9; 2012:14; 2018:2)

2 § I Uppsala stift ska domkapitlet bestå av följande ledamöter:

1. ärkebiskopen, som är ordförande,
2. biskopen i Uppsala stift, som är förste vice ordförande,
3. domprosten, som är andre vice ordförande,
4. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat,

5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
6. fyra övriga ledamöter.

Ledamöterna som avses i första stycket 5 och 6 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

För ärkebiskopen, biskopen och domprosten som ledamot utses två gemensamma ersättare som ska vara präster. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses fyra ersättare. (SvKB 2002:9; 2011:9; 2012:14)

2 a § Ärenden som rör Svenska kyrkan i utlandet handläggs av Domkapitlet i Visby stift i särskild sammansättning. Domkapitlet ska då bestå av

1. de ledamöter och ersättare som anges i 1 §,
2. en ledamot som är präst eller diakon och som vid valet är anställd i Svenska kyrkan i utlandet, och
3. en ledamot som när valet äger rum ska vara valbar i en utlandsförsamling. För den ledamoten gäller bestämmelserna i 1 § tredje stycket.

För ledamöterna som avses i första stycket 2 och 3 utses ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav som respektive ledamot. (SvKB 2002:7; 2005:17; 2011:7)

2 b § Ledamoten som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare deltar i domkapitlets överläggningar i alla ärenden men har rösträtt endast vid handläggningen av ärenden enligt 5 § andra och tredje styckena.

Ersättarna får delta vid överläggningarna och har därvid rätt att yttra sig. (SvKB 2002:9)

2 c § Av bestämmelserna i 48 kap. 4 § samt 50 kap. 3 § framgår att en ledamot eller ersättare i domkapitlet inte får vara revisor i stiftet, eller i en församling eller ett pastorat inom stiftet. (SvKB 2011:2; 2012:14)

Sekreterare och föredragande

3 § Sekreterare i domkapitlet är en i stiftet anställd stiftsjurist.

I frågor som rör den kyrkomusikaliska verksamheten i stiftet är domkyrkoorganisten eller annan musiksakkunnig föredragande. I andra frågor är en ledamot, sekreteraren eller någon annan i stiftet anställd person föredragande.

4 § Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara sekreterare eller föredragande i domkapitlet.

Beslutsförhet

5 § Domkapitlet är beslutfört när minst sex eller, om samtliga är ense om beslutet, minst fem ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Ordföranden eller vice ordföranden måste dock vara närvarande för att domkapitlet ska vara beslutsfört.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§ – beslutfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare som ordförande eller den ledamotens ersättare.

Vid handläggningen av ärenden enligt 31 kap. 11–14§§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ i andra fall än som anges i andra stycket och 58 kap. ska också den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare vara beslutande. (SvKB 2000:4; 2001:11; 2002:9; 2003:9; 2019:7)

Delegation

5 a § Domkapitlet får uppdra åt

1. ordföranden eller vice ordföranden att besluta på domkapitlets vägnar om något annat inte sägs i 5 b §,

2. ordföranden, vice ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. (SvKB 2003:9)

5 b § Beträffande ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 34 kap. 9, 10, 10 a och 14 §§, 53 kap. 10 §, 57 kap. 8–18 §§ och 58 kap. får delegation ske bara på det sätt som anges i andra stycket.

Domkapitlet får uppdra åt

1. ordföranden eller vice ordföranden att slutligt avgöra ärenden enligt 31 kap. 11 § 2 och 3 samt 32 kap. 11 § 2 och 3,

2. en grupp bestående av ordföranden eller vice ordföranden och ytterligare minst två av domkapitlets ledamöter att besluta i ärenden enligt 34 kap. 9, 10, 10 a eller 14 §§. Gruppen får endast fatta beslut om samtliga är ense,

3. ordföranden, vice ordföranden, den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare att beträffande ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ och 58 kap. fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet, eller som innebär att ärendet inte ska prövas i sak,

4. ordföranden, vice ordföranden och sekreteraren att fatta beslut i fråga om utlämnande av handling enligt 53 kap. 10 §, och

5. den som var ordförande att besluta om rättelse enligt 57 kap. 18 § och 58 kap. 16 §. (SvKB 2017:3)

Jäv

6 § I fråga om jäv ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Omröstningsregler m.m.

7 § Om det vid en överläggning i sådana ärenden som anges i 5 § andra och tredje styckena framkommer skilda meningar ska en omröstning ske.

Därvid ska vid överläggningar som avser ärenden om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst, reglerna om omröstning i brottmål i allmän domstol tillämpas. Vid överläggningar i övriga ärenden enligt första stycket ska i stället reglerna om omröstning i tvistemål tillämpas.

I domkapitlets ärenden i övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet. (SvKB 2002:9; 2003:9; 2006:8; 2012:14)

Skiljaktig mening

7 a § Vid avgörande av ärenden enligt 31 kap. 11-14 §§ respektive 32 kap. 11–14 §§ ska av beslutet framgå skiljaktig mening där sådan förekommit. Att detsamma gäller vissa andra ärenden framgår av 57 kap. 17 § respektive 58 kap. 15 §. (SvKB 2006:8)

Protokoll

8 § I fråga om protokoll ska bestämmelserna i 3 kap. 36–39 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet. (SvKB 2002:9; 2012:14)

Domkapitelsförsäkran

9 § Innan en ledamot första gången deltar i domkapitlets överläggningar ska han eller hon avlägga denna försäkran:

”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd ska fullgöra det uppdrag som ledamot av domkapitlet vilket har anförtrotts mig och inte yppa något som förekommit vid domkapitlets överläggningar.”

VAL AV DE LEDAMÖTER OCH ERSÄTTARE SOM SKA VARA PRÄST ELLER DIAKON

10 § Valet av den ledamot och de ersättare som enligt 1 § ska vara präst- eller diakonvigda äger rum vid ett gemensamt möte med stiftets röstberättigade präster och diakoner med biskopen som valförrättare. Därvid röstar prästerna och diakonerna gemensamt fram ledamöterna och ersättarna. Valet av den ledamot och ersättare som avses i 2 a § första stycket 2 ska ske på motsvarande sätt.

Röstberättigade som är förhindrade att närvara vid det gemensamma mötet får – när fråga är om val som sker med slutna sedlar – avge sina röster genom att sända valsedlarna med post eller bud. Valsedlarna för respektive val ska läggas i olika kuvert, vilka ska tillslutas och förses med egenhändigt undertecknad påskrift om innehållet. Kuverten måste för att valsedlarna ska tas med vid sammanräkningen vara valförrättaren tillhanda innan mötet börjar. (SvKB 2002:7; 2003:9; 2011:7)

Kallelse till valet

11 § Biskopen utfärdar kallelse till valet.

Kallelsen ska i god tid före valet sändas till de röstberättigade.

Rösträtt vid valet

12 § Rösträtt vid valet har den som innehar en anställning som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat och som är behörig att utöva uppdraget som präst eller diakon i Svenska kyrkan.

Vid valet till Domkapitlet i Visby stift gäller dock följande:

1. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 1 § första stycket 3 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av stiftets församlingar eller pastorat i Sverige. Detsamma gäller den ersättare som ska utses för biskopen och domprosten enligt 1 § fjärde stycket.

2. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 2 a § första stycket 2 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda i Svenska kyrkan i utlandet. (SvKB 2011:7; 2012:14)

Mandatperiodens längd

13 § Valet av ledamoten som är präst eller diakon och hans eller hennes ersättare ska gälla för en tid av fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Detsamma gäller valet av de präster som ska vara ersättare för biskopen och domprosten.

14 § Om en ledamot eller en ersättare avgår under valperioden får fyllnadsval förrättas om biskopen bestämmer det.

Förfarandet vid valet

15 § Valet ska ske med slutna sedlar.

Först hålls och sammanräknas valet av den ordinarie ledamoten respektive valen av de ordinarie ledamöterna var för sig. Därefter hålls valen av ersättare var för sig. Vid vart och ett av valen öppnas innan sammanräkningen börjar de kuvert som har sänts in. Valsedlarna tas ut, utan att läsas, och blandas med de valsedlar som har lämnats personligen. Vid lika antal röster avgörs utgången av valet genom lottning.

Valen av ersättare får ske genom acklamation vid det gemensamma mötet. Begär röstberättigad som deltar i mötet omröstning ska sådan ske med slutna sedlar. Om valen sker genom acklamation ska insända valsedelskuvert förstöras utan att ha öppnats.

Vid valet av de två ersättarna för ärkebiskopen, biskopen i Uppsala stift och domprosten i Uppsala stift ska bestämmas i vilken ordning ersättarna ska inträda i tjänst. (SvKB 2003:9)

Protokoll

16 § Protokoll ska föras över valet.

I protokollet ska anges vilka röstberättigade som har lämnat sina valsedlar personligen vid valtillfället och vilka som har sänt in sina valsedlar.

Protokollet skrivs under av biskopen och justeras av minst två röstberättigade. Det ska sedan omedelbart sändas till domkapitlet. (SvKB 2003:9)

17 § Valsedlar och annat valmaterial ska förvaras på ett betryggande sätt till dess tiden för överklagande har gått ut.

Överklagande

18 § Valet får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd.

Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till biskopen senast tre veckor efter det att valet hölls.

Den som var röstberättigad vid valet har rätt att överklaga. (SvKB 2002:9)

VAL AV LEKMANNALEDAMÖTERNA

Tidpunkt för valet

19 § De ledamöter som avses i 1 § första stycket 4 och 5, och 2 § första stycket 5 och 6, och deras ersättare väljs av det nyvalda stiftsfullmäktige.

Den ledamot som avses i 2 a § första stycket 3 och den ledamotens ersättare väljs av kyrkomötet.

Ledamöterna och deras ersättare väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. (SvKB 2002:7; 2005:17; 2011:7; 2012:9)

20 § Om en ledamot eller ersättare avgår under tjänstgöringstiden ska fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare i enlighet med den ordning som har bestämts för ersättarnas tjänstgöring.

Fjärde avdelningen: Den nationella nivån

Inledning

Svenska kyrkan är ett trossamfund bestämt av sin evangelisk-lutherska bekännelse. På den nationella nivån representeras Svenska kyrkan av organ som står till trossamfundets förfogande.

Svenska kyrkan på nationell nivå tar ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd samt ekumeniska relationer, internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Det beslutar om kyrkoordningen. Den lokala och regionala självstyrelsen kommer till uttryck i att kyrkomötet inte får besluta i sådana enskilda frågor som faller inom församlingarnas och stiftens ansvarsområden.

Kyrkomötet får som det högsta beslutande organet ange vilka andra organ som ska finnas på nationell nivå och vilka uppgifter de ska ha. (SvKB 2002:9)

10 kap. Den nationella nivåns uppdrag

Allmänt

1 § Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Kyrkomötet får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Ansvarsfördelningen

2 § Kyrkomötet ska utfärda bestämmelser om

1. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
2. Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
3. tillhörigheten till Svenska kyrkan,
4. kyrkans vigningstjänst,
5. den kyrkliga organisationen, och
6. de regler efter vilka församlingarna och stiften samt organen på den nationella nivån ska fullgöra sina uppgifter.

Kyrkostyrelsen får besluta närmare bestämmelser på dessa områden när detta särskilt är angivet i kyrkoordningen. (SvKB 2009:4)

2 a § Kyrkomötets bestämmelser ska ingå i kyrkoordningen om inte särskilda skäl talar mot detta. Ändringar i kyrkoordningen, andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet och bestämmelser som beslutas av kyrkostyrelsen ska meddelas i Svenska kyrkans bestämmelser. (SvKB 2009:4)

3 § Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer kyrkomötets beslut och har förvaltande uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska

1. stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat,
2. ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,

3. svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,

4. samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,

5. ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,

6. svara för det kyrkliga utjämningssystemet,

7. ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,

8. främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan,

9. verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning, och

10. svara för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten inom Svenska kyrkan. (SvKB 2005:14; 2005:7; 2012:11; 2016:1; 2017:17)

4 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:11)

5 § För Svenska kyrkan i utlandet ska kyrkostyrelsen tillsätta ett råd. En av ledamöterna i rådet ska vara biskopen i Visby stift. Minst två av ledamöterna i rådet ska vara valbara i en utlandsförsamling.

Kyrkostyrelsen får också tillsätta råd för andra delar av sin verksamhet. (SvKB 2011:7)

6 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:11)

7 § För samråd i frågor som rör biskoparnas uppdrag inom kyrkans vigningstjänst och tillsyn över biskoparnas verksamhet finns Biskopsmötet.

8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar är ett särskilt organ för att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

9 § Svenska kyrkans valprövningsnämnd är ett särskilt organ för att pröva överklaganden av val.

Valprövningsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

10 § Svenska kyrkans överklagandenämnd är ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan.

Överklagandenämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

11 § Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån är ett särskilt organ för att fastställa arvoden för och ersättningar till kyrkomötets ledamöter samt ledamöter och ersättare i organ som har utsetts av kyrkomötet eller kyrkostyrelsen.

Arvoden för Arvodesnämndens ledamöter regleras i Ersättningsstadgan (SvKB 2012:17).

Arvodesnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i instruktionen för nämnden. (SvKB 2014:8; 2015:9; 2017:9)

11 kap. Kyrkomötet

Kyrkomötets sammansättning m.m.

1 § Kyrkomötet består av tvåhundrafemtioen valda ledamöter.
I kyrkomötets arbete deltar också stiftens biskopar. (SvKB 2009:4)

2 § Tvåhundrafyrtionio av kyrkomötets ledamöter väljs av de röstberättigade i hela landet.
Bestämmelser om rösträtt finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.
Två av kyrkomötets ledamöter väljs av utlandsförsamlingarna.
Bestämmelser om rösträtt och om valet finns i 39 kap.
Bestämmelser om valbarhet finns i 33 kap. (SvKB 2012:7)

3 § Upphört att gälla. (SvKB 2009:4)

Mandatperiodens längd

4 § Ledamöter och ersättare ska väljas för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. (SvKB 2009:4)

Antal ersättare

5 § Vid val enligt 2 § första stycket ska för varje ledamot utses lika många ersättare som ledamotens nomineringsgrupp har fått mandat i valkretsen. Det ska dock alltid utses minst tre ersättare för varje ledamot.

Vid val enligt 2 § tredje stycket ska utses tre ersättare som är gemensamma för de två ledamöterna. (SvKB 2009:4; 2012:7)

När sammanträdena ska hållas

6 § Kyrkomötet ska sammanträda vid två tillfällen varje år. Vad som gäller under valåret framgår av 6 a §.

Kyrkomötet får sammanträda högst 10 dagar under ett år. (SvKB 2010:6; 2012:9)

6 a § Vid ett sammanträde senast den 31 december under valåret ska det nyvalda kyrkomötet välja personer till de uppdrag som avser tiden efter valåret.

Val till uppdrag i utskott ska dock i stället ske vid kyrkomötets första sammanträde under en mandatperiod. (SvKB 2012:9; 2013:4)

7 § Kyrkomötets sammanträden i plenum är offentliga.

Ordförande

8 § Kyrkomötet ska bland sina ledamöter välja en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

Till dess att valen av ordförande har förrättats utövas ordförandeskapet av den som har varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge, har den äldste av dem företräde. (SvKB 2009:4)

Jäv

8 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 18 § och 19 § första och andra styckena. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkomötet. (SvKB 2009:4; 2012:14)

Närvarorätt

9 § Stiftens biskopar får delta i kyrkomötets överläggningar och framställa förslag.

Ledamöterna i kyrkostyrelsen har rätt att närvara och delta i kyrkomötets överläggningar. De får delta i besluten bara om de är ledamöter av kyrkomötet.

Revisorerna har rätt att närvara och delta i kyrkomötets överläggningar i samband med kyrkomötets behandling av revisionsberättelsen. (SvKB 2017:5)

Ärenden i kyrkomötet

10 § Kyrkomötet ska besluta i ärenden som har väckts av

1. kyrkostyrelsen genom en skrivelse,
2. en ledamot eller en biskop genom en motion, egenhändigt underskriven eller signerad enligt en metod som kyrkostyrelsen fastställer,
3. ett utskott inom dess beredningsområde genom ett betänkande,
4. kyrkomötets presidium i frågor som avser kyrkomötets arbetsformer, och
5. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Kyrkostyrelsen, ledamöter och biskopar samt kyrkomötets presidium får väcka ärenden endast till årets första sammanträde. (SvKB 2011:10)

Hur ärendena bereds

11 § Kyrkomötets ärenden ska beredas i ett utskott innan de avgörs eller, om det gäller val, av valberedningen.

Det finns särskilda bestämmelser om beredningen av lärofrågor i 16–18 §§.

12 § Beredningen av ärenden i ett utskott ska göras under årets första sammanträde. Det finns särskilda bestämmelser om beredningen av ärenden om ändring i kyrkoordningen i kyrkomötets arbetsordning.

Om det krävs för beredningen av ett ärende kan kyrkomötet besluta att ett utskott får sammanträda mellan det första och det andra sammanträdet under ett år. I ett sådant beslut ska anges hur många dagar utskottet får sammanträda.

Beredningen ska vara färdig i sådan tid att ärendet kan avgöras vid årets andra sammanträde. (SvKB 2009:4)

Ärendenas avgörande

13 § Kyrkomötet ska vid årets andra sammanträde fatta beslut i alla ärenden som har väckts vid det första sammanträdet och som inte behandlas enligt bestämmelserna i 18 eller 19 §. (SvKB 2009:4)

14 § När ett ärende ska avgöras tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§.

Det finns särskilda bestämmelser om beslut i lärofrågor i 18 § och om beslut om vissa av kyrkoordningens bestämmelser i 19 §. (SvKB 2006:8; 2009:4; 2012:14)

Särskilda bestämmelser

15 § Kyrkomötet kan på förslag av kyrkomötets ordförande besluta att för särskilt fall avvika från bestämmelserna i 6 och 11–13 §§.

Ett förslag enligt första stycket prövas genom omröstning utan föregående beredning i utskott. För beslut fordras att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av kyrkomötets ledamöter ansluter sig till förslaget.

Beredning av lärofrågor

16 § Läronämnden ska bestå av stiftens biskopar och åtta andra ledamöter valda av kyrkomötet.

Ärkebiskopen är ordförande i Läronämnden. Läronämnden ska inom sig välja en vice ordförande. (SvKB 2010:6)

17 § Läronämnden ska yttra sig innan kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller

1. grundläggande bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
2. att anta eller ändra Svenska kyrkans böcker,
3. bestämmelser om gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
4. bestämmelser om kyrkans vigningstjänst, och
5. ekumeniska överenskommelser.

Läronämnden ska beredas tillfälle att yttra sig i övriga lärofrågor.

Läronämnden ska, om den avger yttrande enligt andra stycket, ange om det gäller en sådan lärofråga där den särskilda beslutsordningen enligt 18 § kan bli tillämplig. (SvKB 2010:6)

Beslut i vissa lärofrågor

18 § När kyrkomötet ska besluta i något ärende som anges i 17 § första stycket eller i ett ärende där Läronämnden i sitt yttrande enligt 17 § tredje stycket har angett att en särskild beslutsordning kan bli tillämplig gäller följande.

1. När det har fastställts vilka beslutsförslag som föreligger men innan kyrkomötet fattar beslut ska biskoparna besluta om den särskilda beslutsordningen i punkt 2 ska tillämpas om kyrkomötet bifaller ett visst förslag. Biskoparna får fatta ett sådant beslut om de finner att ett förslag inte bör genomföras därför att det strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

2. Om kyrkomötet bifaller ett förslag för vilket biskoparna har beslutat att en särskild beslutsordning ska gälla ska det förslaget tas upp på nytt vid kyrkomötets andra sammanträde året efter att val till kyrkomötet har ägt rum. Läronämnden ska då åter yttra sig och ärendet på nytt beredas i utskott innan kyrkomötet fattar ett slutligt beslut.

3. Om kyrkomötet vid det slutliga beslutet bifaller ett förslag för vilket biskoparna har beslutat att den särskilda beslutordningen ska gälla måste minst tre fjärdedelar av de röstande bifalla förslaget för att det ska genomföras. (SvKB 2004:10; 2010:6)

Särskild beslutsordning för vissa bestämmelser

/Upphör att gälla den 1 juli 2020 genom SvKB 2019:9/

19 § För att ändra följande bestämmelser i kyrkoordningen måste minst tre fjärdedelar av de röstande vara ense om beslutet:

1. 16–19 §§ om lärofrågor och vissa bestämmelser i kyrkoordningen,
2. 29 kap. 2–4 §§ om kyrkotillhörighet,

3. 53 kap. om offentlighet för handlingar, och
4. 54 kap. om undantag från offentlighet för handlingar m.m.

Om inte minst tre fjärdedelar av de röstande beslutar att ändra en bestämmelse som avses i första stycket får kyrkomötet ändra bestämmelsen med enkel majoritet genom två likalydande beslut. Det andra beslutet ska fattas vid kyrkomötets andra sammanträde året efter att val till kyrkomötet har ägt rum.

Om biskoparna beträffande ett visst förslag i ett ämne som anges i första stycket 1–4 har beslutat att den särskilda beslutsordningen enligt 18 § punkterna 2 och 3 ska gälla tillämpas den ordningen. (SvKB 2010:6)

/Träder i kraft den 1 juli 2020/

19 § För att ändra följande bestämmelser i kyrkoordningen måste minst tre fjärdedelar av de röstande vara ense om beslutet:

1. 16–19 §§ om lärofrågor och vissa bestämmelser i kyrkoordningen,
2. 29 kap. 1–3 §§ om kyrkotillhörighet,
3. 53 kap. om offentlighet för handlingar, och
4. 54 kap. om undantag från offentlighet för handlingar m.m.

Om inte minst tre fjärdedelar av de röstande beslutar att ändra en bestämmelse som avses i första stycket får kyrkomötet ändra bestämmelsen med enkel majoritet genom två likalydande beslut. Det andra beslutet ska fattas vid kyrkomötets andra sammanträde året efter att val till kyrkomötet har ägt rum.

Om biskoparna beträffande ett visst förslag i ett ämne som anges i första stycket 1–4 har beslutat att den särskilda beslutsordningen enligt 18 § punkterna 2 och 3 ska gälla tillämpas den ordningen. (SvKB 2019:9)

Hur man överklagar val inom kyrkomötet

20 § Val inom kyrkomötet med slutna sedlar får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd inom två dagar efter det att resultatet av valet har meddelats.

Valet ska gälla även om det har överklagats till dess att Valprövningsnämnden har fattat sitt beslut. Bestämmelserna i 58 kap. 14 § gäller inte vid överklagandet.

Protokollet

21 § Vid sammanträden i plenum ska föras fullständiga protokoll. För varje ärende ska redovisas

1. namnen på dem som yttrat sig,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats, och
5. vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Protokoll, skrivelser, motioner, yttranden och utskottsbetänkanden ska tryckas. Kyrkostyrelsen ska svara för tryckningen.

22 § Protokollen ska justeras av ordföranden och tre andra ledamöter.

Arbetsordning

23 § Ytterligare bestämmelser om kyrkomötet finns i kyrkomötets arbetsordning.

12 kap. Kyrkostyrelsen

Kyrkostyrelsen

1 § Kyrkostyrelsen leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på den nationella nivåns ekonomiska ställning.

Kyrkostyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till kyrkomötet och till andra kyrkliga organ, internationella och nationella organisationer samt statliga och kommunala myndigheter.

Kyrkostyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. (SvKB 2011:2)

2 § Kyrkostyrelsen ska leda och samordna Svenska kyrkans beredskap.

Kyrkostyrelsen ska också vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten på den nationella nivån under kris och höjd beredskap.

3 § Kyrkostyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska kyrkostyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Beslut om bestämmelser som kyrkostyrelsen enligt kyrkoordningen kan utfärda får inte delegeras. (SvKB 2005:7; 2012:5)

3 a § Kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av styrelsens beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt.

När det behövs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter får kyrkostyrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiften samt från församlingar och pastorat. (SvKB 2005:7; 2012:14)

4 § Upphört att gälla. (SvKB 2005:7)

5 § Kyrkostyrelsen består av ärkebiskopen och fjorton ledamöter, som väljs av kyrkomötet.

För de valda ledamöterna ska kyrkomötet välja lika många ersättare. Kyrkomötet väljer efter förslag från Biskopsmötet en annan biskop som ersättare för ärkebiskopen.

Ordförandeskapet i kyrkostyrelsen

6 § Ärkebiskopen är ordförande i kyrkostyrelsen. Bland ledamöterna väljer kyrkomötet två vice ordförande.

7 § Upphört att gälla. (SvKB 2005:7)

8 § Upphört att gälla. (SvKB 2005:7)

9 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:11)

10 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:11)

Mandatperiodens längd

11 § Ledamöterna och ersättarna i kyrkostyrelsen väljs av kyrkomötet för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. (SvKB 2005:7; 2012:9)

Arbetsformer

12 § Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på kyrkostyrelsen:
– 4 kap. 10 § om fyllnadsval,
– 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas och
– 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring. (SvKB 2005:7; 2012:14)

13 § I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§ om kyrkofullmäktige.

Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 36–38 §§ om hur protokollet ska föras och vad det ska innehålla.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkostyrelsen. (SvKB 2002:9; 2005:7; 2006:8; 2012:14)

13 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna om kyrkoråd i 4 kap. 16 §.

Bestämmelserna om jäv gäller även anställda eller andra personer som på kyrkostyrelsens uppdrag handlägger ett ärende. (SvKB 2002:9; 2005:7; 2012:14)

13 kap. Biskopsmötet

1 § Biskopsmötet består av stiftens biskopar.

2 § Ärkebiskopen ska regelbundet kalla Biskopsmötet till samråd om stiftsledningen och ämbetsansvaret.

Biskopsmötet ska också, på begäran av kyrkostyrelsen enligt 12 kap. 3 a § första stycket, yttra sig i de frågor som där anges.

Bestämmelser om Biskopsmötets tillsyn finns i 57 kap. 2 §. (SvKB 2008:5)

3 § Ärkebiskopen är ordförande i Biskopsmötet. Om ärkebiskopen har förhinder ska den biskop som är äldst i tjänsten vara ordförande.

14 kap. Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Nämndens uppgifter

1 § Som framgår av 10 kap. 8 § ska Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

Nämndens sammansättning

2 § Ansvarsnämnden ska bestå av följande ledamöter:
1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. en ledamot som är präst och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet, och
4. en ledamot som är lekman och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet.

För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1 och 4 och deras ersättare.

Sekreterare och föredragande i Ansvarsnämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Ansvarsnämnden. (SvKB 2002:9)

Val till Ansvarsnämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av kyrkomötet för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Om en ledamot eller en ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår. (SvKB 2012:9)

Vem som får fatta beslut

4 § Ansvarsnämnden är beslutsför när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst två andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

I en arbetsordning får nämnden uppdra åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte ska prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet, och
3. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. (SvKB 2019:7)

Jäv

5 § I fråga om jäv ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Omröstningsregler

6 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, ska gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Vid överläggningar i ärenden om prövning av behörigheten att utöva kyrkans vigningstjänst ska dock reglerna om omröstning i brottmål i stället tillämpas.

Beslut

6 a § För nämndens slutliga avgörande av ett ärende gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs ifråga om besluts innehåll i 58 kap. 15 §. (SvKB 2006:8)

Försäkran

7 § Innan en ledamot första gången deltar i Ansvarsnämndens överläggningar ska han eller hon avlägga denna försäkran:

”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd ska fullgöra det uppdrag som ledamot av

Ansvarsnämnden vilket har anförtrotts mig och inte yppa något som förekommit vid nämndens överläggningar.” (SvKB 2006:8)

Överklagande av nämndens beslut

8 § Ansvarsnämndens beslut får inte överklagas.

15 kap. Svenska kyrkans valprövningsnämnd

Nämndens uppgifter

1 § Som framgår av 10 kap. 9 § ska Svenska kyrkans valprövningsnämnd pröva överklaganden av val inom Svenska kyrkan. (SvKB 2002:9)

Nämndens sammansättning

2 § Valprövningsnämnden ska bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare och som inte är ledamot eller ersättare i kyrkomötet, och
2. sex andra ledamöter.

För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för ordföranden. För de övriga ledamöterna ska utses personliga ersättare. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna och ersättarna.

Sekreterare och föredragande i Valprövningsnämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Valprövningsnämnden. (SvKB 2001:8; 2002:9)

Val till Valprövningsnämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av kyrkomötet för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Om en ledamot eller en ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår. (SvKB 2002:9; 2012:9)

Vem som får fatta beslut

4 § Valprövningsnämnden är beslutsför när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst fyra andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

I en arbetsordning får nämnden uppdra åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte ska prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet,
3. den som var ordförande att fatta beslut om rättelse enligt 58 kap. 16 §, och
4. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. (SvKB 2002:9; 2019:7)

Omröstningsregler

5 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, ska gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Överklagande av nämndens beslut

6 § Valprövningsnämndens beslut får inte överklagas.

16 kap. Svenska kyrkans överklagandenämnd

Nämndens uppgifter

1 § Som framgår av 10 kap. 10 § ska Svenska kyrkans överklagandenämnd ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan.

Nämndens sammansättning

2 § Överklagandenämnden ska bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området,
4. en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, och
5. en övrig ledamot.

Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet.

För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare. För var och en av de övriga fyra ledamöterna ska det finnas två personliga ersättare. Ersättarna ska uppfylla de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1, 4 och 5 och för deras ersättare.

Av bestämmelserna i 48 kap. 4 §, 50 kap. 3 § och 52 kap. 3 § framgår att ledamot eller ersättare i Överklagandenämnden inte får vara revisor i Svenska kyrkan.

Sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Överklagandenämnden. (SvKB 2002:9; 2004:4; 2011:2; 2012:14)

Val till Överklagandenämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av kyrkomötet för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Om en ledamot eller en ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår. (SvKB 2012:9)

Vem som får fatta beslut

4 § Överklagandenämnden är beslutsför när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst tre andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

I en arbetsordning får nämnden uppdra åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte ska prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet,
3. den som var ordförande att fatta beslut om rättelse enligt 58 kap. 16 §, och

4. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. (SvKB 2019:7)

Omröstningsregler

5 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, ska gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Vid överläggningar i ärenden om prövning av behörigheten att utöva kyrkans vigningstjänst ska dock reglerna om omröstning i brottmål i stället tillämpas.

Försäkran

6 § Innan en ledamot första gången deltar i Överklagandenämndens överläggningar ska han eller hon avlägga denna försäkran:

”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd ska fullgöra det uppdrag som ledamot av Överklagandenämnden vilket har anförtrotts mig och inte yppa något som förekommit vid nämndens överläggningar.”

Överklagande av nämndens beslut

7 § Överklagandenämndens beslut får inte överklagas.

Femte avdelningen: Gudstjänst

17 kap. Gudstjänstliv

Inledning

Gudstjänsten är kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i Ordet och sakramenten. Kyrkans dag för huvudgudstjänster är söndagen, eftersom Jesus Kristus uppstod på söndagen, Herrens dag.

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet, församlingsrådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, kyrkvärdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

I gudstjänsten får tron näring genom förkunnelsen av evangeliet, firandet av den heliga måltiden och gemenskapen i bön och lovsång. De som firar gudstjänst sänds ut för att i vardagen vittna om evangelium och göra kärlekens gärningar, till mission och diakoni. (SvKB 2012:14)

Svenska kyrkans gudstjänstliv

1 § I församlingen ska gudstjänst firas i form av den allmänna gudstjänsten, kyrkliga handlingar och andra gudstjänster. (SvKB 2017:14)

Gudstjänstens öppenhet och tillgänglighet

2 § Svenska kyrkans gudstjänster är öppna för alla.

Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att i sin församling bli delaktig av de kyrkliga handlingarna dop, bikt, konfirmation, vigsel och begravning enligt vad som föreskrivs i denna kyrkoordning.

Bestämmelser om möjligheterna att i en annan församling bli delaktig av kyrkliga handlingar finns i 22–24 kap. (SvKB 2014:7)

Huvudgudstjänster

3 § I varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska en huvudgudstjänst i form av den allmänna gudstjänsten firas alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat.

För ett pastorat ska domkapitlet i församlingsinstruktionen besluta vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna. (SvKB 2005:6; 2012:14; 2017:14)

4 § Huvudgudstjänster ska firas

1. enligt någon av de ordningar för huvudgudstjänster som finns i kyrkohandboken, eller
2. som gudstjänst med biskops-, präst- eller diakonvigning, sändning, mottagande av kyrkoherde eller kyrkoinvigning.

I 18 kap. 6 och 6 a §§ finns bestämmelser om möjligheterna att i huvudgudstjänsten använda annan gudstjänstordning och annan musik än den som ingår i kyrkohandboken. (SvKB 2017:14)

5 § Domkapitlet får besluta om det minsta antal huvudgudstjänster med nattvard som ska firas i varje församling under ett kyrkoår.

6 § Kyrkorådet i en församling eller församlingsrådet får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa ska användas i församlingen. (SvKB 2012:14; 2017:14)

7 § En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund får firas som huvudgudstjänst om församlingens kyrkoråd eller församlingsråd medger det. Innan kyrkorådet eller församlingsrådet fattar ett sådant beslut ska det samråda med församlingens präster och kyrkomusiker och inhämta tillstånd från domkapitlet. (SvKB 2012:14)

8 § Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens kyrkoråd eller församlingsråd, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning.

Den präst som leder huvudgudstjänsten beslutar vilka av kyrkohandbokens alternativ inom varje moment som ska användas. (SvKB 2012:14; 2017:14)

Gudstjänstplan

9 § Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens kyrkoråd eller församlingsråd, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster.

Vid oenighet mellan kyrkorådet eller församlingsrådet och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut. (SvKB 2012:14)

Beslut om psalmer och andra församlingssånger

10 § Den präst som leder en gudstjänst beslutar efter samråd med den tjänstgörande kyrkomusikern vilka psalmer eller andra församlingssånger som ska användas.

Kollekter

11 § I gudstjänsten får kollekt tas upp till Svenska kyrkans verksamhet eller till någon annan verksamhet som det är angeläget för Svenska kyrkan att stödja.

Vid varje huvudgudstjänst ska en kollekt tas upp om inte särskilda skäl talar mot detta. Vid övriga gudstjänster får kollekt tas upp enligt bestämmelserna i 43 kap. (SvKB 2017:14)

Vem som får leda den allmänna gudstjänsten

12 § Den allmänna gudstjänsten ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Bestämmelser om att någon annan än en präst kan leda den allmänna gudstjänsten finns i 13 och 14 §§. (SvKB 2017:14)

13 § Biskopen får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör Svenska kyrkan att predika vid och leda den allmänna gudstjänsten i vissa eller alla församlingar i stiftet. Ett sådant tillstånd får ges åt den som

1.utbildas till präst, eller

2. rekommenderats av en kyrkoherde.

Biskopens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna. (SvKB 2017:14)

14 § Kyrkoherden får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, en församling i pastoratet att predika och leda den allmänna gudstjänsten vid ett visst eller vid vissa tillfällen i församlingen eller i någon av pastoratets församlingar. Ett sådant tillstånd får också ges till någon som är döpt och anställd i församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet. Tillstånd får dock inte i något fall ges om frågan har prövats av biskopen enligt 13 § första stycket och biskopen har vägrat tillstånd.

Kyrkoherden ska för varje år anmäla till biskopen vilka som fått ett sådant tillstånd och vilka gudstjänster det har gällt.

Kyrkoherdens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna. (SvKB 2015:9; 2017:14)

Förberedelse och uppföljning av kyrkliga handlingar

15 § Dop, konfirmation, vigsel och begravning ska föregås av samtal mellan den präst som ska leda gudstjänsten och dem som närmast berörs.

Kyrkoherden har ansvar för att det erbjuds möjligheter till fortsatt kontakt med församlingen efter den kyrkliga handlingen.

Samråd när gudstjänst firas i någon annan församling

16 § En präst som ska leda en gudstjänst i en annan församling än den där han eller hon är anställd bör samråda med kyrkoherden i den församling där gudstjänsten ska äga rum innan den firas.

Arvode för kyrkliga handlingar

16 a § För utförande av en kyrklig handling är det inte tillåtet för en präst att uppbära arvode eller ekonomisk ersättning från någon annan än en församling i Svenska kyrkan.

Ytterligare bestämmelser om avgifter finns i 42 kap. (SvKB 2010:5)

Gudstjänst i något annat kristet trossamfund

17 § En präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. (SvKB 2006:6)

18 kap. Gudstjänstböcker

Inledning

I gudstjänstböckerna uttrycks vad kyrkan tror, bekänner och lär. Gudstjänsten återspeglar såväl kyrkans tradition som förnyade former för gemensam tillbedjan.

Kyrkohandboken ger ordningen för gudstjänsterna och de kyrkliga handlingarna. Varje moment har sin motiverade plats i helheten. Genom att den innehåller både en fast struktur för gudstjänsten och alternativa möjligheter ger kyrkohandboken uttryck för gudstjänstens enhet och mångfald.

I psalmboken finns de psalmer och visor som församlingen använder vid gudstjänsterna och som kan användas enskilt.

I evangelieboken finns de bibeltexter som läses och utlägges i gudstjänsten. I bibelordet har kyrkan den givna grunden för vad den tror, bekänner och lär. I de bibliska läsningarna möter människorna Guds ord som genom den heliga Anden blir levande varje gång någon hör det i gudstjänsten och tar emot det i tro. I och genom detta ord möter den uppståndne Jesus Kristus sin kyrka.

I bönboken finns en samlad skatt av böner för gemensamt och enskilt bruk. Bönen är varje hjärtas förtroliga samtal med Gud men också församlingens gemensamma samtal med Gud.

Gudstjänstböckerna

1 § Svenska kyrkans gudstjänstböcker är, förutom Bibeln, Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (kyrkohandboken), Den svenska psalmboken (psalmboken), Den svenska evangelieboken (evangelieboken) och En liten bönbok (bönboken). Dessa ska som uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära antas av kyrkomötet. (SvKB 2017:14)

Användningen av Svenska kyrkans gudstjänstböcker

2 § Vid läsning i en gudstjänst av andra bibeltexter än de som finns intagna i evangelieboken och kyrkohandboken ska användas en sådan översättning av Bibeln som gäller för Svenska kyrkan. (SvKB 2017:14)

3 § Kyrkohandboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar. Den används även vid församlingens gudstjänster i övrigt.

Vid en nattvardsgudstjänst ska texterna i kyrkohandbokens huvuddel Måltiden användas. Vid en sådan gudstjänst gäller också kyrkohandbokens anvisningar för huvuddelen Måltiden med undantag för de anvisningar som avser musiken.

Domkapitlet kan på ansökan från kyrkoherden medge att andra texter får användas. Avser ansökan församlingens huvudgudstjänst krävs enligt 6 § andra stycket före ansökan medgivande av församlingens kyrkoråd eller församlingsråd.

När förslag till en ny kyrkohandbok utarbetas beslutar kyrkomötet om försöksverksamhet får bedrivas. Har kyrkomötet fattat ett sådant beslut får kyrkostyrelsen besluta om gudstjänstordningar som får användas som alternativ till dem som finns i kyrkohandboken och utfärda bestämmelser om användningen av sådana försöksordningar. (SvKB 2011:3; 2017:14; 2019:11)

4 § Psalmboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar.

Psalmer får bytas ut mot andra psalmer eller församlingssånger som inte ingår i psalmboken om den präst som leder gudstjänsten och den tjänstgörande kyrkomusikern är ense. (SvKB 2017:14)

5 § Evangelieboken ska användas för läsningarna vid huvudgudstjänster.

Predikan ska utgå från en eller flera av de lästa bibeltexterna. (SvKB 2017:14)

6 § I huvudgudstjänsten får vid ett visst tillfälle eller under en viss tid användas någon annan gudstjänstordning än den som ingår i kyrkohandboken och andra psalmer eller församlingssånger än de som ingår i psalmboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av församlingens kyrkoråd eller församlingsråd. Ett sådant beslut ska genast anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut.

Det finns särskilda bestämmelser om användningen av andra texter i huvuddelen Måltiden i 3 §. (SvKB 2012:14; 2017:14; 2019:11)

6 a § I huvudgudstjänsten får till kyrkohandbokens texter användas annan musik än den som ingår i kyrkohandboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av församlingens kyrkoråd eller församlingsråd. Ett sådant beslut ska anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut. (SvKB 2017:14)

Alternativ formulering i nicenska trosbekännelsen

7 § Vid en gudstjänst tillsammans med en ortodox församling får den präst inom Svenska kyrkan som ansvarar för gudstjänsten besluta att använda den nicenska trosbekännelsen med uteslutande av orden ”och Sonen” (filioque) om

1. samstämmighet om detta finns med andra medverkande församlingar, och
2. gudstjänsten har utlysts som ekumenisk.

Översättningar av gudstjänstböcker

8 § Kyrkomötet beslutar vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan.

19 kap. Dop

Inledning

Dopet är ett sakrament, vilket betyder att det är en helig handling instiftad av Jesus Kristus. Dopet sker alltid med vatten och i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn. Genom jordiska medel får människan del i Guds rike. I en ny födelse tas människan ut ur syndens och dödens sammanhang och förenas med Jesus Kristus för att med honom och hans folk dela korsets och uppståndelsens liv.

Dopet är en engångshandling, vid vilken Gud treenig tar upp människan i sin gemenskap och för henne in i sin kyrka och församling. Dopet sker därför vanligen i församlingens gemensamma gudstjänst.

Samtidigt har dopet betydelse för hela livsvägen: varje dag får den som döpts leva i sitt dop och gå genom död till liv, från ofrihet till frihet. Genom dopet har människan fått Guds nåd, en nåd som bär henne hela livet och genom döden.

Kyrkans uppdrag är att alla människor ska nås av erbjudande om dop. Såväl barn som ungdomar och vuxna kan ta emot dopet. Det är församlingens uppgift att ombesörja att dopundervisning sker. Faddrar kan också utses för att tillsammans med de närstående ta ett särskilt ansvar för den döptes fostran till människa och kristen.

Dopet kan senare bekräftas i församlingens gemenskap, vid konfirmation och annan gudstjänst där dopet aktualiseras.

Grundläggande bestämmelser

1 § Dopet ska ske i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn med rent vatten genom begjutning eller nedsänkning.

Svenska kyrkan erkänner varje dop som har skett i denna ordning. (SvKB 2018:3)

/Upphör att gälla den 1 juli 2020 genom SvKB 2019:9/

2 § Ett barn får döpas när dess vårdnadshavare begär att barnet ska döpas till kyrkans tro.

En vuxen får döpas när han eller hon begär att bli döpt till kyrkans tro och vill leva med församlingen i Kristi gemenskap.

Bestämmelser om upptagande i kyrkan finns i 29 kap. 2–4 §§.

/Träder i kraft den 1 juli 2020/

2 § Ett barn får döpas när dess vårdnadshavare begär att barnet ska döpas till kyrkans tro.

En vuxen får döpas när han eller hon begär att bli döpt till kyrkans tro och vill leva med församlingen i Kristi gemenskap.

Bestämmelser om upptagande i kyrkan finns i 29 kap. 1–3 §§. (SvKB 2019:9)

3 § Den som är döpt får inte döpas igen.

Vem som leder en dopgudstjänst

4 § En dopgudstjänst ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Dop i krissituation

5 § Ett dop i krissituation får förrättas av någon som är döpt.

Den som förrättat ett dop i en krissituation ska så snart som möjligt anmäla detta till kyrkoherden för den församling där den döpta personen är eller ska vara kyrkobokförd. Kyrkoherden ska pröva om dopet har skett i Svenska kyrkans ordning. (SvKB 2015:5)

Dopundervisning

6 § Församlingen ska erbjuda dopundervisning till dem som är bosatta i församlingen och tillhör Svenska kyrkan.

En sådan undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära ska alltid föregå ungas och vuxnas dop.

Fadder

7 § Som fadder kan någon antecknas som är döpt och är villig att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran.

Information om kyrkotillhörighet och dop

8 § Församlingens kyrkoherde ska innan ett barn uppnått sex månaders ålder informera föräldrar eller annan vårdnadshavare som tillhör Svenska kyrkan om dopet och om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dem att låta döpa sitt barn.

9 § Församlingens kyrkoherde ska informera unga personer som tillhör Svenska kyrkan utan att vara döpta om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dopundervisning och dop. Detta ska alltid göras året före 18-årsdagen.

20 kap. Nattvard

Inledning

Nattvarden är ett sakrament, en av Jesus Kristus instiftad helig måltid med bröd och vin, vid vilken kyrkan och den enskilde förenas med honom och de troende i alla tider. I måltiden firas åminnelsen av Jesus Kristus, hans offerdöd och uppståndelse. Kristus är närvarande och ger sig själv i det välsignade brödet och vinet. Människan får del av offret och segern över döden. Det är en festmåltid och ett trons mysterium, i tacksamhet och innerlig gemenskap.

Nattvarden firas med en nattvardsbön, som innefattar en bön om den heliga Andens närvaro och Bibelns berättelse om när Jesus instiftar nattvarden (instiftelseorden) samt med utdelandet av det välsignade brödet och vinet. Måltiden leds av en präst och firas vanligen i församlingens gemenskap, men kan även firas i enskildhet. När människan i tro deltar i denna måltid får hon del i det som Jesus Kristus själv gav sina lärjungar när nattvarden instiftades: gemenskap, syndernas förlåtelse och ett evigt liv.

Enheten i måltiden är ett tecken för den synliga enhet kyrkan strävar efter och för världens enhet. Delandet av brödet vid Guds bord får konsekvenser för hur brödet delas i världen. Blicken är riktad mot den himmelska måltidens fullkomlighet.

Svenska kyrkan har ett öppet nattvardsbord. Alla som är döpta i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn inbjuds till måltiden. (SvKB 2017:8)

Grundläggande bestämmelser

1 § Nattvarden ska firas med läsning av instiftelseorden samt utdelande av det välsignade brödet och vinet.

Tillträde till nattvarden

2 § Var och en som är döpt får ta emot nattvardsgåvorna.

Vem som leder en nattvardsgudstjänst

3 § En nattvardsgudstjänst ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Var nattvarden firas

4 § Nattvarden ska firas i församlingens gemenskap. Finns det särskilda skäl får nattvarden firas på någon annan plats än i ett invigt kyrkorum.

Sjukkommunion får firas enskilt.

Biträde vid nattvardens utdelande

5 § Den som tillhör Svenska kyrkan och är döpt får biträda när nattvardsgåvorna delas ut, och då säga de ord som är förenade med utdelandet.

Den präst som leder gudstjänsten avgör vilka personer som får biträda när nattvardsgåvorna delas ut.

Ekumeniskt nattvardsfirande

6 § Kyrkoherden får bjuda in den som är behörig att leda nattvardsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst i församlingen. Innan kyrkoherden gör en sådan inbjudan ska han eller hon samråda med församlingens övriga präster, och kyrkorådet eller församlingsrådet ska ge sitt medgivande.

Biskopen får bjuda in den som är behörig att leda nattvardsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst som firas för ett kontrakt eller för stiftet. (SvKB 2012:14)

7 § En präst i Svenska kyrkan får biträda vid en nattvardsgudstjänst i något annat kristet trossamfund om kyrkoherden i den församling där gudstjänsten ska firas medger det. I gudstjänstordningen ska ingå läsning av instiftelseorden samt utdelande av det välsignade brödet och vinet.

8 § Sådana gudstjänster som avses i 6 och 7 §§ ska vara utlysta såsom ekumeniska.

21 kap. Bikt

Inledning

I bikten får den enskilda människan ta emot Guds förlåtelse i sitt eget liv. Genom att bikta sig erkänner människan sin delaktighet i världens bortvändhet från Gud och sin egen skuld och synd inför Gud. I bikten innesluts både enskilda fel och den ofullkomlighet som den människa ser som speglar sitt liv i Guds fullkomliga kärlek.

Bikten består av två huvudmoment: bekännelsen och tillsägandet av förlåtelsen (avlösningen) på Jesu Kristi uppdrag. I bekännelsen, som vanligen föregås av ett samtal, erkänner den biktande sin synd och skuld. I avlösningen tillsäger prästen Guds förlåtelse personligt till den som biktat sig. Jesus Kristus bär den biktandes bördor.

Genom bikten växer den biktande som människa och kristen och kommer allt längre in i det mysterium som ett liv i Kristi efterföljd innebär. Hon får ta på sig ansvar och till andra ge vidare av den frihet hon fått.

Grundläggande bestämmelser

1 § Bikten, som ska ske enskilt, innefattar att den biktande bekänner sina synder och att prästen tillsäger förlåtelsen på Kristi uppdrag.

Vem som tar emot bikt

2 § Bikten får tas emot av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

För det som sägs i bikten råder tystnadsplikt. Bestämmelser om tystnadsplikten finns i 30 kap. 3 § och 31 kap. 9 §.

22 kap. Konfirmation

Inledning

Konfirmationen är en aktualisering av dopet. I ordet konfirmation, som betyder bekräftelse, ligger att dopet har ägt rum och att konfirmationen bekräftar och levandegör vad dopet redan har givit. Ordet konfirmation syftar på både undervisningen och den avslutande gudstjänsten.

Konfirmationen erbjuds ungdomar men kan även äga rum senare i livet.

Det är föräldrarnas, faddrarnas och församlingens uppgift att ge de döpta undervisning i kristen tro och kristet liv. Sådan undervisning ska föregå konfirmationsgudstjänsten. I denna delar konfirmanderna med sig av sina erfarenheter och uttrycker vad de lärt sig om kyrkans tro. De får också möjlighet att instämma i kyrkans trosbekännelse. Framför allt får konfirmanderna genom bön med handpåläggning förnyad delaktighet av Andens gåva och de sänds ut i världen som medarbetare i Guds rike.

Konfirmationens huvudinnehåll

1 § Konfirmationen ska innefatta dopundervisning, deltagande i församlingens gudstjänstliv samt en konfirmationsgudstjänst med redovisning, trosbekännelse, bön med handpåläggning och sändning.

Vem som får konfirmeras

2 § Den som är döpt, tillhör Svenska kyrkan och själv begär det får konfirmeras.

Den som tillhör en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med får också konfirmeras i Svenska kyrkan.

2 a § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att delta i konfirmation, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Beslut om rätt att delta i konfirmation fattas av kyrkoherden för den församling där konfirmationen begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt andra stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas. (SvKB 2012:14)

3 § Den som döps efter genomgången dopundervisning det år han eller hon fyller 16 år eller senare ska antecknas som konfirmerad.

Ansvar för undervisning och gudstjänst

4 § Den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan, eller den som kyrkoherden utser ansvarar för den dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänsten.

Konfirmationsgudstjänsten ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Ytterligare bestämmelser

5 § Domkapitlet i det stift där en konfirmationsgudstjänst ska äga rum får utfärda bestämmelser för den dopundervisning som ska föregå gudstjänsten. (SvKB 2004:10)

23 kap. Vigsel och välsignelsehandlingar

Inledning

Genom vigseln förenas två personer i äktenskapet. De lovar att med varandra i livslång trohet dela livets glädje och sorg. Äktenskap och familj är en grundläggande gemenskapsform i samhället.

Vigseln markerar högtiden, glädjen och ansvaret vid övergången till denna gemenskap. Kyrkan vill med Jesus Kristus som förebild visa makarna på den inbördes gemenskapen och det ömsesidiga tjänandets väg, men också på vars och ens behov av egen gudsgemenskap och på familjens öppenhet för alla som behöver dess omtanke. Guds närvaro i äktenskapet ger makarna hjälp att leva med varandra i kärlek och vara ett vittnesbörd för omgivningen.

Äktenskapet syftar till att ge stöd åt den inbördes kärleken och troheten mellan två makar samt vara en plats där barn kan tas emot och fostras. Den kärlek som förverkligas i äktenskapet är ett tecken på Guds kärlek. Konstitutivt för ett äktenskap är de ömsesidiga löftena och ett offentligt uttryckt samtycke.

I kyrkans vigselgudstjänst ger paret ömsesidigt sina äktenskapslöften offentligt inför Gud, varandra och församlingen eller de vittnen som är närvarande. Båda ska var för sig fritt samtycka till äktenskapet. Gud sammanfogar de båda till ett. Prästen tillkännager att de är äkta makar och Guds välsignelse nedkallas över äktenskapet. De närvarande deltar i förbön och firande och blir påminda om vad en sann och äkta gemenskap i äktenskapet innebär.

Äktenskap kan även ingås genom borgerlig vigsel eller enligt någon annan ordning. Efter en sådan vigsel kan makarna få del av vår kyrkas förbön och välsignelse.

Även det livsförbund som ett registrerat partnerskap utgör syftar till en livslång gemenskap i kärlek och trohet. Par som har ingått partnerskap kan få del av kyrkans förbön och välsignelse. (SvKB 2007:4; 2009:2)

Vigselgudstjänstens huvudinnehåll

1 § Vigselgudstjänsten ska omfatta makarnas samtycke till äktenskapet, ömsesidiga löften om livslång kärlek och trohet, tillkännagivande att äktenskapet har ingåtts samt kyrkans förbön med välsignelse.

Vigseln ska äga rum inför vittnen.

Rätt till vigsel

1 a § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkans ordning, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Även när inte någon av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan, får de vigas i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till vigsel fattas av kyrkoherden för den församling där vigseln begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt tredje stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas. (SvKB 2012:14)

Vigselförrättare

2 § Vigselgudstjänsten ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan och som har förordnande att vara vigselförrättare. (SvKB 2009:2)

Välsignelse över ingånget äktenskap

3 § De som har ingått äktenskap genom borgerlig vigsel eller i annan ordning kan i en särskild gudstjänst få del av kyrkans förbön med välsignelse.

Ansökan om vigselbehörighet

4 § Domkapitlet ska för ansökan om förordnande att vara vigselförrättare lämna kyrkostyrelsen uppgifter om de präster som enligt 31 kap. 16 § står under domkapitlets tillsyn. Domkapitlet ska även underrätta kyrkostyrelsen om en präst som har ett förordnande som vigselförrättare inte längre ska ha ett sådant förordnande. (SvKB 2005:4; 2009:2)

24 kap. Begravning

Inledning

I begravningsgudstjänsten tar församlingen och de sörjande avsked och överlämnar den som har dött åt Guds barmhärtighet. Kyrkan tror och bekänner att Jesus Kristus genom sin död har burit människans död och genom sin uppståndelse segrat över döden och öppnat vägen till det eviga livet.

Vid begravningen kommer såväl sorgen och dödens allvar som hoppet och uppståndelsens ljus till uttryck. Den blir samtidigt en påminnelse för de närvarande att själva besinna sig inför livets frågor och dödens allvar.

Den dubbelhet av död och liv, mörker och ljus som finns i varje människas liv och i korsets evangelium sätter således sin prägel på begravningen, men sorgen och döden får en ny och annorlunda karaktär, när den bärs upp av uppståndelsens och den himmelska lovsångens ton.

Begravning och begravningsgudstjänst

1 § Begravningen kan omfatta utfärdsbön, bisättning, begravningsgudstjänst och gravsättning.

Rätt till begravningsgudstjänst

1 a § Dödsboet har rätt till begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning när den avlidna tillhörde Svenska kyrkan, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Även när den avlidna inte tillhörde Svenska kyrkan får en begravningsgudstjänst firas, om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till begravningsgudstjänst fattas av kyrkoherden för den församling där gudstjänsten begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt tredje stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas. (SvKB 2012:14)

2 § Begravningsgudstjänsten ska innefatta överlåtelse och begravningsbön.

3 § När någon har avlidit bör man så långt det är möjligt följa hans eller hennes önskan om begravningens utformning.

Begravningsgudstjänst när anhörig saknas

4 § När någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit och inte har en anhörig som ordnar med begravningen ska församlingens kyrkoherde verka för att begravningen sker enligt Svenska kyrkans ordning, om inte särskilda skäl talar mot detta. (SvKB 2012:14)

Vem som leder begravningsgudstjänst och begravning

5 § Begravningsgudstjänsten leds av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Utfärdsbön, bisättning och gravsättning utan anslutning till begravningsgudstjänst kan ledas av någon som inte är präst.

Själaringning och tacksägelse

6 § Själaringning får ske när någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit.

Efter dödsfallet ska tacksägelse ske i en församlings gudstjänst.

Kyrkoherden svarar för att själaringning sker och tacksägelse hålls.

7 § Upphört att gälla (SvKB 2014:7).

25 kap. Vigningshandlingar

Inledning

I Guds folk, där alla genom dopet är kallade att föra ut evangelium i världen, finns också särskilda uppdrag. Genom vigningen bekräftas att Gud och kyrkan kallar människor till kyrkans vigningstjänst med dess olika uppdrag. Vigningarna till biskop, präst och diakon är likvärdiga uttryck för evangeliets fullhet och kyrkans sändning utifrån evangeliet.

Vid alla vigningar får de som ska vigas avlägga löften där de förklarar sig villiga att med Guds hjälp fullgöra sina livslånga uppdrag, stå fasta i kyrkans tro, följa kyrkans ordning samt i sina liv vittna om Guds kärlek. Genom handpåläggning och bön om att Anden ska ledsaga dem som vigs, avskiljs de för sina särskilda uppdrag i kyrkan.

Vid vigningen omsluts de som vigs av församlingens förböner och sänds för att i ord och handling förkunna evangelium och vara Kristi sändebud. De vigda får i sin dagliga gärning styrka av att på detta sätt vara sända på kyrkans uppdrag.

Vigningshandlingarnas huvudinnehåll

1 § Vigningen till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst ska innefatta löften om att fullgöra uppdraget i överensstämmelse med Svenska kyrkans tro och ordning samt vigningsbönen med handpåläggning.

2 § Till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst får den vigas som

1. är döpt och konfirmerad,
2. tillhör Svenska kyrkan, och

3. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön.

I 30–32 kap. finns ytterligare bestämmelser om vem som kan ges ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst. (SvKB 2002:9)

Biskopsvigning

3 § Biskopsvigningar ska ledas av ärkebiskopen. Om ärkebiskopen är förhindrad eller befattningen som ärkebiskop är ledig ska den biskop som är äldst i tjänsten leda biskopsvigningen.

4 § Biskopsvigningar ska äga rum i Uppsala domkyrka.

Prästvigning

5 § Prästvigningar ska ledas av stiftets biskop. Om biskopen är förhindrad eller befattningen som biskop är ledig får domkapitlet anlita någon annan biskop att leda prästvigningen.

Om den som vigs till präst ska tjänstgöra inom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen (EFS) får någon annan biskop än stiftsbiskopen leda prästvigningen.

6 § Prästvigningar ska äga rum i stiftets domkyrka. Om en prästvigning inte kan hållas i domkyrkan får den äga rum i någon annan kyrka i stiftet.

Om den som vigs till präst ska tjänstgöra inom EFS får en prästvigning i samband med EFS:s årskonferens äga rum på den ort där årskonferensen hålls.

Diakonvigning

7 § Diakonvigningar ska ledas av stiftets biskop. Om biskopen är förhindrad eller befattningen som biskop är ledig får domkapitlet anlita någon annan biskop att leda diakonvigningen.

8 § Diakonvigningar ska äga rum i stiftets domkyrka. Om en diakonvigning inte kan hållas i domkyrkan får den äga rum i någon annan kyrka i stiftet.

Vigning till ett uppdrag i något annat kristet trossamfund

9 § En biskop i Svenska kyrkan får leda en vigning till uppdragen som biskop, präst eller diakon i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Biskopen ska före vigningen samråda med Biskopsmötet.

26 kap. Sändnings- och mottagningshandlingar

Inledning

I sändningsgudstjänsten sänds de som har kallats till särskilda uppgifter i evangeliets och kyrkans tjänst. I gudstjänsten bekräftar de sin vilja att följa denna kallelse och omsluts av församlingens förbön.

I mottagningsgudstjänsten tas de emot som har fått en särskild uppgift inom församlingen. Gudstjänsten innehåller förbön och välsignelse för dem och deras uppgift.

Den nyvigda biskopen tas i mottagningsgudstjänsten emot i stiftet av stiftets församlingar. En ny kyrkoherde tas emot som ledare för församling och pastorat i en mottagningsgudstjänst. I ett pastorat håller församlingarna en gemensam gudstjänst. På motsvarande sätt bör andra anställda, medarbetare och förtroendevalda tas emot vid en huvudgudstjänst. (SvKB 2012:14)

Sändningshandlingar

1 § När Svenska kyrkan sänder en medarbetare för tjänst utomlands eller på ett särskilt uppdrag i landet kan en sändningsmässa eller en sändningsgudstjänst firas enligt den ordning som finns i kyrkohandboken. (SvKB 2017:14)

Mottagningshandlingar

2 § När en biskop har vigts och tillträtt sin tjänst ska biskopen så snart som möjligt mottagas i en gudstjänst i stiftets domkyrka.

Mottagandet ska ledas av domprosten. Om domprosten är förhindrad ska mottagandet ledas av den präst som domkapitlet utser.

3 § När en kyrkoherde har tillträtt sin tjänst ska kyrkoherden så snart som möjligt tas emot i en mottagningsgudstjänst. I ett pastorat håller församlingarna en gemensam gudstjänst.

Mottagandet ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser. (SvKB 2012:14)

4 § En ny medarbetare eller förtroendevald bör mottagas av församlingen i en huvudgudstjänst i anslutning till tillträdesdagen.

Mottagandet ska ledas av kyrkoherden eller en präst som kyrkoherden utser.

27 kap. Invigningshandlingar

Inledning

Att inviga ett kyrkorum innebär att församlingen genom läsning av Guds ord, bön och nattvardsfirande tar i bruk kyrkorummet och allt som används i gudstjänsterna. Kyrkorummet avskiljs som en särskild plats för tillbedjan och lovsång, en helig plats, ett fredat rum och ett himmelrikets tecken. När det tas ur bruk sker det också genom läsning av Guds ord och bön.

Att inviga en begravningsplats innebär att genom läsning av Guds ord och bön ta den i bruk som en viloplats för de döda och att bereda ett rum för andakt och eftertanke för de efterlevande. Här ska de döda vila i frid till uppståndelsens morgon och de efterlevande påminnas om sin egen dödlighet och hoppet om uppståndelsens nya liv.

Invigningshandlingarnas huvudinnehåll

1 § En invigningsgudstjänst ska innefatta bibelläsning och bön samt tillkännagivandet om att invigningen härigenom skett.

Invigning av ett kyrkorum

2 § Ett nytt kyrkorum ska tas i bruk genom en kyrkoinvigningsmässa. Detsamma gäller när ett kyrkorum åter tas i bruk.

Kyrkoinvigningsmässan ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

Hur ett kyrkorum tas ur bruk

3 § När ett kyrkorum inte längre ska användas för församlingens gudstjänster ska det tas ur bruk vid en gudstjänst där detta tillkännages.

Gudstjänsten ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

Invigning av en begravningsplats

4 § En ny begravningsplats för dem som tillhör Svenska kyrkan ska invigas. Detsamma gäller när en begravningsplats har utvidgats.

Invigningsgudstjänsten ska ledas av kontraktsprosten eller en präst som kontraktsprosten utser.

28 kap. Kyrkoåret

Inledning

Kyrkan har sitt eget år, kyrkoåret, och sin egen kalender, som utgör en grund för och huvudsakligen sammanfaller med den borgerliga kalendern.

I kyrkoåret, som börjar med första söndagen i advent och slutar med veckan efter domssöndagen, framställs Guds frälsningshandlingar med människan. Varje söndag och annan högtidsdag har sitt särskilda firningsämne eller tema som anges i evangelieboken och uttrycks i dess urval av bibliska texter. Kyrkans stora högtider är jul, påsk och pingst då Kristi födelse, Kristi uppståndelse respektive Andens utgjutande firas. Högtiderna har förberedelsetider och efterfirande.

Genom kyrkoåret får kyrkan och den enskilda människan möjlighet att ta del av och leva sig in i avgörande händelser i Jesu liv och hans undervisning. Genom att knytas till och klädas i olika skeenden under årets gång, kulturella seder och bruk, musik och liturgi, får budskapet en åskådlighet som gör att människan kan få uppleva hur Jesus Kristus varje kyrkoår på nytt kommer till sin kyrka och varje människas liv.

Helg och högtidsdagar

1 § Kyrkoårets helg- och högtidsdagar är följande

första–fjärde söndagen i advent	de fyra söndagarna före juldagen
juldagen	den 25 december
annandag jul eller den helige Stefanos dag	den 26 december
söndagen efter jul	den söndag som infaller 27–31 december
nyårsdagen	den 1 januari
söndagen efter nyår	den söndag som infaller under tiden den 2–5 januari
trettondedag jul	den 6 januari

första–sjätte söndagen efter trettondedagen**	de sex söndagarna efter trettondedag jul
septuagesima**	andra söndagen före fastlagssöndagen
sexagesima eller reformationsdagen**	söndagen före fastlagssöndagen
fastlagssöndagen	sjunde söndagen före påskdagen
askonsdagen*	onsdagen efter fastlagssöndagen
första–tredje söndagen i fastan**	de tre söndagarna efter fastlagssöndagen
midfastosöndagen**	den fjärde söndagen efter fastlagssöndagen
femte söndagen i fastan**	söndagen efter midfastosöndagen
palmsöndagen	söndagen före påskdagen
skärtorsdagen*	torsdagen före påskdagen
långfredagen	fredagen före påskdagen
påskdagen	söndagen närmast efter den fullmåne som infaller på eller närmast efter den 21 mars
annandag påsk	dagen efter påskdagen
andra–femte söndagen i påsktiden	de fyra första söndagarna efter påskdagen
bönsöndagen	den femte söndagen efter påskdagen
Kristi himmelsfärds dag	sjätte torsdagen efter påskdagen
söndagen före pingst	den sjätte söndagen efter påskdagen
pingstdagen	sjunde söndagen efter påskdagen
annandag pingst*	dagen efter pingstdagen
heliga trefaldighets dag eller missionsdagen	söndagen efter pingstdagen
första–fjärde söndagen efter trefaldighet**	de fyra första söndagarna efter heliga trefaldighets dag
apostladagen**	den femte söndagen efter heliga trefaldighets dag
sjätte söndagen efter trefaldighet	den sjätte söndagen efter heliga trefaldighets dag
Kristi förklarings dag	den sjunde söndagen efter heliga trefaldighets dag
åttonde-tjugofemte söndagen efter trefaldighet**	de söndagar som infaller mellan Kristi förklarings dag och söndagen före domssöndagen
söndagen före domssöndagen	
domssöndagen	söndagen före första söndagen i advent
kyndelsmässodagen eller jungfru Marie kyrkogångsdag	den söndag som infaller under tiden den 2–8 februari (Om denna söndag är fastlagssöndagen flyttas kyndelsmässodagen till närmast föregående söndag.)
jungfru Marie bebådelsedag	den söndag som infaller under tiden den 22–28 mars (Om denna söndag är palmsöndagen eller påskdagen flyttas jungfru Marie bebådelsedag till söndagen närmast före palmsöndagen.)
midsommardagen	den lördag som infaller under tiden den 20–26 juni

den helige Johannes döparens dag	den söndag som infaller efter midsommardagen
den helige Mikaels dag	den söndag som infaller under tiden den 29 september – den 5 oktober
tacksägelsedagen	andra söndagen i oktober
alla helgons dag	den lördag som infaller under tiden den 31 oktober – den 6 november
söndagen efter alla helgons dag eller alla själars dag	söndagen efter alla helgons dag

Med * markerad dag är kyrklig högtidsdag utan att vara helgdag enligt lagen (1989:253) om allmänna helgdagar.
Med ** markerade söndagar utgår om en annan helgdag infaller samtidigt.
(SvKB 2002:6; 2004:10; 2005:18)

Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet

Inledning

Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir därmed upptagen i Svenska kyrkan. Den som har döpts i någon annan kristen kyrkas ordning kan inträda i kyrkan genom att anmäla sig. Det finns också möjlighet att tillhöra Svenska kyrkan i avvaktan på dop.

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka med uppdrag att förmedla evangelium i ord och handling. Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare likaväl som den som hunnit längre på trons väg.

Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör någon av kyrkans församlingar, vanligen den territoriella församling inom vars område personen är bosatt. (SvKB 2015:5)

29 kap. Kyrkotillhörighet

/ Upphör att gälla den 1 juli 2020 genom SvKB 2019:9 /

Inledande bestämmelser

1 § En person som är svensk medborgare, eller utländsk medborgare bosatt i Sverige, får tillhöra Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen får besluta att även någon annan person får tillhöra Svenska kyrkan.

/ 2–10 §§ upphör att gälla och betecknas från den 1 juli 2020 1–9 §§ genom SvKB 2019:9 /

/ Upphör att gälla, se ovan/

Upptagande i kyrkan genom dop

2 § Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir upptagen i Svenska kyrkan.

/ Upphör att gälla, se ovan/

Barns upptagande i kyrkan

3 § Den som är under 18 år ska i annat fall än som avses i 2 § tas upp i Svenska kyrkan efter meddelande från barnets vårdnadshavare.

Av lagen (1998:1593) om trossamfund framgår att den som har fyllt 12 år själv ska ha samtyckt till inträdet.

/ Upphör att gälla, se ovan/

Vuxnas upptagande i kyrkan

4 § Den som har fyllt 18 år och som i annat fall än som avses i 2 § vill inträda i Svenska kyrkan ska efter skriftlig anmälan tas upp i Svenska kyrkan, om han eller hon

1. är döpt i Svenska kyrkans eller någon annan evangelisk-luthersk kyrkas ordning eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med, eller

2. är döpt i något annat kristet trossamfunds ordning och samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, eller

3. samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära som förberedelse för dop.

/ Upphör att gälla, se ovan/

Utträde ur kyrkan

5 § Den som tillhör Svenska kyrkan får träda ut ur kyrkan genom en anmälan. Anmälan ska göras antingen personligen hos kyrkoherden eller genom att man lämnar en egenhändigt undertecknad handling.

Av lagen om trossamfund (1998:1593) framgår att den som har fyllt 12 år själv ska ha samtyckt till utträdet. (SvKB 2017:8)

/ Upphör att gälla, se ovan/

Beslut om kyrkotillhörighet

6 § Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling där den som ärendet rör, enligt 35 kap. 1 a–6 §§, ska vara kyrkobokförd.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst i församlingen eller pastoratet att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av kyrkostyrelsen. Även kyrkoherden för en utlandsförsamling får pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan för den som inte är folkbokförd i Sverige men är eller får vara medlem i utlandsförsamlingen. Kyrkoherden får utse en annan präst som är verksam inom kyrkoherdens ansvarsområde att pröva sådana frågor. (SvKB 2012:14; 2013:2; 2015:5)

/ Upphör att gälla, se ovan/

7 § Kyrkotillhörigheten för den som blir upptagen i Svenska kyrkan gäller från och med

1. dopdagen eller

2. den dag då meddelande eller anmälan om inträdet kom in till den som enligt 6 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan. (SvKB 2003:9)

/ Upphör att gälla, se ovan/

8 § Kyrkotillhörigheten upphör från och med den dag då anmälan om utträdet kom in till den som enligt 6 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan. (SvKB 2003:9)

/ Upphör att gälla, se ovan/

Skriftligt bevis

9 § Den som har tagits upp i eller utträtt ur Svenska kyrkan ska genast få ett skriftligt bevis om det.

/ Upphör att gälla, se ovan/

Överklagande

10 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Detsamma gäller kyrkostyrelsens beslut enligt 6 §.

/ 2–10 §§ betecknas från den 1 juli 2020 1–9 §§. 1–9 §§ träder i kraft den 1 juli 2020 /

/ Träder i kraft, se ovan/

Upptagande i kyrkan genom dop

1 § Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir upptagen i Svenska kyrkan. (SvKB 2019:9)

/ Träder i kraft, se ovan/

Barns upptagande i kyrkan

2 § Den som är under 18 år ska i annat fall än som avses i 1 § tas upp i Svenska kyrkan efter meddelande från barnets vårdnadshavare.

Av lagen (1998:1593) om trossamfund framgår att den som har fyllt 12 år själv ska ha samtyckt till inträdet. (SvKB 2019:9)

/ Träder i kraft, se ovan/

Vuxnas upptagande i kyrkan

3 § Den som har fyllt 18 år och som i annat fall än som avses i 1 § vill inträda i Svenska kyrkan ska efter skriftlig anmälan tas upp i Svenska kyrkan, om han eller hon

1. är döpt i Svenska kyrkans eller någon annan evangelisk-luthersk kyrkas ordning eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med, eller
2. är döpt i något annat kristet trossamfunds ordning och samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, eller
3. samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära som förberedelse för dop. (SvKB 2019:9)

/ Träder i kraft, se ovan/

Utträde ur kyrkan

4 § Den som tillhör Svenska kyrkan får träda ut ur kyrkan genom en anmälan. Anmälan ska göras antingen personligen hos kyrkoherden eller genom att man lämnar en egenhändigt undertecknad handling.

Av lagen om trossamfund (1998:1593) framgår att den som har fyllt 12 år själv ska ha samtyckt till utträdet. (SvKB 2017:8; 2019:9)

/ Träder i kraft, se ovan/

Beslut om kyrkotillhörighet

5 § Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling där den som ärendet rör, enligt 35 kap. 1 a–6 §§, ska vara kyrkobokförd.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst i församlingen eller pastoratet att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av kyrkoherden för den församling där anmälan eller meddelandet lämnats in. Detta gäller även om anmälan eller meddelandet lämnats in till en utlandsförsamling. Kyrkoherden får utse en annan präst som är verksam inom kyrkoherdens ansvarsområde att pröva sådana frågor. (SvKB 2012:14; 2013:2; 2015:5; 2019:9)

/ Träder i kraft, se ovan/

6 § Kyrkotillhörigheten för den som blir upptagen i Svenska kyrkan gäller från och med

1. dopdagen eller
2. den dag då meddelande eller anmälan om inträdet kom in till den som enligt 5 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan. (SvKB 2003:9; 2019:9)

/ Träder i kraft, se ovan/

7 § Kyrkotillhörigheten upphör från och med den dag då anmälan om utträdet kom in till den som enligt 5 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan. (SvKB 2003:9; 2019:9)

/ Träder i kraft, se ovan/

Skriftligt bevis

8 § Den som har tagits upp i eller utträtt ur Svenska kyrkan ska genast få ett skriftligt bevis om det. (SvKB 2019:9)

/ Träder i kraft, se ovan/

Överklagande

9 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd (SvKB 2019:9)

Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar

Inledning

Kallelsen att föra ut evangelium är given åt hela Guds folk. Alla i kyrkan är lemmar i en och samma kropp. Dopet är den grundläggande vigningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag. Förtroendevalda, frivilliga medarbetare, anställda och de som vigs till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst ska fullgöra de speciella uppdrag som de anförtrotts i solidaritet med Svenska kyrkan och kyrkans tro, bekännelse och lära. Alla står i evangeliets tjänst och under dess auktoritet.

Kyrkans vigningstjänst eller ämbete är en tjänst i och för församlingen. Vigningen sker i församlingens gemenskap och tjänsten fullgörs i församlingen. Vigningstjänsten är ett tecken i församling och samhälle. Den visar på det som är kyrkans gemensamma uppdrag och varje döpts ansvar. Kyrkans kallelse och vigning av särskilda personer till livslång tjänst syftar till församlingens andliga uppbyggelse och ska rusta församlingen för dess uppdrag i världen. Det befriar inte andra i kyrkan från ansvar utan levandegör kyrkans gemensamma sändning på Guds kallelse.

Biskopens uppdrag är ett tecken på kyrkans kontinuitet genom tiderna, kyrkans enhet och universella gemenskap. Biskopen har tillsammans med domkapitlet ansvar för att kyrkans lära och ordning följs och ska leda och inspirera kyrkan i stiftet. Biskopen viger nya kvinnor och män till uppdragen inom kyrkans vigningstjänst och är en herde för dem liksom för församlingarna i stiftet.

Prästens uppdrag är ett tecken på att den kristna församlingen och tron får sin andliga näring när Ordet förkunnas och sakramenten delas ut. Som Verbi Divini Minister (det gudomliga ordets tjänare) ska prästen i trohet mot sitt uppdrag förkunna evangeliet rent och klart, genom dopet föra nya människor till kyrkans gemenskap, leda firandet av den heliga måltiden och förmedla förlåtelse, tröst och hopp. Prästen ska uppbygga och undervisa församlingen i tron, ge själavård och utrusta för vittnesbörd och tjänst i världen. Prästen är församlingens tjänare och samtidigt en herde för församlingen.

Diakonen är genom sin gärning ett barmhärtighetens tecken i både församlingen och samhället. Diakonen har ett ansvar att göra kärlekens gärningar, särskilt mot utsatta människor. Uppgifterna varierar beroende på de lokala sociala behoven och församlingarnas strukturer och diakonala prioriteringar. Uppdraget har en karitativ inriktning som också kan komma till uttryck exempelvis i undervisning. Varhelst det finns mänsklig nöd är det diakonens kallelse att ingripa och inspirera andra att ta ansvar.

Präster och diakoner fullgör sina uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften och är i detta hänseende underställda biskopen och domkapitlet.

Församlingspedagoger, kyrkomusiker och andra anställda bidrar i sina befattningar direkt eller indirekt till att församlingens grundläggande uppgift i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission blir utförd.

De förtroendevalda har av församlingen fått i uppdrag att ta ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och dess förvaltning skött. De utövar sina uppdrag inom ramen för det mandat som tillhör det förtroendevalda organ som de ingår i.

Alla kyrkans anställda och medarbetare ska tjäna kyrkan och församlingen och i det uppdrag de fått bidra till att evangeliet blir känt, kyrkan uppbyggd och människorna tjänade. (SvKB 2000:5)

30 kap. Uppdraget som biskop

Behörighet att utöva uppdraget som biskop

1 § Behörig att utöva uppdraget som biskop är den som har vigts till biskop i Svenska kyrkans ordning.

Överlämnande av uppdraget som biskop

2 § Till biskop får bara den vigas som har valts till biskop i ett stift och är prästvigd.

Vigningen ska äga rum så snart som möjligt efter att kyrkostyrelsen har utfärdat bevis om utnämningen till biskop. (SvKB 2002:9)

Tystnadsplikt

3 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som biskop har tystnadsplikt i fråga om uppgifter som han eller hon därvid har fått veta under bikt eller enskild själavård.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

4 § En biskop ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2003:9)

5 § En biskop får förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha. (SvKB 2003:9)

6 § En biskop som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att biskopen kan anses lämplig att utöva ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst.

7 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 4–6 §§ prövas av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar.

31 kap. Uppdraget som präst

Behörighet att utöva uppdraget som präst

1 § Behörig att utöva uppdraget som präst är den som har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som

1. är behörig att utöva uppdraget som präst i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
2. tillhör Svenska kyrkan,
3. har godtagbara kunskaper i svenska språket,
4. har sådana kunskaper och erfarenheter inom det praktisk-teologiska området som behövs för uppdrag som präst i Svenska kyrkan,
5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön, och
6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för prästvigning i kyrkohandboken. (SvKB 2017:14)

3 § Om det finns särskilda skäl får domkapitlet förklara en präst från en annan kyrka än de kyrkor och samfund som avses i 2 § 1 behörig att utöva uppdraget som präst. Innan domkapitlet fattar ett sådant beslut ska stiftets biskop samråda med övriga biskopar i Biskopsmötet.

3 a § Trots att villkoren i 2 § andra och sjätte punkterna inte är uppfyllda får domkapitlet förklara en präst som söker en anställning tillsvidare som präst i Svenska kyrkan behörig att utöva uppdraget som präst. För att så ska kunna ske ska prästen förklara att han eller hon kommer att inträda i Svenska kyrkan och avge löften enligt sjätte punkten om han eller hon får den sökta anställningen i Svenska kyrkan.

En behörigförklaring enligt första stycket upphör att gälla om prästen inte får den sökta anställningen eller om prästen inte, senast vid den tidpunkt domkapitlet bestämmer, uppfyller de krav som anges i 2 § andra och sjätte punkterna. (SvKB 2006:11)

4 § Domkapitlet får också, trots de krav som anges i 2 §, för en viss tid förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som är behörig att utöva detta uppdrag i

1. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet, eller
2. en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

För tjänstgöring vid ett visst tillfälle krävs ingen behörigförklaring av den som avses i punkt 1 och 2 första stycket, såvida det inte är fråga om en kyrklig handling. (SvKB 2006:6)

Överlämnande av uppdraget som präst

5 § En biskop får till präst i Svenska kyrkan bara viga den som av domkapitlet har blivit godkänd i prästexamen.

Prästexamen

6 § Domkapitlet får i prästexamen pröva den som

1. har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av kyrkostyrelsen, och

2. ska tjänstgöra som präst i stiftet eller inom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet besluta om undantag från bestämmelserna i första stycket 2.

7 § Domkapitlet ska i prästexamen pröva prästkandidatens kunskaper och lämplighet.

Examinationen ska omfatta sådana teologiska ämnen som är väsentliga för att uppdraget som präst i Svenska kyrkan ska kunna fullgöras.

8 § Den som inte har godkänts i prästexamen får på nytt genomgå examen.

Tystnadsplikt

9 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som präst har tystnadsplikt i fråga om uppgifter som han eller hon därvid har fått veta under bikt eller enskild själavård.

Rätt att delta i överläggningar, val m.m.

10 § Den som är anställd som präst i Svenska kyrkan har rätt att inom ramen för sin anställning delta i överläggningar på kallelse av biskop eller kontraktsprost samt i val av biskop och av ledamot i domkapitlet.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

11 § En präst ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2006:11)

12 § Domkapitlet får förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om prövotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om prövotid ska den pågå tre år. Om prästen under prövotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig. (SvKB 2003:9)

13 § En präst som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att prästen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den.

Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.

14 § Beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering av en präst och beslut om disciplinär åtgärd mot en präst får fattas endast om domkapitlet har prövat att beslutet inte skulle strida mot kyrkoordningens regler om tillsyn från biskop och domkapitel vad gäller lära, utövande av vigningstjänsten och efterlevnad av vigningslöften.

Beslutande biskop och domkapitel

15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som präst eller att enligt 2–4 §§ förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas enligt följande:

1. den som söker anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. den som inte söker anställning som präst i ett stift och är folkbokförd i landet	domkapitlet i det stift inom vars territoriella område kandidaten är folkbokförd
3. den som inte är folkbokförd i landet och ska tjänstgöra i ett visst stift utan att anställas	domkapitlet i det stiftet.
4. andra än de som avses i punkterna 1–3	Domkapitlet i Uppsala stift

(SvKB 2004:10; 2015:5)

16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11 och 12 §§ prövas enligt följande:

1. präster som har anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. präster som är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Visby stift
3. präster som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga präster, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga präster	Domkapitlet i Uppsala stift

(SvKB 2002:7; 2011:7)

17 § Frågor om behörigförklaring enligt 13 § prövas av det domkapitel som tidigare förklarat prästen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst och biskopen i det stiftet.

Överklagande

18 § Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i prästexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den präst som berörs av beslutet, och

2. biskopen, såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en präst obehörig enligt 11 § punkten 1. (SvKB 2003:9)

32 kap. Uppdraget som diakon

Behörighet att utöva uppdraget som diakon

1 § Behörig att utöva uppdraget som diakon är den som har vigts till diakon i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som

1. är behörig att utöva uppdraget som diakon i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
2. tillhör Svenska kyrkan,
3. har godtagbara kunskaper i svenska språket,
4. har sådana kunskaper och erfarenheter i övrigt som behövs för uppdraget som diakon i Svenska kyrkan,
5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön, och
6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för diakonvigning i kyrkohandboken. (SvKB 2017:14)

3 § Om det finns särskilda skäl får domkapitlet förklara en diakon från en annan kyrka än de kyrkor och samfund som avses i 2 § 1 behörig att utöva uppdraget som diakon. Innan domkapitlet fattar ett sådant beslut ska stiftets biskop samråda med övriga biskopar i Biskopsmötet.

3 a § Trots att villkoren i 2 § andra och sjätte punkterna inte är uppfyllda får domkapitlet förklara en diakon som söker en anställning tillsvidare som diakon i Svenska kyrkan behörig att utöva uppdraget som diakon. För att så ska kunna ske ska diakonen förklara att han eller hon kommer att inträda i Svenska kyrkan och avge löften enligt sjätte punkten om han eller hon får den sökta anställningen i Svenska kyrkan.

En behörigförklaring enligt första stycket upphör att gälla om diakonen inte får den sökta anställningen eller om diakonen inte, senast vid den tidpunkt domkapitlet bestämmer, uppfyller de krav som anges i 2 § andra och sjätte punkterna. (SvKB 2006:11)

4 § Domkapitlet får också, trots de krav som anges i 2 §, för ett visst tillfälle eller för en viss tid förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som är behörig att utöva detta uppdrag i

1. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet, eller
2. en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

Överlämnande av uppdraget som diakon

5 § En biskop får till diakon i Svenska kyrkan bara viga den som av domkapitlet har blivit godkänd i diakonexamen.

Diakonexamen

6 § Domkapitlet får i diakonexamen pröva den som

1. har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av kyrkostyrelsen, och
2. ska tjänstgöra som diakon inom stiftet.

7 § Domkapitlet ska i diakonexamen pröva diakonkandidatens kunskaper och lämplighet.

Examinationen ska omfatta sådana ämnen som är väsentliga för att uppdraget som diakon i Svenska kyrkan ska kunna fullgöras.

8 § Den som inte har godkänts i diakonexamen får på nytt genomgå examen.

Tystnadsplikt

9 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som diakon har tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon därvid har fått veta under enskild själavård.

Tystnadsplikten hindrar dock inte att en sådan uppgift lämnas ut om

– personen ifråga medger att uppgiften lämnas ut,
– diakonen har ålagts att uttala sig under ed,
– det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsskyldighet enligt lag, eller
– det föreligger anmälningsskyldighet enligt 54 kap. 13 a §. (SvKB 2002:9; 2003:9; 2011:4)

Rätt att delta i överläggningar, val m.m.

10 § Den som är anställd som diakon i Svenska kyrkan har rätt att inom ramen för sin anställning delta i överläggningar på kallelse av biskop eller kontraktsprost samt i val av biskop och av ledamot i domkapitlet. (SvKB 2014:7)

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

11 § En diakon ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2006:11)

12 § Domkapitlet får förklara en diakon obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om prövotid för fortsatt behörighet eller tilldela diakonen skriftlig erinran, om diakonen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en diakon bör ha.

Om domkapitlet beslutar om prövotid ska den pågå tre år. Om diakonen under prövotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig. (SvKB 2003:9; 2011:4)

13 § En diakon som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att diakonen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den.

Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.

14 § Beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering av en diakon och beslut om disciplinär åtgärd mot en diakon får fattas endast om domkapitlet har prövat att beslutet inte skulle strida mot kyrkoordningens regler om tillsyn från biskop och domkapitel vad gäller lära, förvaltning av vigningstjänsten och efterlevnad av vigningslöften.

Beslutande biskop och domkapitel

15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som diakon eller att förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas av domkapitlet i det stift där kandidaten ska tjänstgöra som diakon.

16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11 och 12 §§ prövas enligt följande:

1. diakoner som har anställning som diakon i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. diakoner som är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Visby stift
3. diakoner som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga diakoner, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga diakoner	Domkapitlet i Uppsala stift

(SvKB 2002:7; 2011:7)

17 § Frågor om behörigförklaring enligt 13 § prövas av det domkapitel som tidigare har förklarat diakonen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst och biskopen i det stiftet.

Överklagande

18 § Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i diakonexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den diakon som berörs av beslutet, och
2. biskopen, såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en diakon obehörig enligt 11 § punkten 1. (SvKB 2003:9)

33 kap. Kyrkans förtroendevalda

Inledande bestämmelser

1 § Med förtroendevalda avses i denna kyrkoordning de personer som vid kyrkliga val har utsetts till ledamöter, ersättare och ordförande i beslutande och verkställande organ inom Svenska kyrkan.

Rösträtt

2 § Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är kyrkobokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till ett pastorat,
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige, eller
4. landet, om det gäller val till kyrkomötet. (SvKB 2002:9; 2012:14; 2015:5)

3 § Frågor om rösträtt vid direkta val avgörs på grundval av en röstlängd som har upprättats före valet. Närmare bestämmelser om röstlängd finns i 38 kap. (SvKB 2003:9)

Valbarhet

4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara kyrkobokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling som inte ingår i ett pastorat,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till pastoratet eller till en församling i pastoratet, eller
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid direkta val till kyrkomötet i 38 kap. 19 a § och indirekta val till kyrkomötet i 39 kap. 20 §.

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§. (SvKB 2002:9; 2005:17; 2007:5; 2008:5; 2011:6; 2012:7; 2012:14; 2014:7; 2015:5)

Valbarhetshinder

5 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i en församling är inte den som

1. är anställd som biskop,
2. är anställd som kyrkoherde i församlingen,
3. har utsetts att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i ett församlingsråd, eller
4. är anställd i församlingen eller i det pastorat där församlingen ingår och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda.

Ingen får vara förtroendevald i mer än en församling samtidigt. (SvKB 2002:9; 2012:14)

6 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i ett pastorat är inte den som

1. är anställd som biskop,
2. är anställd som kyrkoherde i pastoratet, eller
3. är anställd i pastoratet och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9; 2012:14)

7 § Valbar till uppdrag som förtroendevald på stiftsnivå är inte den som

1. har en anställning som biskop,
2. har en anställning som domprost, eller
3. är stiftsanställd och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9)

8 § Valbar till uppdrag som ledamot eller ersättare i kyrkomötet är inte den som
1. har en anställning som biskop, eller
2. är anställd på nationell nivå och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9)

9 § Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhetshinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning beräknat för en period på fem månader.

1. Den som är anställd av en församling är inte valbar till församlingens kyrkoråd eller valnämnd.
2. Den som är anställd av ett pastorat är inte valbar till pastoratets kyrkoråd eller valnämnd. Han eller hon är inte heller valbar till församlingsrådet i en församling som ingår i pastoratet.
3. Den som är anställd av ett stift är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.
4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå.

Bestämmelserna om valbarhetshinder för anställda ska på motsvarande sätt tillämpas för den som är uppdragstagare. (SvKB 2000:5; 2002:9; 2005:7; 2009:4; 2012:14; 2014:7)

Uppdragets upphörande

10 § Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör också uppdraget genast.

Om valbarheten upphör enbart därför att en förtroendevald flyttar gäller följande.

1. En ledamot eller ersättare i kyrkomötet får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden.
2. En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd i en församling eller i ett församlingsråd får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling eller ett annat pastorat. (SvKB 2007:5; 2008:5; 2012:14)

11 § Kyrkofullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om han eller hon
1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. genom en dom som vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer.

Första stycket ska på motsvarande sätt tillämpas på stiftsfullmäktige och kyrkomötet. (SvKB 2007:5; 2012:14)

12 § Upphört att gälla. (SvKB 2006:8)

34 kap. Kyrkans anställda

Befattningar för en församling

1 § För varje församling ska det finnas anställd

1. en kyrkoherde,
2. minst det antal övriga präster (komministrar) som stiftsstyrelsen bestämmer,
3. minst en kyrkomusiker (försteorganist, organist eller kantor), samt
4. det antal diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte Hovförsamlingen. (SvKB 2017:4)

2 § Församlingar som ingår i ett pastorat har gemensam kyrkoherde och annan personal.

Domkapitlet ska besluta om befattningen som kyrkomusiker enligt 1 § 3 ska vara försteorganist, organist eller kantor.

För den församling där stiftets domkyrka är belägen är befattningen enligt 1 § 3 alltid försteorganist och benämns domkyrkoorganist. När en domkyrkoorganist ska anställas ska domkapitlet beredas tillfälle att yttra sig över de sökande. (SvKB 2012:14; 2017:4)

3 § Efter framställan från stiftet har en präst som har utsetts till kontraktsprost enligt 8 kap. 40 § rätt till tjänstledighet för den tid som behövs för detta uppdrag.

Befattningar för Svenska kyrkan i utlandet

3 a § För församlingar och övriga verksamheter i Svenska kyrkan i utlandet ska det finnas anställda

1. minst det antal präster som kyrkostyrelsen bestämmer, och
2. den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Svenska kyrkan på nationell nivå är arbetsgivare för utsänd personal som tjänstgör i Svenska kyrkan i utlandet.

När präster och diakoner ska anställas för tjänstgöring i Svenska kyrkan i utlandet gäller bestämmelserna i 7–11, 12 a–14 och 17 §§. (SvKB 2005:17; 2011:7)

Befattningar för ett stift

4 § I varje stift ska det finnas anställd

1. en biskop,
2. det antal präster (stiftsadjunkter, kontraktsadjunkter och pastorsadjunkter) och diakoner som stiftsstyrelsen bestämmer,
3. minst en stiftsjurist som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt
4. den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Befattningar för den nationella nivån

5 § I kyrkokansliet ska det finnas anställd

1. en chef för kyrkokansliet,
2. minst en person som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. minst en person som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt

4. det antal präster och diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten. (SvKB 2003:9)

Arbetsgivarorganisation

6 § När en församling, ett pastorat eller ett stift är arbetsgivare ska Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal,
2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlemmar i någon avtalsslutande arbetstagarorganisation.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ska på motsvarande sätt företräda Svenska kyrkan som arbetsgivare för personalen i kyrkokansliet. (SvKB 2010:6; 2012:14)

Särskilda villkor för att få och inneha en anställning

7 § Behörig att anställas på och inneha en tillsvidareanställning i Svenska kyrkan är den som tillhör

1. Svenska kyrkan, eller
2. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

Det som sägs i första stycket gäller inte sådana anställda som uteslutande eller så gott som uteslutande arbetar inom begravningsverksamheten.

Vid en viss anställning får göras undantag från bestämmelserna i första stycket om det finns särskilda skäl. (SvKB 2002:9)

8 § Endast den som är behörig att utöva uppdraget som biskop enligt bestämmelserna i 30 kap. får vara anställd som biskop.

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som präst enligt bestämmelserna i 31 kap. får vara anställd som präst.

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som diakon enligt bestämmelserna i 32 kap. får vara anställd som diakon eller på en befattning med benämning där ordet diakon ingår eller en där sådan behörighet på annat sätt har angetts som villkor för anställning.

Särskilda villkor för att få en anställning

9 § Behörig att anställas som domprost eller kyrkoherde eller på ett längre vikariat än tre månader på en sådan befattning är den som

1. har varit anställd som präst i Svenska kyrkan i minst tre år,
2. har genomgått den utbildning som har fastställts av kyrkostyrelsen,
3. uppfyller de villkor för befattningen som domkapitlet kan ha beslutat om enligt 11 §, och
4. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön.

Domkapitlet får medge undantag från villkoren i första stycket 1 och 2, om det finns särskilda skäl.

Innan någon anställs ska domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. (SvKB 2003:9; 2007:6; 2010:6)

10 § Behörig att anställas som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning är den som

1. har varit anställd som pastorsadjunkt i ett år, eller som vid tidpunkten för tillträdet av den sökta tjänsten kan antas ha fullgjort sådan anställning, och
2. uppfyller de villkor för befattningen som domkapitlet kan ha beslutat om enligt 11 §.

Behörig att anställas på en befattning som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt med arbetsledande uppgifter eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning är den som, utöver vad som framgår av första stycket, har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön.

Domkapitlet får medge undantag från villkoren i första stycket 1 om det finns särskilda skäl.

Innan någon anställs ska domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. (SvKB 2017:3)

10 a § Behörig att anställas på en befattning som diakon med arbetsledande uppgifter eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning är den som har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön. Detsamma gäller andra befattningar med arbetsledande uppgifter med benämning där ordet diakon ingår eller där behörigheten att utöva uppdraget som diakon har angetts som villkor för anställningen.

Innan någon anställs ska domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. (SvKB 2017:3)

11 § Domkapitlet får besluta om särskilda villkor för att någon ska kunna anställas på en viss befattning som kyrkoherde, komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt.

Tillsättning av domprost m.m.

12 § En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimsdelegerade har utsetts ska interimsstyrelsen istället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet ska i tillämpliga delar gälla för tillsättningsnämnden:

– 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
– 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
– 4 kap. 15 § om beslutsförhet,
– 4 kap. 15 a § om deltagande på distans,
– 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
– 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Beslut om deltagande på distans enligt 4 kap. 15 a § fattas av stiftsfullmäktige.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på domkyrkoförsamlingens eller, om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat, pastoratets anslagstavla.

Inför beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering och beslut om disciplinär åtgärd som avser domprost ska, innan ansökan görs om befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 §, kyrkorådet samråda med stiftsstyrelsen. (SvKB 2009:4; 2012:14; 2013:3; 2017:18; 2019:7)

Tillsättning av präst i Svenska kyrkan i utlandet

12 a § En befattning som präst i Svenska kyrkan i utlandet med anställning på nationell nivå ska tillsättas av kyrkostyrelsen.

Innan kyrkostyrelsen beslutar om tillsättning av en präst i en utlandsförsamling ska kyrkorådet ges tillfälle att yttra sig över de behöriga sökandena. Därefter ska Domkapitlet i Visby stift yttra sig. (SvKB 2005:17; 2011:7)

Yttrande vid tillsättning av en präst

13 § När ansökningstiden för en ledigförklarad befattning som domprost, kyrkoherde, komminister, stiftsadjunkt eller kontraktsadjunkt gått ut ska den som har att besluta om tillsättningen översända ansökningshandlingarna och platsannonsen till domkapitlet.

Kyrkostyrelsen ska vid tillsättning av befattning som präst inom Svenska kyrkan i utlandet översända motsvarande handlingar till Domkapitlet i Visby stift.

Efter beslut om behörighet ska domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet ska underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta. (SvKB 2002:7; 2009:4; 2011:7)

Yttrande vid tillsättning av en diakon

14 § Innan någon anställs som diakon eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning ska domkapitlet pröva de sökandes behörighet och yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. Detsamma gäller andra befattningar med benämning där ordet diakon ingår eller där behörigheten att utöva uppdraget som diakon har angetts som villkor för anställning.

När ansökningstiden gått ut ska den som har att besluta om tillsättningen översända ansökningshandlingarna och platsannonsen till domkapitlet.

Efter beslut om behörighet ska domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet ska underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta. (SvKB 2003:9; 2010:6)

Behörig att anställas som kyrkomusiker

15 § Behörig att anställas som försteorganist är den som har avlagt Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på A-nivå.

Behörig att anställas som organist är den som har avlagt Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på lägst B-nivå.

Behörig att anställas som kantor är den som har avlagt Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på lägst C-nivå.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. (SvKB 2017:4)

15 a § Behörig att anställas på en befattning som kyrkomusiker enligt 15 § första–tredje styckena är även den som enligt kyrkostyrelsens närmare bestämmelser ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. (SvKB 2017:4)

Tjänstebostad

16 § Om församlingen anvisar tjänstebostad åt en kyrkoherde eller komminister är den som innehar befattningen skyldig att bo i den. Församlingen får om det finns särskilda skäl medge befrielse från denna skyldighet. Kostnaderna för bostaden betalas av församlingen. Kyrkoherden eller komministern erlägger hyra till församlingen.

Om församlingen ingår i ett pastorat gäller det som sägs i första stycket pastoratet i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 5 §. (SvKB 2012:14)

Garantier för kyrkliga organ med pensionsåtaganden

16 a § Kyrkostyrelsen får mot avgift lämna behövliga garantier till kyrkliga organ med pensionsåtaganden som behöver kreditgarantier för att kunna fullgöra sina skyldigheter mot Svenska kyrkans pensionskassa. (SvKB 2005:7)

Överklagande

17 § Domkapitlets beslut i ärenden som avses i 9 § första och andra styckena, 10 § första–tredje styckena och 10 a § första stycket får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Detsamma gäller domkapitlets beslut om behörighet enligt 14 §. Rätt att överklaga har

1. den sökande, såvitt avser beslut att inte förklara honom eller henne behörig,
2. en medsökande, såvitt avser beslut att förklara en sökande behörig, och
3. den som ska besluta om tillsättningen, såvitt avser beslut att inte förklara en sökande behörig.

När ett beslut har överklagats enligt första stycket får anställningsärendet inte slutföras förrän Överklagandenämnden har avgjort överklagandet. (SvKB 2017:3)

Åttonde avdelningen: Församlingstillhörighet och indelning

Inledning

Svenska kyrkans uppdrag är att ge vidare evangelium i ord och handling. Svenska kyrkan framträder på lokal nivå som församlingar och på regional nivå som stift. På den lokala nivån finns pastorat för att flera församlingar ska kunna samverka när de fullgör sin grundläggande uppgift. Kontraktet är ett utflöde av stiftet och omfattar någon eller några av stiftets församlingar.

Kyrkotillhörigheten tar sig normalt uttryck i församlingstillhörighet. Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör därför alltid någon av kyrkans församlingar. Församlingarna är vanligen territoriella, dvs. sådana där det geografiska området anger gränsen, men det finns också icke-territoriella församlingar, där upptagningsområdet är större än en territoriell församling. Den som är bosatt i utlandet kan också tillhöra Svenska kyrkan. Det finns särskilda församlingar och andra enheter för verksamhet bland svenskar utomlands, men man kan tillhöra Svenska kyrkan utan att tillhöra en svensk församling.

Församlingen är den grundläggande enheten inom Svenska kyrkan, eftersom det är där människor lever, evangelium förkunnas och sakramenten delas ut. Utan gudstjänsterna och gudstjänstgemenskapen finns ingen församling. För att församlingen ska kunna utföra sina uppgifter måste där också finnas människor som är villiga att ta ett särskilt ansvar för dessa uppgifter.

Församlingarna är förenade i stift. Stiften är i sin tur beroende av varandra och relaterade till den vidare gemenskap som kyrkan utgör. Svenska kyrkans stiftsorganisation och episkopala struktur ska värna om och främja församlingarnas liv och hela kyrkogemenskapens enhet. (SvKB 2012:14; 2015:7)

35 kap. Församlingstillhörighet

1 § Den som tillhör Svenska kyrkan tillhör den territoriella eller icke-territoriella församling där han eller hon är kyrkobokförd. (SvKB 2015:5)

1 a § En person ska kyrkobokföras i den församling inom vars territoriella område hans eller hennes folkbokföringsadress är belägen.

För det fall en person, enligt 2–6 §§, har rätt att tillhöra en icke-territoriell församling ska han eller hon efter ansökan i stället kyrkobokföras i den icke-territoriella församlingen.

Bestämmelser om kyrkobokföring i de fall då en person saknar känd folkbokföringsadress finns i 1 b §. (SvKB 2015:5)

1 b § För det fall en person är folkbokförd endast i en kommun eller saknar känd hemvist ska han eller hon kyrkobokföras i den församling inom vars territorium han eller hon senast var folkbokförd på en fastighet. (SvKB 2015:5)

2 § En person har rätt att tillhöra Karlskrona amiralitetsförsamling om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Karlskrona eller Ronneby kommun och dessutom

1. är anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen,
2. har varit fast anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen och vid anställningens upphörande har fått pension,
3. är anställd vid Karlskrona amiralitetsförsamling,

4. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller

5. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3. (SvKB 2015:5)

3 § En person har rätt att tillhöra Tyska Christinae församling i Göteborg om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Göteborgs, Härryda, Kungsbacka, Kungälvs, Mölndals, Partille eller Öckerö kommun, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3. (SvKB 2005:18; 2015:5)

4 § En person har rätt att tillhöra Tyska S:ta Gertruds församling i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd inom Stockholms stifts territoriella område, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3. (SvKB 2015:5)

5 § En person har rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd inom Stockholms stifts territoriella område, och dessutom

1. är född i Finland,
2. är barn till någon som är född i Finland,
3. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2. (SvKB 2008:4; 2015:5)

6 § En person har rätt att tillhöra Hovförsamlingen om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Sverige, och dessutom

1. är medlem av Kungliga Huset,
2. tjänstgör eller har tjänstgjort vid Kungliga Hovstaterna eller Kungliga Staberna,
3. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

7 § Ansökan om att få tillhöra en icke-territoriell församling ska göras skriftligen till den som har att pröva frågan.

8 § Frågor om tillhörighet till en icke-territoriell församling prövas av kyrkoherden för respektive församling.

Dock ska kyrkostyrelsen pröva fråga om att få tillhöra någon av de båda tyska församlingarna för den som grundar sin ansökan på 3 § 2 eller 3 eller 4 § 2 eller 3. (SvKB 2018:3)

9 § Den som tillhör en icke-territoriell församling får efter en skriftlig anmälan utträda ur församlingen för att i stället tillhöra den territoriella församling där han eller hon enligt bestämmelserna i 1 a § första stycket eller 1 b § ska vara kyrkobokförd. En sådan anmälan ska göras hos kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen. Kyrkoherden ska genast underrätta kyrkostyrelsen om anmälan.

Förändringen gäller från och med den dag då anmälan kom in till kyrkoherden. (SvKB 2004:10; 2015:5)

10 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet**.**

Domkapitlets och kyrkostyrelsens beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Rätt att överklaga beslutet har

1. den person som ärendet gäller,
2. den icke-territoriella församlingen, och
3. den territoriella församling där personen i fråga är, eller skulle ha varit, kyrkobokförd enligt bestämmelserna i 1 a § första stycket eller 1 b § eller pastoratet om den territoriella församlingen ingår i ett pastorat. (SvKB 2012:14; 2015:5)

Särskilda bestämmelser

11 § Kyrkostyrelsen får utfärda sådana särskilda bestämmelser som behövs för att Tyska Christinae församling ska kunna ingå i ett pastorat. (SvKB 2014:6)

36 kap. Indelningsenheter, m.m.[1]

1 § Svenska kyrkan är indelad i territoriella församlingar, kontrakt och stift.

Den territoriella församlingsindelningen ska omfatta hela landet. (SvKB 2012:14)

2 § Inom Svenska kyrkan finns också pastorat enligt 2 kap. 5 §, de icke-territoriella församlingar som framgår av 35 kap. samt Svenska kyrkan i utlandet enligt 2 kap. 12 §. (SvKB 2002:7; 2006:13; 2012:14)

3 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)

4 § Ett pastorat består av flera församlingar. (SvKB 2012:14)

5 § Ett kontrakt består av en eller flera församlingar som inte ingår i ett pastorat och/eller ett eller flera pastorat i ett stift.

Kontraktet är tjänstgöringsområde för en kontraktsprost.

Kontraktsindelningen ska omfatta hela stiftet. (SvKB 2012:14; 2015:7)

6 § Inom Svenska kyrkan finns det tretton stift. Dessa är Uppsala, Linköpings, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lunds, Göteborgs, Karlstads, Härnösands, Luleå, Visby och Stockholms stift.

[1] Rubriken ändrad genom SvKB 2017:18

Stiftsindelningen ska omfatta hela landet.

Till Visby stift hör även Svenska kyrkan i utlandet enligt 2 kap. 12 och 13 §§. (SvKB 2002:7; 2005:17; 2011:7; 2012:14)

7 § Kyrkliga organ ska i vissa fall ta emot och besvara skriftliga framställningar på finska, meänkieli respektive samiska.

Skyldigheten enligt första stycket gäller skriftliga framställningar från personer bosatta inom något av de förvaltningsområden som anges i 6 § i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och på det minoritetsspråk som förvaltningsområdet avser. Det ärende som framställningen gäller ska avse den person som gör denna eller på vilkens uppdrag den görs. (SvKB 2010:6)

37 kap. Ändringar i indelningen, m.m.[2]

ÄNDRINGAR I DEN LOKALA STRUKTUREN

1 § Upphört att gälla. (SvKB 2017:18)

Grunderna för den lokala strukturen

2 § En församling som inte ingår i ett pastorat ska, utöver det som är angivet i 3 §, kunna fullgöra församlingens uppgifter enligt bestämmelserna i 2 kap. 1 § och enligt bestämmelser i kyrkoordningen i övrigt. (SvKB 2012:14)

3 § Om en församling ingår i ett pastorat gäller följande:

1. I församlingen ska firas gudstjänster i enlighet med vad som framgår av församlingsinstruktionen.
2. I församlingen ska finnas minst ett kyrkorum, invigt i Svenska kyrkans ordning.
3. I församlingen ska finnas personer som tar ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och personer som fullgör uppdragen som förtroendevalda i församlingen. (SvKB 2012:14)

3 a § En ändring i församlingsindelningen ska alltid göras så att de berörda församlingarna erhåller sammanhängande gränslinjer. (SvKB 2014:3; 2017:18)

Pastoratskriterier

4 § Ett pastorat ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i 2 kap. 5 § och enligt bestämmelser i kyrkoordningen i övrigt. (SvKB 2012:14)

Stiftsstyrelsens övergripande ansvar

5 § Stiftsstyrelsen ska verka för en ändamålsenlig lokal struktur. Styrelsen ska fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i 2–4 §§ ska kunna följas. (SvKB 2017:18)

Stiftsstyrelsens beslut om församlingsindelning

6 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar av den indelning som avser församlingar som inte ingår i ett pastorat.

[2] Rubriken ändrad genom SvKB 2017:18

Om en församling som ingår i ett pastorat inte uppfyller kriterierna i 3 § får stiftsstyrelsen, efter samråd med pastoratet och dess församlingar, besluta om en ändrad församlingsindelning.

Trots bestämmelserna i 7 § första stycket får stiftsstyrelsen också besluta om en ändring av församlingsindelningen i ett pastorat om den behövs bara på grund av oregelbundenhet i indelningen eller med hänsyn till fastighetsförhållandena.

Av 7 § framgår att kyrkofullmäktiges beslut om ändrad församlingsindelning i ett pastorat ska vara fastställt av stiftsstyrelsen för att gälla. (SvKB 2017:18)

Stiftsstyrelsens beslut om att bilda, ändra eller upplösa pastorat

6 a § Stiftsstyrelsen beslutar om bildande, ändring och upplösning av pastorat om inte annat framgår av 7 och 7 a §§. (SvKB 2017:18)

Kyrkofullmäktiges beslut om den lokala strukturen

7 § Pastoratets kyrkofullmäktige beslutar om ändringar av församlingar inom pastoratet. Innan fullmäktige fattar sitt beslut ska församlingsråden i pastoratets församlingar ges tillfälle att yttra sig och samråd ske med stiftsstyrelsen.

Församlingens kyrkofullmäktige beslutar om indelning av församlingen i flera församlingar så att församlingen blir ett pastorat. Innan ett sådant beslut fattas ska samråd ske med stiftsstyrelsen.

Ett pastorats beslut om ändringar av församlingar inom pastoratet och en församlings beslut om indelning i flera församlingar ska fastställas av stiftsstyrelsen för att gälla. Innan stiftsstyrelsen fattar sitt beslut ska domkapitlet ges tillfälle att yttra sig. Stiftsstyrelsen får bara fastställa kyrkofullmäktiges beslut, om församlingarna kan uppfylla kriterierna i 3 §. (SvKB 2017:18)

Kyrkostyrelsens beslut om den lokala strukturen

7 a § Om en ändring av den lokala strukturen enligt 6 § eller 6 a § berör församlingar eller pastorat i flera stift beslutar kyrkostyrelsen om ändringen. Kyrkostyrelsen ska då fullgöra de uppgifter som annars ligger hos stiftsstyrelsen enligt 8, 11, 12, 14, 29, 30 och 32 §§. Samrådet enligt 8 § ska även omfatta stiftsstyrelserna och domkapitlen i de stift som berörs av ändringen. (SvKB 2017:18)

7 b § Om en församlingsgräns sammanfaller med en kommungräns som ändras enligt 1 eller 2 § lagen (1970:991) om ändring i kommunal indelning i samband med fastighetsbildning, får kyrkostyrelsen ändra församlingsgränsen på samma sätt. Detta gäller dock inte om beslutet kräver pastorala överväganden. I dessa fall ska istället beslutet fattas av stiftsstyrelsen. (SvKB 2015:5; 2017:18)

Utredning

8 § I ett ärende enligt 6 § första stycket eller 6 a § ska stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Församlingar och pastorat ska lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet, om stiftsstyrelsen begär det.

Vid utredningen ska stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och pastorat samt med domkapitlet. Sådant samråd behöver inte äga rum om ändringen bara beror på oregelbundenhet i indelningen.

Om den ändring som utredningen i första hand avser också bör leda till någon annan ändring som stiftsstyrelsen får besluta om, ska utredningen omfatta även denna ändring. (SvKB 2017:18)

9 § Upphört att gälla. (SvKB 2017:18)

Ekonomisk reglering

10 § När en församling eller ett pastorat delas, ska de inbördes ekonomiska förhållandena mellan enheterna enligt den nya indelningen regleras.

När en del av en församling eller ett pastorat förs över till en annan församling eller ett annat pastorat ska en reglering enligt första stycket ske om tillgångar och förbindelser som kan hänföras till den överförda delen bör föras över eller om det finns särskilda skäl till en reglering. (SvKB 2012:14)

11 § Fördelningen av tillgångar och förbindelser ska grundas på vad som är ändamålsenligt och skäligt. Församlingarna och pastoraten får träffa en överenskommelse om hur fördelningen ska göras.

Regleringen ska fastställas av stiftsstyrelsen i beslut enligt 6 och 6 a §§. Är församlingarna och pastoraten inte överens om fördelningen ska stiftsstyrelsen göra denna. (SvKB 2017:18)

12 § Om fördelningen av tillgångar och förbindelser inte kan följa grunden för regleringen, ska utjämning ske i pengar. Stiftsstyrelsen får bestämma att utjämningsbeloppet ska betalas på en gång eller fördelas på två eller flera år. (SvKB 2012:14)

13 § När två eller fler församlingar eller pastorat läggs samman övergår deras tillgångar och ansvarigheten för deras förbindelser till den nya församling eller det nya pastorat som bildas. (SvKB 2012:14)

Beslut om ytterligare bestämmelser

14 § Stiftsstyrelsen får i beslut enligt 6 och 6 a §§ utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras.

Om stiftsstyrelsens beslut enligt 6 § eller 6 a § innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas eller om ändringen annars är av sådan omfattning att församlingen eller pastoratet inte bör företrädas av tidigare valda organ får stiftsstyrelsen bestämma att beslutanderätten i församlingen eller pastoratet ska utövas av interimsdelegerade från det att dessa valts till dess ändringen träder i kraft. Ytterligare bestämmelser om interimsdelegerade finns i 29–30 b, 32 och 33 §§. (SvKB 2017:18)

Val m.m. vid ändring i den lokala strukturen

15 § När beslut har fattats enligt 6 eller 6 a §§ ska kyrkofullmäktige utses vid ordinarie kyrkoval.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen besluta att en ändring som innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas genom sammanläggning av församlingar eller pastorat ska träda i kraft under pågående mandatperiod. Detsamma gäller en ändring som är av så begränsad omfattning att församlingen eller pastoratet även under återstoden av mandatperioden bör kunna företrädas av tidigare valda organ.

Av 34 § framgår att interimsdelegerade blir kyrkofullmäktige och interimsstyrelsen kyrkoråd vid en ändring under en mandatperiod.

Om en ny församling bildas av församlingar som utgör ett pastorat blir kyrkofullmäktige i pastoratet kyrkofullmäktige i den nybildade församlingen. Pastoratets kyrkoråd blir kyrkoråd i den nya församlingen. (SvKB 2017:18)

När beslut om ändringar i den lokala strukturen träder i kraft

16 § Om ett beslut enligt 6 § första eller andra stycket, 6 a eller 7 §§ innebär att nytt kyrkofullmäktige ska väljas, träder beslutet i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Övriga beslut träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet. (SvKB 2017:18)

Tidpunkter för beslut om ändringar i den lokala strukturen

17 § När ett beslut enligt 16 § ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum, ska beslutet vara fattat senast den 1 januari det år som valet äger rum. Motsvarande gäller beslut om fastställande enligt 7 § tredje stycket. Övriga beslut om att ändra den lokala strukturen ska vara fattade eller fastställda senast den 1 april året innan de ska träda i kraft.

Stiftsstyrelsen ska genast underrätta kyrkostyrelsen om sina beslut enligt 6 och 6 a §§ samt beslut om fastställande enligt 7 §.

Kyrkostyrelsen ska genast underrätta berörda stiftsstyrelser om sina beslut enligt 7 a och 7 b §§. (SvKB 2017:18)

När beslut om ändringar i den lokala strukturen kan tillämpas

18 § När beslut har fattats enligt 6 § första stycket eller 6 a § kan en församling eller ett pastorat enligt den nya strukturen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter. Om interimsdelegerade ska utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts. (SvKB 2017:18)

Prästorganisation

19 § När stiftsstyrelsen fattar beslut enligt 6 § första stycket och 6 a § ska styrelsen samtidigt fastställa hur stor prästorganisationen minst ska vara i varje nybildad församling eller nybildat pastorat. Stiftsstyrelsen ska fatta motsvarande beslut när kyrkostyrelsen har fattat ett beslut om den lokala strukturen enligt 7 a §.

Av 34 kap. 1 § följer att stiftsstyrelsen får besluta om ändring av hur stor prästorganisationen minst ska vara i församlingen eller pastoratet även om den lokala strukturen inte ändras. (SvKB 2017:18)

ÄNDRINGAR I KONTRAKTSINDELNINGEN

20 § Biskopen beslutar om ändringar i kontraktsindelningen.

Indelningen får ändras om den därmed blir mer ändamålsenlig.

En ändring i kontraktsindelningen ska alltid göras så att de berörda kontrakten erhåller sammanhängande gränslinjer. (SvKB 2012:14; 2015:7)

21 § Upphört att gälla. (SvKB 2015:7)

22 § En ändring i kontraktsindelningen träder i kraft den 1 januari det år som anges i beslutet.

När ett beslut om att ändra kontraktsindelningen ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum, ska beslutet vara fattat senast den 1 januari det år som valet äger rum. Övriga beslut om att ändra kontraktsindelningen ska vara fattade senast den 1 april året innan de ska träda i kraft.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om ändringar i kontraktsindelningen. (SvKB 2017:18)

ÄNDRINGAR I STIFTSINDELNINGEN

23 § Kyrkomötet beslutar om ändringar i stiftsindelningen. (SvKB 2012:14)

24 § Kyrkostyrelsen får dock besluta om sådana mindre ändringar i stiftsindelningen som består i att en eller flera församlingar eller pastorat förs över från ett stift till ett angränsande stift. Ett sådant beslut av kyrkostyrelsen kan också gälla en del av en församling.

Ändringar enligt första stycket får göras om stiftsindelningen därmed blir mer ändamålsenlig. (SvKB 2017:18)

25 § I ett ärende om ändring i stiftsindelningen enligt 24 § ska kyrkostyrelsen göra den utredning som behövs. Vid utredningen ska kyrkostyrelsen samråda med berörda biskopar, stiftsstyrelser, domkapitel, församlingar och pastorat. Stiftsstyrelserna, domkapitlen, församlingarna och pastoraten ska lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om kyrkostyrelsen begär det. (SvKB 2012:14)

26 § Kyrkostyrelsen får i ett beslut om ändring i stiftsindelningen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras. (SvKB 2012:14)

27 § En ändring i stiftsindelningen enligt 24 § träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. (SvKB 2012:14)

28 § Ett beslut om en ändring i stiftsindelningen enligt 24 § ska fattas senast ett år innan det ska träda i kraft. (SvKB 2012:14)

INTERIMSDELEGERADE OCH INTERIMSSTYRELSE

Antalet interimsdelegerade och hur dessa utses

29 § Om stiftsstyrelsen i ett beslut enligt 6 § första stycket eller 6 a § bestämmer att beslutanderätten ska utövas av interimsdelegerade ska ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling respektive pastorat vars område helt eller delvis ska ingå i den nya församlingen eller det nya pastoratet.

Stiftsstyrelsen ska i beslutet ange hur många ledamöter och ersättare som varje församling respektive pastorat ska utse och om när valet av dessa senast ska förrättas. (SvKB 2017:18)

30 § Ledamöter och ersättare väljs av kyrkofullmäktige. De ska väljas bland ledamöter eller ersättare i kyrkofullmäktige. Om det behövs för att tillräckligt många ledamöter och ersättare ska kunna utses i interimsdelegerade får stiftsstyrelsen besluta att den som är valbar enligt 33 kap. 4 § på motsvarande sätt ska vara valbar till interimsdelegerade.

Sedan valet ägt rum ska stiftsstyrelsen snarast utse en av ledamöterna att vara sammankallande. (SvKB 2017:18)

Interimsdelegerades uppgifter

30 a § När interimsdelegerade har utsetts ska de utöva beslutanderätten för den nya församlingen eller det nya pastoratet när det är fråga om beslut som har verkan efter att den nya lokala strukturen har trätt i kraft.

Företrädare för en församling eller ett pastorat som berörs av ändringen i den lokala strukturen får under tiden från valet av interimsdelegerade till dess ändringen träder i kraft, endast besluta i frågor som uteslutande avser den församlingen eller det pastoratet och som inte har verkan efter ändringens ikraftträdande. (SvKB 2017:18)

Fyllnadsval till interimsdelegerade

30 b § Om en ledamot eller ersättare i interimsdelegerade avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Om en ledamot har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare enligt den turordning som har bestämts för ersättarna. (SvKB 2017:18)

Interimsstyrelsen

31 § För beredning och verkställighet av interimsdelegerades ärenden ska det finnas en interimsstyrelse, som delegerade utser för sin tjänstgöringstid.

Domkapitlet ska utse en av prästerna i en församling eller ett pastorat som helt eller delvis ska ingå i den nya församlingen eller det nya pastoratet att vara ledamot i interimsstyrelsen. Domkapitlet ska också utse en annan präst i en sådan församling eller ett sådant pastorat att vara den ledamotens ersättare. Domkapitlet bestämmer tiden för uppdragen.

Andra ledamöter och ersättare i interimsstyrelsen väljs av delegerade till det antal dessa bestämmer. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex. (SvKB 2017:18)

Kostnader för interimsdelegerades verksamhet

32 § De församlingar och pastorat som har valt interimsdelegerade ska gemensamt betala kostnaderna för delegerades verksamhet.

Fördelningen av kostnaderna mellan församlingarna och pastoraten ska grundas på vad som är skäligt.

Tvister om kostnadsfördelningen ska avgöras av stiftsstyrelsen. (SvKB 2017:18)

Beslut om ytterligare bestämmelser

33 § Kyrkostyrelsen får utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för interimsdelegerades och interimsstyrelsens verksamhet. (SvKB 2017:18)

BESLUTANDE OCH VERKSTÄLLANDE ORGAN VID ÄNDRINGAR UNDER EN MANDATPERIOD

34 § När en ändring enligt 15 § andra stycket första meningen träder i kraft blir interimsdelegerade kyrkofullmäktige i den nya församlingen eller det nya pastoratet resterande del av mandatperioden och interimsstyrelsen blir kyrkoråd.

Det följer av 4 kap. 6 § att kyrkoherden i den nya församlingen eller det nya pastoratet är ledamot i kyrkorådet.

När en ändring träder i kraft upphör alla uppdrag som förtroendevald i de församlingar och pastorat som berörs av ändringen. Motsvarande gäller uppdrag som kyrkvärd och revisor. Nya kyrkvärdar och revisorer ska väljas för återstoden av mandatperioden senast den 31 december året före ikraftträdandet av ändringen. (SvKB 2017:18)

NAMN PÅ KYRKLIGA ENHETER

35 § I beslut enligt 6 och 6 a §§ samt i beslut om fastställande enligt 7 § ska stiftsstyrelsen, efter samråd med berörda församlingar och pastorat, besluta om namn på församlingarna respektive pastoraten. Stiftsstyrelsen ska också besluta om namn på församlingarna och pastoraten så snart kyrkostyrelsen har fattat beslut enligt 7 a §.

Stiftsstyrelsen får även i andra fall pröva frågor om att ändra namn på församlingar och pastorat. Ett sådant beslut träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet.

När ett beslut om att ändra namn enligt andra stycket ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum, ska beslutet vara fattat senast den 1 januari det år som valet äger rum. Övriga beslut om att ändra namn ska vara fattade senast den 1 april året innan de ska träda i kraft.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om beslut av stiftsstyrelsen om namn på församlingar och pastorat. (SvKB 2017:18)

36 § I beslut om indelning i kontrakt ska biskopen också besluta om namn på kontrakten.

Biskopen ska även i andra fall pröva frågor om att ändra namn på kontrakt.

När ett beslut om att ändra namn enligt andra stycket ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum, ska beslutet vara fattat senast den 1 januari det år som valet äger rum. Övriga beslut om att ändra namn ska vara fattade senast den 1 april året innan de ska träda i kraft.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om beslut enligt tredje stycket. (SvKB 2017:18)

37 § Innan namnet på en territoriell församling eller ett pastorat fastställs ska Institutet för språk och folkminnen samt Lantmäteriet beredas tillfälle att yttra sig. (SvKB 2012:14; 2015:7; 2019:7)

Nionde avdelningen: Val

Inledning

Inom kyrkan väljs människor till olika förtroendeuppdrag och för att överlägga och fatta beslut på hela gemenskapens vägnar. Så har det varit genom kyrkans hela historia. I mycket har kyrkans beslutsordningar knutit an till men även påverkat vad som har gällt i det samhälle där kyrkan har verkat.

Svenska kyrkan har den ordningen att de kyrkotillhöriga väljer sina företrädare i beslutande organ genom demokratiska val. Därigenom ger de kyrkliga valen var och en som tillhör kyrkan en möjlighet att ta ansvar för hur församlingen ska fullgöra sin grundläggande uppgift och hur stiftet och den nationella nivån ska främja den uppgiften. Denna breda delaktighet i kyrkans styrelse har också sin grund i kristen människosyn och i Guds folks gemensamma ansvar på dopets grund för kyrkans alla angelägenheter.

Valsystemet kan utformas på olika sätt så länge grundläggande värden tas till vara. Dit hör rätten till fria val som ger möjlighet för var och en att med lika rösträtt välja enligt sin egen övertygelse. Valhandlingen har också betydelse som ett uttryck för samhörighet med kyrkan.

38 kap. Direkta val

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 § Kyrkostyrelsen har det övergripande ansvaret för de direkta valen. (SvKB 2003:9)

2 § Stiftsstyrelsen har det övergripande ansvaret för alla direkta val inom stiftet och för utbildning av valnämnderna. (SvKB 2003:9; 2019:6)

Valnämnder

3 § I varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet ska det finnas en valnämnd med ansvar för valets genomförande.

Valnämnderna ska biträda stiftsstyrelsen och i övrigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen eller i bestämmelser utfärdade av kyrkostyrelsen. (SvKB 2003:9; 2012:14)

4 § Ledamöter och ersättare i valnämnden väljs av kyrkofullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer. De väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret. Antalet ledamöter får inte vara mindre än tre. Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet ledamöter.

Om en ändrad lokal struktur innebär att en ny församling som inte ingår i ett pastorat eller ett nytt pastorat bildas och interimsdelegerade har utsetts, ska interimsdelegerade snarast möjligt välja ledamöter till valnämnden och ersättare för dessa. (SvKB 2017:18; 2019:6)

4 a § Kyrkoherden har rätt att närvara vid valnämndens sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt att få sin mening antecknad i protokollet *(särskild mening)*. (SvKB 2019:6)

5 § Valnämnden ska ha tillgång till personal och övriga resurser i den omfattning som behövs för att nämnden ska kunna utföra sina uppgifter.

För valnämnden tillämpas bestämmelserna om kyrkorådet i 4 kap. 9–18 §§. (SvKB 2003:9; 2012:14; 2019:6)

Valdag

6 § Alla ordinarie direkta kyrkoval i hela landet ska hållas samma dag. Valdag ska vara tredje söndagen i september.

Ordinarie kyrkoval hålls vart fjärde år.

Vid omval ska kyrkostyrelsen efter samråd med stiftsstyrelsen bestämma vilken dag som ska vara valdag. (SvKB 2003:9)

Val vid ändrad struktur

7 § Om en ändrad lokal struktur eller ändring i stiftsindelningen ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval hålls, ska valet avse församlingarna, pastoraten och stiften enligt den nya lokala strukturen och stiftsindelningen. (SvKB 2017:18)

VALKRETSAR OCH VALKRETSMANDAT

Valkretsar vid val till kyrkofullmäktige

8 § Varje församling där kyrkofullmäktige ska väljas och varje pastorat utgör en valkrets. (SvKB 2003:9; 2012:14)

9 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)

10 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)

11 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)

12 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)

Fasta valkretsmandat och utjämningsmandat vid val till stiftsfullmäktige

13 § Mandaten i stiftsfullmäktige består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat.

Fyra femtedelar av mandaten är fasta valkretsmandat. Om resultatet blir ett decimaltal när antalet fasta valkretsmandat beräknas, ska det rundas av till närmast lägre hela tal. Återstående mandat är utjämningsmandat.

Närmare bestämmelser om hur fasta valkretsmandat och utjämningsmandat fördelas på grundval av valresultatet finns i 72–76 §§. (SvKB 2003:9)

Fördelning av fasta valkretsmandat vid val till stiftsfullmäktige

14 § Stiftsstyrelsen ska senast den 31 mars under valåret besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet röstberättigade i stiftet delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet röstberättigade i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet röstberättigade i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får valkretsen ett mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid

beräkningen. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska man genom lottning avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2003:9)

15 § En valkrets ska omfatta en eller flera församlingar som inte ingår i ett pastorat och/eller ett eller flera pastorat.

Indelningen i valkretsar ska beslutas av stiftsfullmäktige senast den 1 februari under valåret.

En valkrets ska utformas så att den vid mandatfördelning enligt 14 § kan få minst fem fasta valkretsmandat. Den ska ha en sammanhängande gränslinje. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2015:7)

16 § Upphört att gälla. (SvKB 2015:7)

16 a § Upphört att gälla. (SvKB 2011:6; 2013:6)

Fasta valkretsmandat och utjämningsmandat vid val till kyrkomötet

17 § De direkta valen till kyrkomötet avser 225 fasta valkretsmandat och 24 utjämningsmandat.

Närmare bestämmelser om hur fasta valkretsmandat och utjämningsmandat fördelas på grundval av valresultatet finns i 72–76 §§. Bestämmelser om de indirekta valen till kyrkomötet finns i 39 kap. (SvKB 2003:9; 2011:7; 2012:7)

Fördelning av fasta valkretsmandat vid val till kyrkomötet

18 § Kyrkostyrelsen ska senast den 31 mars under valåret besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet röstberättigade i landet delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet röstberättigade i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet röstberättigade i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får valkretsen ett fast mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning allt efter hur stora överskott som de får vid varje beräkning. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska man genom lottning avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Om en valkrets får mindre än två fasta mandat, ska antalet ändå bestämmas till två. Antalet fasta mandat i övriga kretsar ska då jämkas i motsvarande utsträckning så att det totalt blir 225 fasta valkretsmandat.

Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2003:9)

Valkretsar vid val till kyrkomötet

19 § Varje stift utgör en valkrets.

I valkretsen för Stockholms stift ingår Hovförsamlingen. (SvKB 2003:9)

Inskränkt valbarhet vid val till kyrkomötet

19 a § Vid val till kyrkomötet är valbarheten inskränkt till valkretsen. (SvKB 2007:5)

VALDISTRIKT

20 § Varje församling bildar ett valdistrikt.

Stiftsstyrelsen får dock besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. Ett sådant beslut gäller tills vidare men upphör att gälla vid ändring i församlingsindelningen eller om stiftsstyrelsen av annat skäl beslutar att upphäva eller ändra indelningen. Före ett sådant beslut ska stiftsstyrelsen samråda med valnämnden.

Beslut om indelning i valdistrikt ska meddelas senast den 1 december året före det år då beslutet ska tillämpas för första gången. Har beslut fattats om en indelningsändring får dock ett beslut om indelning i valdistrikt meddelas senast den 1 februari under valåret. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2011:6)

REGISTRERING AV GRUPPBETECKNINGAR OCH ANMÄLAN AV KANDIDATER

Registrering av gruppbeteckningar

21 § En ansökan om registrering för val till kyrkomötet ska ha stöd av minst 300 personer som är röstberättigade vid detta val.

En ansökan om registrering för val till stiftsfullmäktige ska ha stöd av minst 100 personer som har rösträtt i stiftet.

En ansökan om registrering för val till kyrkofullmäktige ska ha stöd av minst 10 personer som har rösträtt vid detta val.

De som stöder en ansökan om registrering ska själva skriva under en förklaring om stödet. De ska i förklaringen också ange sitt personnummer och den församling som de tillhör. (SvKB 2003:9; 2012:14; 2015:6)

21 a § Vid ansökan om registrering av gruppbeteckning ska nomineringsgruppen anmäla ett ombud. (SvKB 2015:6)

22 § En beteckning som inte registreras för val till kyrkomötet men för val till stiftsfullmäktige i ett stift ska alltid innehålla stiftets namn i nominativ- eller genitivform.

En beteckning som registreras bara för val till kyrkofullmäktige ska alltid innehålla församlingens eller pastoratets namn i nominativ- eller genitivform. (SvKB 2003:9; 2012:14; 2015:6; 2019:6)

23 § Kyrkostyrelsen beslutar om registrering av gruppbeteckning för val till kyrkomötet.

Stiftsstyrelsen beslutar om registrering av gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige.

För att gälla vid ett ordinarie val ska ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska ansökan ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar. (SvKB 2003:9; 2011:6; 2012:14; 2015:6)

23 a § Sedan kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbeteckning för val till kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen pröva ansökningar om registrering av gruppbeteckning för övriga val i följande ordningsföljd:

– val till stiftsfullmäktige
– val till kyrkofullmäktige. (SvKB 2015:6)

24 § En ansökan om registrering av gruppbeteckning ska avslås om beteckningen

– inte uppfyller kraven i 22 §,

– kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val, eller

– med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbeteckning. (SvKB 2003:9; 2012:14; 2015:6)

25 § Innan kyrkostyrelsen respektive stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av gruppbeteckning ska styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande ska vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält.

Inför ett ordinarie val, ska meddelandet ha inkommit senast den 2 maj. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska meddelandet ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar. (SvKB 2003:9; 2011:6; 2015:6)

26 § Om en gruppbeteckning registreras för val till kyrkomötet gäller registreringen också för val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige i hela landet.

Registreras en gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige, gäller registreringen också för val till kyrkofullmäktige i stiftet.

Registreras en gruppbeteckning för val till kyrkofullmäktige gäller registreringen val i den församlingen eller det pastoratet. (SvKB 2003:9; 2012:14; 2015:6)

27 § En gruppbeteckning som har registrerats enligt 26 § gäller tills vidare.

Gruppbeteckningen upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om

1. nomineringsgruppen begär det,

2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till något val,

3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller

4. det inte ska ske något val till den församling eller det pastorat som gruppbeteckningen anger. (SvKB 2003:9; 2004:10; 2011:6; 2012:14; 2015:6)

27 a § En ansökan om att ändra en registrerad gruppbeteckning får göras av nomineringsgruppens ombud. Ansökan ska vara skriftlig. Därutöver ska bestämmelserna i 22–27 §§ tillämpas. (SvKB 2015:6; 2019:6)

Anmälan av kandidater

28 § Andra än anmälda kandidater för registrerade nomineringsgrupper är inte valbara.

Kandidaterna ska skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem.

Förklaringen ska finnas när nomineringsgruppen registrerar kandidaten och senast ha inkommit till stiftsstyrelsen den dag en anmälan enligt 29 § tredje stycket eller 30 § andra stycket ska ha inkommit.

En nomineringsgrupp får inte anmäla mer än en lista på kandidater i varje valkrets till respektive val. (SvKB 2003:9; 2015:6; 2019:6)

28 a § En anmälan av en kandidat ska inte beaktas om nomineringsgruppen inte kan visa att den har fått kandidatens tillstånd till att anmäla den. (SvKB 2015:6)

29 § Anmälan av kandidater till samtliga val ska göras hos respektive stiftsstyrelse, vad gäller val till kyrkomötet av kandidaterna i den valkrets som stiftet utgör.

Anmälda kandidater ska registreras hos kyrkostyrelsen.

För att gälla vid ett ordinarie val ska anmälningarna ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska anmälningarna ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar. (SvKB 2003:9; 2011:6)

När för få kandidater har anmälts

30 § Om det totala antalet kandidater i en valkrets som har anmälts den 15 april är lägre än det antal mandat som valet ifråga avser ska stiftsstyrelsen omgående informera de nomineringsgrupper som till följd av registrering av beteckning har möjlighet att anmäla kandidater i valkretsen om detta förhållande.

Stiftsstyrelsen ska samtidigt för valet ifråga förlänga tiden för registrering av gruppbeteckning och anmälan av kandidater i en sådan valkrets till den 15 maj. (SvKB 2003:9; 2011:6)

Grupp- och kandidatförteckning

31 § Stiftsstyrelsen ska senast den 1 juni under valåret fastställa grupp- och kandidatförteckning över de nomineringsgrupper som har registrerat gruppbeteckning och anmält kandidater. Sådana förteckningar ska upprättas för varje slag av val och för varje valkrets inom stiftet.

För valkrets där tiden för registrering av gruppbeteckning och anmälan av kandidater enligt 30 § andra stycket har förlängts till den 15 maj ska stiftsstyrelsen senast den 1 juli under valåret fastställa grupp- och kandidatförteckning.

Kyrkostyrelsen ansvarar för att grupp- och kandidatförteckningarna trycks på papper i samma färger som enligt 34 § gäller för valsedlarna till de olika valen. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2012:13)

VALSEDLAR

Beställning av valsedlar

32 § Kyrkostyrelsen tillhandahåller på beställning av en nomineringsgrupp de valsedlar som ska användas vid valen.

Blanka valsedlar (valsedlar enligt 34 § med enbart valbeteckning) ska i god tid före valet finnas hos valnämnderna, på samtliga pastorsexpeditioner och stiftskanslier i landet samt på kyrkokansliet. (SvKB 2003:9)

33 § En nomineringsgrupp som vill beställa valsedlar hos kyrkostyrelsen ska betala dessa i förskott, i den mån inte beslut om bidrag har fattats enligt andra stycket.

Beslut att bidrag ska utgå enligt viss enhetlig grund till nomineringsgrupp, som är eller genom valet blir företrädd i det organ som valet avser, får fattas

– i fråga om val till kyrkofullmäktige av församlingen eller pastoratet,
– i fråga om val till stiftsfullmäktige av stiftet, och
– i fråga om val till kyrkomötet av detta. (SvKB 2003:9; 2012:14)

Valsedlars utseende

34 § Valsedlarna ska vara tillverkade av samma papper och vara i format 105 x 148 millimeter (A 6). För val till kyrkomötet ska användas gula, för val till stiftsfullmäktige rosa och för val till kyrkofullmäktige vita valsedlar. (SvKB 2003:9; 2012:14)

35 § Valsedel ska åsättas gruppbeteckning.

Valsedel bör också uppta

1. namn på en eller flera kandidater,
2. beteckning som visar för vilken valkrets sedeln är avsedd (valkretsbeteckning), och
3. uppgift om det val för vilket sedeln gäller (valbeteckning).

Varje kandidat ska anges på sådant sätt att det klart framgår vem som avses. Därför bör någon form av identifieringsuppgift sättas ut vid kandidatens namn.

Upptar en valsedel flera namn, ska de upptas i en följd under varandra och förses med nummer som visar ordningen mellan dem.

Namnen gäller själva valet samt, i den mån de ej därvid tas i anspråk, val av ersättare där sådana ska utses genom valet.

Om en valsedel innehåller kandidatnamn ska det på valsedeln finnas ett markerat utrymme intill varje namn där väljarna kan lämna en särskild personröst genom en markering. (SvKB 2003:9)

36 § Om det förutom gruppbeteckning har skrivits kandidatnamn på en blank valsedel, ska väljaren anses ha lämnat en särskild personröst för vart och ett av de tre första kandidatnamnen. (SvKB 2003:9; 2008:5)

RÖSTLÄNGDER OCH RÖSTKORT

37 § Kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valen. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 30 dagar före den ordinarie valdagen ska ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna. (SvKB 2003:9; 2011:6; 2015:6)

38 § För var och en som finns i en röstlängd ska kyrkostyrelsen upprätta ett röstkort. För val som hålls samtidigt ska det upprättas ett gemensamt röstkort. För väljare som inte har någon känd adress ska det upprättas röstkort bara om de begär det.

Ett röstkort ska innehålla uppgift om

1. väljarens namn och nummer i röstlängden, och
2. vilka val som väljaren får delta i.

Röstkortet bör också innehålla annan information om valet. (SvKB 2003:9)

39 § Röstkorten ska tillsammans med av kyrkostyrelsen sammanställda upplysningar om valet skickas ut så snart som möjligt och inte senare än att de kan beräknas vara väljarna till handa senast 18 dagar före valdagen. (SvKB 2003:9)

40 § Väljare som har förlorat sitt röstkort eller inte har fått något röstkort ska på begäran få ett dubblettröstkort. (SvKB 2003:9; 2007:5)

41 § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden ska senast tisdagen andra veckan före den ordinarie valdagen skriftligen hos kyrkostyrelsen

begära att uppgiften rättas. Detta gäller också den som anser sig vara felaktigt utelämnad ur röstlängden.

Det som har hänt senare än 30 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

Frågor om rättelse enligt första stycket prövas av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen får också på eget initiativ besluta om sådan rättelse av röstlängd som innebär att den som på felaktiga grunder inte har tagits upp i en röstlängd tas upp där. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2011:6; 2015:6)

41 a § När samtliga beslut om rättelser har förts in i en röstlängd, ska den så snart som möjligt sändas till valnämnden för valdistriktet.

Har ett beslut om rättelse inte hunnit föras in i röstlängden innan den sänts till valnämnden får kyrkostyrelsen uppdra åt valnämnden att ombesörja att rättelsen förs in. (SvKB 2003:9; 2015:6)

KUVERT

42 § För val ska det finnas valkuvert och kuvert för brevröstning samt de övriga kuvert som kyrkostyrelsen beslutar.

De kuvert som ska användas vid val hålls till handa bara genom kyrkostyrelsen. De ska i god tid före valet finnas hos valnämnderna, på samtliga pastorsexpeditioner eller motsvarande och stiftskanslier i landet samt på kyrkokansliet. (SvKB 2003:9)

43 § Valkuvert ska vara utformade på ett sådant sätt att färgen på den valsedel som väljaren lagt i kuvertet kan ses utan att valhemligheten avslöjas. (SvKB 2003:9)

RÖSTNING

44 § All röstmottagning ska vara offentlig. (SvKB 2003:9)

45 § Väljarnas valhemlighet ska skyddas. På varje *röstmottagningsställe* ska det finnas ett lämpligt antal avskilda platser (valskärmar) där väljarna utan insyn kan lägga in sina valsedlar i valkuvert. (SvKB 2016:3)

46 § För att avge sin röst ska väljarna för varje slag av val de vill delta i

1. ta en valsedel,
2. lägga in valsedeln i ett valkuvert utan att vika den, och
3. försluta valkuvertet.

Väljare som vill lämna särskilda personröster ska på valsedeln markera detta i det särskilda utrymme för personröst som finns vid de kandidater som de helst vill se valda. I varje val får högst tre kandidater ges en särskild personröst.

Om det förutom gruppbeteckning har skrivits kandidatnamn på en blank valsedel, ska väljaren anses ha lämnat en särskild personröst för vart och ett av de tre första kandidatnamnen.

Väljare som på grund av ett fysiskt funktionshinder inte kan göra i ordning eller lämna sin röst på föreskrivet sätt får anlita någon som hjälper dem vid röstningen. (SvKB 2003:9; 2007:5)

47 § Väljare bör vid röstning i vallokalen ha med sig sitt röstkort.

För att få första i en röstningslokal ska väljaren ha ett röstkort. Detta ska lämnas till röstmottagaren.

Den som vill brevrösta enligt 54 § ska lämna sitt röstkort tillsammans med valkuverten.

Väljare som inte är kända för valförrättarna eller röstmottagarna ska legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2015:6; 2019:6)

Var och när röstning äger rum

48 § Röstning äger rum på röstmottagningsställen.

För varje valdistrikt ska det finnas en vallokal.

På valdagen röstar väljarna i första hand i vallokalen för det valdistrikt där de finns upptagna i röstlängden. De kan också före eller under valdagen rösta i röstningslokaler, när sådana har anordnats. Väljare får även brevrösta enligt bestämmelserna i 54–57 §§.

Under den period röstning får ske enligt 49 § ska minst en röstningslokal finnas i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet enligt den lokala struktur som gäller den 1 januari året efter valåret.

Vid omval ska kyrkostyrelsen bestämma om det i den valkrets som valet gäller ska finnas röstningslokaler enligt fjärde stycket.

Väljare som röstar i en röstningslokal, brevröstar genom postbefordran eller brevröstar genom bud i röstningslokal ska rösta samtidigt i alla de val som de vill delta i. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2012:14; 2015:6; 2017:18; 2019:6)

49 § Väljare får vid ordinarie kyrkoval rösta i en röstningslokal från och med den trettonde dagen före valdagen till och med valdagen.

Vid omval får väljare rösta i en röstningslokal från och med den dag kyrkostyrelsen bestämmer. (SvKB 2015:6)

Beslut om röstmottagningsställen

50 § Valnämnden ska besluta vilken lokal som ska vara vallokal för vart och ett valdistrikt. En vallokal kan vara gemensam för två eller flera distrikt.

Valnämnden ska besluta vilken lokal i församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet som ska vara röstningslokal före och under valdagen.

Valnämnden får besluta att fler röstningslokaler ska anordnas före och under valdagen. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2012:14; 2015:6)

Öppethållande av röstmottagningsställen

51 § En vallokal ska alltid hållas öppen för röstning mellan klockan 18.00 och 20.00. Den ska därutöver även hållas öppen minst fyra timmar mellan klockan 09.00 och 18.00. Den ska hållas stängd under tiden för församlingens huvudgudstjänst. Röstmottagningen avslutas klockan 20.00.

Valnämnden ska besluta vilka öppettider som i övrigt ska gälla för vallokalerna inom dess område.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall besluta att en vallokal ska vara öppen kortare tid än som anges i första stycket andra meningen om den bedömer att väljarna ändå får tillräckligt bra möjligheter att rösta.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall också besluta om undantag från första stycket, tredje meningen. (SvKB 2015:6)

51 a § En röstningslokal ska alltid hållas öppen för röstning under minst två sammanhängande timmar.

I varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet ska en av de röstningslokaler som har anordnats vara öppen varje vardag under den period som anges i 49 §. Denna lokal ska under samma period, utöver vad som anges i första stycket, även hålla öppet minst en dag vardera veckan mellan klockan 17.00 och 20.00.

På valdagen ska en röstningslokal i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet vara öppen för röstmottagning under den tid som enligt 51 § första stycket första och andra meningen gäller för röstning i en vallokal. Röstmottagningen avslutas klockan 20.00.

Valnämnden ska besluta vilka öppettider som i övrigt ska gälla för röstningslokalerna inom dess område.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall besluta om undantag från första och andra styckena om det finns särskilda skäl. (SvKB 2015:6; 2019:6)

Valnämndens samrådsskyldighet

51 b § Innan valnämnden fattar beslut enligt 50–51 a §§ ska samråd ske med kyrkoherden. (SvKB 2015:6)

Grupp- och kandidatförteckningar samt blanka valsedlar

52 § I en vallokal ska det finnas grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 § för de valkretsar som valdistriktet hör till. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

Sådana förteckningar och valsedlar ska också finnas i röstningslokaler.
I en röstningslokal ska det också vara möjligt för väljare att ta del av grupp- och kandidatförteckningarna för den valkrets där väljaren är röstberättigad. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2015:6; 2019:6)

Valförrättare och röstmottagare

53 § Valnämnden ska utse valförrättare och röstmottagare.

Som valförrättare eller röstmottagare får endast utses den som inför varje val har fått sådan utbildning som behövs för uppdraget. (SvKB 2003:9; 2015:6; 2019:6)

Brevröstning genom postbefordran

54 § Väljare som vill brevrösta ska för varje slag av val avge sin röst och själv lägga en valsedel i ett valkuvert. Väljaren ska därefter i närvaro av två vittnen lägga de valkuvert som gjorts i ordning i ett ytterkuvert för brevröst och klistra igen detta.

Väljaren ska på ytterkuvertet skriva under en försäkran att kuverten gjorts i ordning på detta sätt. De två vittnena ska där skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att de inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt.

Väljaren ska därefter lägga ytterkuvertet och sitt röstkort i ett omslagskuvert som ska skickas till stiftsstyrelsen. Försändelsen ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast fredagen i veckan före valdagen.

Väljare som befinner sig utomlands får skicka sin brevröst till kyrkostyrelsen. (SvKB 2003:9; 2015:6)

Brevröstning genom bud

55 § Väljare som inte kan komma personligen till något röstmottagningsställe får lämna sin brevröst genom bud.

Den som anlitas som bud ska ha fyllt 18 år. (SvKB 2003:9; 2015:6)

56 § Vid brevröstning genom bud ska bestämmelserna i 54 § första och andra styckena tillämpas.

Väljare som inte är kända för budet ska legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet. Om de inte gör det, får budet inte ta emot brevrösten.

Budet ska lämna ytterkuvertet för brevröst i väljarens vallokal. Brevrösten får också lämnas i en röstningslokal i den församling som väljaren tillhör eller i det pastorat som församlingen ingår i.

När brevrösten lämnas ska budet anteckna sitt namn, sitt personnummer och sin adress samt skriftligen intyga

– att väljaren är känd eller har legitimerat sig eller på annat sätt styrkt sin identitet,

– att väljaren har skrivit under försäkran, och

– att han eller hon inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2012:14; 2015:6; 2019:6)

Vittne vid brevröstning

57 § Ett vittne vid brevröstning ska ha fyllt 18 år. (SvKB 2003:9; 2011:6)

SAMMANRÄKNING AV RÖSTERNA

Preliminär sammanräkning

58 § Omedelbart efter att röstningen i vallokalen har förklarats avslutad och samtliga valkuvert som ska läggas i valurnan har lagts ner i den ska valförrättarna räkna rösterna. Denna rösträkning är offentlig och ska genomföras utan avbrott. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.

Omedelbart efter det att den preliminära rösträkningen i vallokalen har avslutats ska valförrättarna till valnämnden överlämna röstlängden, protokollet, ytterkuvert samt valsedlar i förseglade omslag.

Valnämnden ska se till att samtliga dessa handlingar kommer in. Om någon handling saknas ska den begäras in.

Valnämnden ska därefter omgående vidarebefordra röstlängder och övrigt material till stiftsstyrelsen. (SvKB 2003:9)

Slutlig sammanräkning

59 § Stiftsstyrelsen ska göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet.

Kyrkostyrelsen ska på grundval av resultatet av den slutliga sammanräkningen fördela mandaten i kyrkomötet. Stiftsstyrelsen ska bistå kyrkostyrelsen i den utsträckning som det behövs för att den ska kunna utse ledamöter och ersättare.

I fråga om val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige ska stiftsstyrelsen fördela mandaten mellan nomineringsgrupperna och för varje valkrets utse ledamöter och ersättare. (SvKB 2003:9; 2012:14)

Ogiltiga valsedlar

60 § En valsedel är ogiltig om den

– saknar beteckning på nomineringsgrupp eller har mer än en sådan beteckning,

– har en beteckning för någon nomineringsgrupp som inte finns på den av stiftsstyrelsen enligt 31 § fastställda grupp- och kandidatförteckningen för valkretsen, eller

– har kännetecken som uppenbart har gjorts med avsikt.

Finns det mer än en valsedel i ett valkuvert är dessa ogiltiga. Om alla är lika i fråga om beteckning för nomineringsgrupp ska dock en valsedel räknas som giltig. Skiljer sig valsedlarna i ett sådant fall åt i fråga om de särskilda personrösterna, ska någon personröst inte räknas. (SvKB 2003:9; 2007:5)

När personröst inte ska räknas

61 § Någon personröst ska, utöver vad som sägs i 60 § andra stycket, inte räknas om

– kandidaten inte är valbar,

– namnet inte har upptagits för nomineringsgruppen på den av stiftsstyrelsen enligt 31 § fastställda grupp- och kandidatförteckningen för valkretsen,

– det har lämnats mer än tre särskilda personröster,

– det inte framgår vem en personröst avser eller

– en personröst inte har lämnats på det sätt som anges i 46 § andra eller tredje stycket. (SvKB 2003:9; 2007:5)

MANDATFÖRDELNING MELLAN NOMINERINGSGRUPPER, UTSEENDE AV LEDAMÖTER OCH ERSÄTTARE

Mandatfördelning vid val till kyrkofullmäktige

62 § Mandaten ska fördelas proportionellt mellan nomineringsgrupperna på grundval av valresultatet. Fördelningen görs genom att jämförelsetal beräknas för nomineringsgrupperna. Den nomineringsgrupp som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet ska tilldelas ett mandat.

Vid beräkningen ska den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas. (SvKB 2003:9; 2012:14)

63 § Om en nomineringsgrupp vid fördelningen har tilldelats platser så många gånger som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen ska vid val till kyrkofullmäktige plats som nomineringsgruppen skulle ha tilldelats vid den fortsatta fördelningen vara obesatt under mandatperioden. (SvKB 2003:9; 2012:14)

Hur ledamöter utses vid val till kyrkofullmäktige

64 § För varje mandat som en nomineringsgrupp har fått ska utses en ledamot på grundval av ordningen mellan kandidaterna.

I första hand ska denna ordning bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal enligt 87 §. Personligt röstetal ska fastställas bara

för en kandidat som fått särskilda personröster till ett antal motsvarande minst 5 procent av nomineringsgruppens röstetal, dock lägst 20 röster.

Får flera kandidater lika stora personliga röstetal ska lotten avgöra vem som ska ha företräde.

Kan inte tillräckligt stort antal ledamöter utses med tillämpning av personligt röstetal utses övriga ledamöter för nomineringsgruppen på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen i valkretsen. (SvKB 2003:9; 2004:6; 2012:14)

65 § Kandidater som har fått mandat för mer än en nomineringsgrupp ska tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för nomineringsgruppen. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, ska de tillträda mandatet för den nomineringsgrupp som har högst röstetal.

Det mandat som kandidaten inte tillträder ska tillfalla den som skulle komma först i ordningen enligt 66 §. Vid denna beräkning ska man bortse från den som redan valts till ledamot. (SvKB 2003:9; 2012:14)

Hur ersättare utses vid val till kyrkofullmäktige

66 § Ersättare utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 87 §.

I andra hand utses ersättare på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen.

I båda fallen bortses från den som redan valts till ledamot.

Kan inte ersättare utses på det sätt som här anges utses inte någon ersättare. (SvKB 2003:9; 2012:14)

67 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)

68 § Upphört att gälla. (SvKB 2008:5; 2011:6; 2013:7)

Hur ersättare inträder i tjänst i kyrkofullmäktige

69 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot som tillhör samma nomineringsgrupp i den ordning de har utsetts enligt 66 §. (SvKB 2003:9; 2012:14)

Hur ny ledamot utses i kyrkofullmäktige

70 § Avgår en ledamot i kyrkofullmäktige under valperioden ska stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot ska utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 66 §.

Finns det inte någon som kan utses till ledamot enligt första stycket ska stiftsstyrelsen göra en ny sammanräkning och utse en ny ledamot. Därvid ska den som står närmast i tur att få mandat för nomineringsgruppen utses.

Kan någon ny ledamot inte utses ska mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden. (SvKB 2003:9; 2012:14)

Hur ny ersättare utses i kyrkofullmäktige

71 § Om en ersättare har utsetts till ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges ordförande utse ytterligare en ersättare. Därvid ska bestämmelserna i 66 § tillämpas. (SvKB 2003:9; 2012:14)

Hur mandaten fördelas vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet

72 § De fasta valkretsmandaten ska för varje valkrets fördelas proportionellt mellan nomineringsgrupperna på grundval av valresultatet i valkretsen. Fördelningen görs genom att jämförelsetal beräknas för nomineringsgrupperna. Den nomineringsgrupp som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet ska tilldelas ett mandat.

Vid beräkningen ska den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas. (SvKB 2003:9)

73 § Utjämningsmandaten ska fördelas mellan nomineringsgrupperna så att fördelningen av alla mandat i stiftsfullmäktige blir proportionell mot nomineringsgruppernas röstetal i hela stiftet och att fördelningen av alla mandat i kyrkomötet blir proportionell mot nomineringsgruppernas röstetal i hela landet. För att avgöra hur många mandat en nomineringsgrupp ska ha sammanlagt i stiftsfullmäktige för att vara proportionellt representerad i stiftsfullmäktige och sammanlagt i kyrkomötet för att vara proportionellt representerad där ska den jämkade uddatalsmetoden tillämpas på hela stiftet respektive hela landet som en valkrets. Varje nomineringsgrupp ska tilldelas så många utjämningsmandat som behövs för att nomineringsgruppen ska få en representation som svarar mot dess andel av samtliga röster i stiftet respektive landet.

Vid beräkningen ska den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas. (SvKB 2003:9)

74 § Om en nomineringsgrupp vid fördelningen av de fasta valkretsmandaten har fått fler mandat än vad som behövs för att den ska vara proportionellt representerad enligt 73 §, ska man vid fördelningen av utjämningsmandaten bortse från nomineringsgruppen och de mandat den har fått.

Fördelningen av utjämningsmandat på valkretsar ska göras enligt 86 §. (SvKB 2003:9)

75 § Om en nomineringsgrupp i någon valkrets har fått fler mandat än som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen gäller följande.

1. Vid val till kyrkomötet ska det överskjutande mandatet vara obesatt.
2. Vid val till stiftsfullmäktige ska det överskjutande mandatet med tillämpning av 86 § flyttas till en annan valkrets. Kan mandatet inte tillsättas på detta sätt ska det vara obesatt under valperioden. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2011:6; 2014:7)

76 § Om det blir lika stora tal för flera nomineringsgrupper eller valkretsar vid beräkningarna enligt 72–75 §§, ska lotten avgöra vilken nomineringsgrupp eller vilken valkrets som ska få mandatet. (SvKB 2003:9)

Hur ledamöter utses vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet

77 § För varje mandat som en nomineringsgrupp har fått ska utses en ledamot på grundval av ordningen mellan kandidaterna.

I första hand ska denna ordning bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal enligt 87 §. Personligt röstetal ska fastställas bara för en kandidat som fått särskilda personröster till ett antal motsvarande minst 5 procent av nomineringsgruppens röstetal i valkretsen. Vid val till stiftsfullmäktige krävs dock lägst 50 röster.

Får flera kandidater lika stora personliga röstetal ska lotten avgöra vem som ska ha företräde.

Kan inte tillräckligt stort antal ledamöter utses med tillämpning av personligt röstetal utses övriga ledamöter för nomineringsgruppen på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen i valkretsen. (SvKB 2003:9; 2007:5)

78 § Kandidater som har fått mandat i fler än en valkrets eller för mer än en nomineringsgrupp ska tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för nomineringsgruppen. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, ska de tillträda mandatet i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.

Det mandat som kandidaten inte tillträder ska tillfalla den som skulle komma först i ordningen enligt 79 §. Vid denna beräkning ska man bortse från den som redan valts till ledamot. (SvKB 2003:9; 2005:18)

Gemensamma bestämmelser om hur ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet

79 § Ersättare utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 87 §.

I andra hand utses ersättare på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen.

I båda fallen bortses från den som redan valts till ledamot.

Kan inte ersättare utses på det sätt som här anges utses inte någon ersättare. (SvKB 2003:9)

Särskilda bestämmelser om hur ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige

80 § Om inte den situation som avses i 79 § fjärde stycket råder, ska för varje ledamot i stiftsfullmäktige utses minst en ersättare från samma valkrets.

Om antalet ersättare som har utsetts när varje ledamot har fått en ersättare är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för tre eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Om antalet ersättare fortfarande är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för fem eller flera ledamöter, utses genom ytterligare en sammanräkning ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Därefter görs på motsvarande sätt successivt ytterligare sammanräkningar för de ledamöter vilkas ersättare har utsetts för sju eller flera ledamöter, nio eller flera ledamöter, och så vidare, så länge antalet ersättare är mindre än det antal som har beslutats. (SvKB 2003:9)

81 § Om det sedan ersättare utsetts enligt 80 § visar sig att det för ledamot eller ledamöter i en nomineringsgrupp som har fått ett eller två mandat utsetts bara en ersättare ska i enlighet med 7 kap. 4 § ytterligare en ersättare utses. I det fall nomineringsgruppen har fått mandat i två valkretsar ska ersättaren utses i första hand för den ledamot som har det största personliga röstetalet och i andra hand för ledamoten i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst. (SvKB 2003:9)

Hur ersättare inträder i tjänst i stiftsfullmäktige och kyrkomötet

82 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot tillhörande samma nomineringsgrupp i valkretsen i den ordning de har utsetts enligt 79 §.

Om nomineringsgruppens samtliga ersättare i valkretsen i stiftsfullmäktige är förhindrade att inställa sig till tjänstgöring ska den ersättare inträda som har utsetts för nomineringsgruppen i någon annan valkrets, efter den grund som nyss har sagts. Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2011:6; 2014:7)

Hur ny ledamot utses i stiftsfullmäktige och kyrkomötet

83 § Avgår en ledamot i kyrkomötet under valperioden ska kyrkostyrelsen på anmälan av kyrkomötets ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot ska utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 82 §. Kan någon ny ledamot inte utses ska mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden.

Avgår en ledamot i stiftsfullmäktige under valperioden ska stiftsstyrelsen på anmälan av stiftsfullmäktiges ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot ska utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 82 §.

Finns det inte någon som kan utses till ledamot enligt andra stycket ska stiftsstyrelsen göra en ny sammanräkning och utse en ny ledamot. Därvid ska den kandidat som står i tur att få nästa mandat för nomineringsgruppen utses. Saknas en sådan kandidat på grupp- och kandidatförteckningen ska stiftsstyrelsen med tillämpning av 86 § bestämma en annan valkrets, där nomineringsgruppen deltar i fördelningen av fasta valkretsmandat, och till ny ledamot utse den som där står närmast i tur att få mandat för nomineringsgruppen. Kan någon ny ledamot inte utses ska mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden. (SvKB 2003:9)

Hur ny ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet

84 § Om en ersättare har utsetts till ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska stiftsstyrelsen respektive kyrkostyrelsen på anmälan av stiftsfullmäktiges respektive kyrkomötets ordförande utse ytterligare en ersättare. Därvid ska bestämmelserna i 79–81 §§ tillämpas. (SvKB 2003:9)

BERÄKNINGSGRUNDER

Den jämkade uddatalsmetoden

85 § Enligt den jämkade uddatalsmetoden ska jämförelsetal beräknas på följande sätt.

Så länge nomineringsgruppen ännu inte tilldelats något mandat beräknas jämförelsetalet genom att nomineringsgruppens röstetal i valkretsen delas med 1,4. Därefter beräknas jämförelsetalet genom att nomineringsgruppens röstetal delas

med det tal som är 1 högre än det dubbla antalet av de mandat som redan har tilldelats nomineringsgruppen i valkretsen, dvs. 3, 5, 7 och så vidare. (SvKB 2003:9)

Fördelningen av utjämningsmandat och överskjutande mandat

86 § Fördelningen av utjämningsmandat enligt 74 § samt fördelning av överskjutande mandat enligt 75 § ska göras på följande sätt.

Av de utjämningsmandat eller överskjutande mandat en nomineringsgrupp har fått tillförs det första den valkrets där nomineringsgruppen efter fördelningen av de fasta valkretsmandaten har större jämförelsetal än i övriga valkretsar. Återstående mandat tillförs ett efter ett den valkrets där nomineringsgruppen för varje gång har störst jämförelsetal vid en fortsatt tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § på nomineringsgruppens röstetal i valkretsarna. I en valkrets där nomineringsgruppen inte har fått något fast valkretsmandat ska dock jämförelsetalet vid tilldelningen av det första mandatet vara lika med nomineringsgruppens röstetal. (SvKB 2003:9)

Personligt röstetal

87 § Ett namns personliga röstetal är lika med antalet personröster som har lämnats för namnet under samma gruppbeteckning. För namn som fått personröster motsvarande det antal som anges i 64 och 77 §§ fastställs ett personligt röstetal. Det namn som har störst personligt röstetal tar första plats i ordningen och så vidare. (SvKB 2003:9)

ANMÄLAN ATT FÖR FÅ LEDAMÖTER HAR UTSETTS

88 § Om mindre än hälften av det bestämda antalet ledamöter har blivit utsett vid val till kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige, ska stiftsstyrelsen anmäla detta till Svenska kyrkans valprövningsnämnd. En sådan anmälan ska också göras om inget val har kunnat genomföras. (SvKB 2003:9; 2012:14)

NÄRMARE BESTÄMMELSER

89 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om

1. registrering av gruppbeteckning samt anmälan och registrering av kandidater,
2. grupp- och kandidatförteckningar,
3. röstlängder och röstkort,
4. valsedlar och olika typer av kuvert,
5. tider för röstning på röstmottagningsställen,
6. utrustning och ordning på röstmottagningsställen,
7. hur röstning går till på röstmottagningsställen,
8. hur brevröstning går till,
9. dokumentation av valförrättning och röstmottagning,
10. behandling av inkomna förtidsröster,
11. förfarandet vid preliminär rösträkning i vallokal,
12. förfarandet vid slutlig rösträkning och mandatfördelning,
13. förfarandet när ledamöter och ersättare avgår under mandatperioden, och
14. förfarandet i övrigt i valadministrativa frågor (SvKB 2003:9; 2007:5; 2011:7; 2015:6)

ÖVERKLAGANDE

90 § Ett val enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd.

Hos Valprövningsnämnden får följande beslut överklagas särskilt:

1. stiftsstyrelsens beslut om fördelning av fasta valkretsmandat för val till stiftsfullmäktige enligt 14 §,
2. stiftsfullmäktiges beslut om valkretsindelning för val till stiftsfullmäktige enligt 15 §,
3. Upphört att gälla (SvKB 2015:7)
4. kyrkostyrelsens beslut om fördelning av fasta valkretsmandat för val till kyrkomötet enligt 18 §,
5. stiftsstyrelsens beslut om indelning i valdistrikt enligt 20 §,
6. beslut i ärenden om registrering av gruppbeteckning,
7. stiftsstyrelsens beslut att fastställa grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 §,
8. beslut i ärenden om valsedlar,
9. kyrkostyrelsens beslut om rättelse i röstlängd enligt 41 §, och
10. beslut att utse nya ledamöter eller ersättare.

Andra beslut enligt detta kapitel får överklagas endast i samband med att det val som beslutet gäller överklagas. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2012:14; 2015:7)

91 § Ett val eller ett beslut får överklagas av den som enligt röstlängden har rösträtt vid valet. I fråga om överklagande av beslut som avses i 90 § andra stycket 1, 2, 4, 5, 6 och 8 ska dock rösträtten i stället avgöras utifrån bestämmelserna i 33 kap. 2 §.

Ett beslut som avses i 90 § andra stycket 7 får endast överklagas av den som finns med på förteckningen och av den som har gjort anmälan av kandidater.

Ett beslut som avses i 90 § andra stycket 9 får endast överklagas av den som beslutet gäller.

Ett beslut som avses i 90 § andra stycket 10 får endast överklagas av den som enligt 33 kap. 2 § skulle ha haft rösträtt om beslutsdagen hade varit valdagen. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2012:14; 2015:7)

92 § Den som vill överklaga ett val eller ett beslut ska ge in skrivelsen med överklagandet till beslutsinstansen. Den ska ha kommit in till beslutsinstansen

1. i ärende enligt 90 § första stycket: tidigast dagen efter valdagen och senast inom tio dagar efter det att den slutliga röstsammanräkningen avslutades,
2. i ärende enligt 90 § andra stycket 1–5 och 8: senast inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats,
3. i ärende enligt 90 § andra stycket 6: senast inom en vecka från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats,
4. i ärende enligt 90 § andra stycket 7: senast den 15 juni under valåret för grupp- och kandidatförteckningar som enligt 31 § ska vara fastställda den 1 juni och senast den 15 juli för grupp- och kandidatförteckningar som ska vara fastställda den 1 juli,
5. i ärende enligt 90 § andra stycket 9: senast tisdagen i veckan före valet, och
6. i ärende enligt 90 § andra stycket 10: senast inom tio dagar efter det att sammanräkningen avslutades. (SvKB 2003:9; 2007:5; 2012:14)

93 § Valprövningsnämnden ska vid prövningen av ett överklagande upphäva ett val i den omfattning som det behövs och förordna om omval i den berörda valkretsen om

1. det vid förberedande och genomförande av valet har förekommit en åtgärd som ett kyrkligt organ svarar för som avviker från föreskriven ordning,
2. någon har hindrat röstningen,
3. avgivna röster har förvanskats, eller
4. någon har otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Kan rättelse åstadkommas genom en förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, ska nämnden i stället uppdra åt beslutsinstansen att vidta sådan rättelse.

Rättelse enligt första eller andra stycket ska ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Ett omval till stiftsfullmäktige eller kyrkomötet avser endast det antal fasta mandat och utjämningsmandat som tilldelades den berörda valkretsen vid det upphävda valet. (SvKB 2003:9; 2007:5)

93 a § Om ett visst beslut inte får överklagas eller om det ska överklagas i särskild ordning, får en omständighet som avses med beslutet inte åberopas vid prövning enligt 93 §. (SvKB 2007:5)

94 § Valprövningsnämnden ska också upphäva ett val och besluta om omval av samtliga ledamöter och ersättare om stiftsstyrelsen har gjort en sådan anmälan som anges i 88 §. (SvKB 2003:9)

39 kap. Indirekta val

VALSÄTT VID INDIREKTA VAL

Majoritetsval

1 § För indirekta val gäller de allmänna bestämmelserna om beslutsfattande enligt denna kyrkoordning, vilket innebär att utgången bestäms genom relativ majoritet om inte något annat är särskilt föreskrivet.

2 § Vid indirekt val som inte hålls i enlighet med bestämmelserna i 3–17 §§ ska det vid valet också bestämmas i vilken ordning som ersättarna ska träda in. Samtliga ersättare ska kunna träda in för samtliga ledamöter.

Proportionellt valsätt

3 § Bestämmelserna i 4–18 §§ om möjlighet till proportionellt valsätt gäller vid val som görs av beslutande och verkställande organ.

Bestämmelser om val till kyrkomötet från Svenska kyrkan i utlandet finns i 19–24 §§. (SvKB 2002:9; 2004:10; 2006:7; 2012:7)

4 § Ett val ska vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar den kvot som man får om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökat med 1.

Om kvoten är ett decimaltal ska den avrundas till närmast högre hela tal. (SvKB 2002:9)

Förfarandet vid proportionella val

5 § Proportionella val ska ske med slutna sedlar.

Valsedlarna ska vara lika till storlek, material och färg.

På valsedlarna ska det finnas en gruppbenämning. Denna ska anges som en beteckning i ord för en viss grupp av de väljande eller för en viss meningsriktning.

Om valsedeln upptar namn på fler än en person, ska namnen tas upp i en följd under varandra och förses med nummer som visar ordningen mellan dem. Varje person anges på ett sådant sätt att det klart framgår vem som avses.

6 § En valsedel är ogiltig, om den

1. saknar gruppbenämning eller har mer än en gruppbenämning, eller
2. har kännetecken som uppenbart gjorts med avsikt.

7 § Ett namn på en valsedel ska anses obefintligt om

1. personen inte är valbar,
2. namnet är överstruket,
3. det inte klart framgår vem som avses, eller
4. ordningen mellan namnet och något annat namn på valsedeln inte klart framgår.

Om valsedeln upptar flera namn än som valet avser, ska det eller de sista övertaliga namnen anses obefintliga.

Sammanräkning av rösterna och ordningen inom varje valsedelsgrupp vid proportionella val

8 § Valsedlar med samma gruppbenämning bildar en valsedelsgrupp.

Ordningen mellan kandidaternas namn inom varje valsedelsgrupp ska bestämmas genom särskilda sammanräkningar, i den utsträckning sådana behövs. Bestämmelser härom finns i 9–11 §§.

9 § Efter varje sammanräkning ska det namn som enligt 11 § har fått det högsta röstetalet föras upp på en lista för valsedelsgruppen, det ena under det andra. Namnen gäller i den ordningsföljd som de har blivit uppförda på listan.

10 § Vid varje sammanräkning gäller en valsedel bara för ett namn.

Valsedeln gäller för det namn som står först på valsedeln, så länge detta namn inte har förts upp på listan. Därefter gäller valsedeln för det namn som står näst efter det namn som redan har förts upp på listan.

11 § En valsedel som gäller för sitt första namn räknas som en röst.

När den gäller för sitt andra namn räknas den som en halv röst. En valsedel som gäller för sitt tredje namn räknas som en tredjedels röst, och så vidare efter samma grund.

Fördelning av platser mellan valsedelsgrupper vid proportionellt val

12 § Om valet bara avser en plats, ska platsen tillfalla den person som står överst på listan för den valsedelsgrupp som fått flest röster.

Om valet avser flera platser, ska platserna fördelas mellan valsedelsgrupperna. Platserna fördelas en i taget. Den grupp som för varje gång får det högsta jämförelsetalet enligt 14 § tilldelas platsen.

13 § För varje gång en valsedelsgrupp tilldelas en plats ska den genast besättas med den som enligt gruppens lista står närmast i tur att få platsen.

Detta gäller också om den som är berättigad till platsen redan har fått en plats från en eller flera andra grupper.

14 § Så länge en grupp inte har blivit tilldelad någon plats är jämförelsetalet för gruppen lika med det antal röster som valsedelsgruppen har fått.

Men för varje gång som en grupp har tilldelats en plats, ska jämförelsetalet beräknas så att gruppens röstetal delas med det tal som motsvarar det antal platser som gruppen har tilldelats, ökat med 1, det vill säga 2, 3, 4 och så vidare.

Om en person har fått platser från två valsedelsgrupper, ska vardera platsen dock bara anses som en halv plats vid beräkningen av det antalet platser som har delats ut. Om någon har fått platser från tre grupper, ska varje sådan plats räknas som en tredjedels plats, och så vidare efter samma grund.

15 § Om valet av ledamöter och deras ersättare sker i ett sammanhang, ska jämförelsetalet för valsedelsgrupperna beräknas på nytt enligt 14 § när platserna för ersättarna ska fördelas mellan grupperna.

Därvid ska man bortse från den som valts till ledamot.

16 § Om en valsedelsgrupp vid fördelningen har tilldelats platser så många gånger som motsvarar antalet namn på gruppens lista ska gruppen inte längre räknas vid den fortsatta fördelningen.

17 § Vid lika röstetal eller jämförelsetal ska avgörandet ske genom lottning.

18 § När ersättare har utsetts genom proportionella val ska de träda in enligt följande:

1. Den ersättare som har utsetts från en valsedelsgrupp med samma beteckning som den grupp från vilken ledamoten är vald, har företräde framför andra. Av andra ersättare har den företräde som har utsetts från en grupp med högre röstetal.

2. Inom samma grupp har den ersättare företräde vars namn har förts upp tidigare på gruppens lista enligt 5 §.

Den ersättare som har blivit tilldelad en plats från två eller flera grupper, ska anses vald för den grupp från vilken ersättaren först blev tilldelad platsen.

VAL TILL KYRKOMÖTET FRÅN SVENSKA KYRKAN I UTLANDET

Övergripande ansvar

19 § Kyrkostyrelsen har det övergripande ansvaret för valets genomförande. (SvKB 2012:7)

Rösträtt och valbarhet

20 § Utlandsförsamlingarnas kyrkoråd väljer de ledamöter och ersättare i kyrkomötet som anges i 11 kap. 2 § tredje stycket respektive 11 kap. 5 § andra stycket. I kyrkorådets beslut får de ledamöter delta som tillhör Svenska kyrkan och inte har rösträtt vid direkta val till kyrkomötet.

Den som väljs till ledamot eller ersättare i kyrkomötet enligt första stycket ska vara valbar i en utlandsförsamling. Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till kyrkomötet i 33 kap. 4 §.(SvKB 2012:7; 2018:3)

Valets genomförande

21 § Varje kyrkoråd ska på en förteckning ange fem personer som är valbara till kyrkomötet enligt 20 § andra stycket. Namnen ska tas upp i en följd under varandra.

Förteckningen ska vara inkommen till kyrkostyrelsen senast den dag då de ordinarie direkta kyrkovalen hålls i enlighet med 38 kap. 6 §. (SvKB 2012:7)

Sammanräkning

22 § Kyrkostyrelsen svarar för sammanräkningen av valet.

Vid sammanräkningen får namn på första plats en hel röst, namn på andra plats en halv röst, namn på tredje plats en tredjedels röst, namn på fjärde plats en fjärdedels röst och namn på femte plats en femtedels röst. De båda personer som vid sammanräkningen får de två högsta röstetalen blir ledamöter i kyrkomötet och de tre följande ersättare.

Vid lika röstetal sker avgörandet genom lottning.

Om en förteckning upptar namn på en person som inte är valbar anses namnet som obefintligt. Detsamma gäller namn utöver de fem första om fler namn finns på förteckningen. (SvKB 2012:7)

Ersättarnas tjänstgöring

23 § Ersättarna inträder i tjänst i den ordning som de har blivit valda. Alla ersättare kan tjänstgöra för båda ledamöterna.

Om en ledamot avgår under mandatperioden utses den ersättare som har fått högst röstetal till ledamot. (SvKB 2012:7)

Överklagande

24 § Valet av ledamöter och ersättare till kyrkomötet från Svenska kyrkan i utlandet får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd av utlandsförsamlingarnas röstberättigade medlemmar.

Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till kyrkostyrelsen senast fjorton dagar efter att resultatet av utlandsförsamlingarnas val har anslagits på kyrkostyrelsens webbsidor. (SvKB 2012:7)

Tionde avdelningen: Kyrkobyggnader

Inledning

Sedan tidig kristen tid har församlingarna rest särskilda byggnader som samlingsplatser för de gemensamma gudstjänsterna. Dessa byggnader gavs namnet kyrka, samma namn som användes om det folk som samlades där. Ordet kommer från grekiskans kyriake, som betyder ”det som hör Herren till”.

Kyrkans erfarenhet visar att det behövs särskilda kyrkorum, avskilda för att tjäna församlingens gudstjänstliv, även om det inte är nödvändigt med särskilda lokaler för att Guds folk ska kunna samlas till gudstjänst. De helgade kyrkorummen är över hela landet tecken på Guds närvaro. De är för många förknippade med avgörande skeden i livet. De rymmer också mycket av en bygds identitet och är en del av det offentliga rummet. Kyrkorummet behöver vara tillgängligt för alla som söker sig till det. Eftersom det är avskilt för sitt särskilda ändamål ska där inte förekomma något som strider mot kyrkans tro, bekännelse och lära eller i övrigt kränker kyrkorummets helgd.

Domkyrkan har en särskild ställning bland kyrkorna i ett stift. Förutom att vara församlingskyrka är den också biskopens kyrka och den normala platsen för stiftets högtider och vigningsgudstjänster.

40 kap. Kyrkobyggnader

Invigning av nya kyrkobyggnader

1 § En kyrkobyggnad tas i bruk när kyrkorummet invigs.

Vård av kyrkobyggnader och deras inventarier

2 § Kyrkobyggnader och deras inventarier ska underhållas så att de kan tjäna sitt ändamål. I kulturmiljölagen (1988:950) finns ytterligare bestämmelser om vården av kyrkobyggnader och inventarier.

Kyrkobyggnaderna ska hållas tillgängliga för allmänheten.

Kyrkoherden och en kyrkvärd ansvarar för kyrkobyggnadernas inventarier i enlighet med bestämmelserna i kulturmiljölagen.

Kyrkvärden ska utses av kyrkorådet, om det är en församling som inte ingår i ett pastorat, eller av församlingsrådet. Han eller hon utses bland de kyrkvärdar som är ledamöter eller ersättare i kyrkorådet eller i församlingsrådet. Kyrkoherden får utse någon annan präst som arbetar i församlingen att ansvara i stället för kyrkoherden. (SvKB 2012:14; 2014:7)

Domkyrkor

3 § I varje stift ska det finnas en domkyrka.

4 § När en domkyrkoförsamling eller ett pastorat avgör ärenden om domkyrkans förvaltning ska biskopen eller en företrädare för stiftet, utsedd av biskopen, ha rätt att delta med yttranderätt och förslagsrätt samt rätt att få sin mening antecknad i protokollet. (SvKB 2012:14)

Lunds domkyrka

5 § Lunds domkyrka ska förvaltas av ett domkyrkoråd.

6 § Domkyrkorådet i Lund ska bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som utses av Stiftsfullmäktige i Lunds stift, och
4. två ledamöter som utses av Lunds domkyrkoförsamling.

För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som utses av det organ som utsett ledamoten. Ersättare för biskopen utses av Domkapitlet i Lunds stift och ersättare för domprosten utses av församlingen.

För de valda ledamöterna och ersättarna ska gälla en mandatperiod om fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval ägt rum. Om en ledamot eller ersättare avgår under valperioden ska fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Beslut om att ta kyrkorum ur bruk

7 § En församling får besluta att *ett kyrkorum* inom församlingen ska tas ur bruk.

Om församlingen ingår i ett pastorat, ska beslutet dock fattas av pastoratet. Om församlingen inte godkänner att *kyrkorummet* tas ur bruk, får pastoratet besluta detta endast om det finns särskilda skäl. (SvKB 2012:14; 2016:1)

8 § Om församlingen eller pastoratet överväger att ta ett kyrkorum ur bruk ska samråd ske med stiftsstyrelsen. När det finns ett förslag om att ta ett kyrkorum ur bruk ska stiftsstyrelsen under tiden för samrådet ge domkapitlet och länsstyrelsen tillfälle att yttra sig.

För att gälla ska ett beslut att ta ett kyrkorum ur bruk fastställas av stiftsstyrelsen.

När en kyrkobyggnad har överlåtits till trossamfundet Svenska kyrkan enligt 10 § får kyrkostyrelsen besluta att ta ett kyrkorum ur bruk. Före ett sådant beslut ska kyrkostyrelsen ge domkapitlet i det stift där kyrkan är belägen och den länsstyrelse som har tillsynsansvar enligt kulturmiljölagen tillfälle att yttra sig. (SvKB 2012:14; 2016:1)

Ändring av kyrkobyggnad eller kyrkorum

9 § Ett pastorat får inte besluta om ändringar av en kyrkobyggnad eller i ett kyrkorum utan att församlingen först har godkänt dessa. (SvKB 2012:14)

Överlåtelse av kyrkobyggnad

10 § En församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, pastoratet får efter godkännande av stiftsstyrelsen överlåta en kyrkobyggnad med tillhörande kyrkotomt till trossamfundet Svenska kyrkan. Ett sådant beslut får fattas bara om

1. kyrkobyggnaden inte ska användas för församlingens gudstjänster,
2. det har prövats om det finns en alternativ användning, och
3. kyrkostyrelsen har godtagit att överta kyrkobyggnaden. (SvKB 2016:1)

Förvaltning av kyrkobyggnad som har överlåtits till trossamfundet

11 § En kyrkobyggnad som har överlåtits till trossamfundet Svenska kyrkan ska förvaltas av det stift där kyrkobyggnaden är belägen. (SvKB 2016:1)

41 kap. Upplåtelse av kyrka

Hur en kyrka får upplåtas

1 § Ärkebiskopen, stiftets biskop och en sådan biskop som fullgör uppgifter för stiftets biskop får använda kyrkorna i stiftet för gudstjänster och för biskopliga ämbetshandlingar.

2 § Präster som tjänstgör i en församling får använda församlingens kyrkor för församlingens gudstjänster och för kyrkliga handlingar som avser någon som tillhör församlingen.

3 § En kyrka får upplåtas för andra ändamål än de som avses i 1 eller 2 § bara om det kan antas att kyrkorummet och dess inventarier kommer att behandlas med pietet och aktsamhet. Den får inte upplåtas för något ändamål som kränker kyrkorummets helgd. En upplåtelse får inte heller ske på så sätt att den hindrar församlingens gudstjänstliv eller verksamhet i övrigt.

Upplåtelse av församlingskyrka för kyrkliga handlingar i andra fall än de som avses i 2 § får vägras bara om upplåtelsen skulle strida mot bestämmelserna i första stycket. (SvKB 2016:1)

Vem som beslutar om upplåtelse av församlingskyrka

3 a § För en församling som ingår i ett pastorat gäller det som sägs om kyrkorådet i 4–6, 8 och 9 §§ i stället församlingsrådet. (SvKB 2012:14; 2013:7; 2016:1)

4 § Frågor om upplåtelse av kyrka för andra ändamål än de som avses i 1 och 2 §§ prövas av församlingens kyrkoråd.

5 § Innan kyrkorådet beslutar om upplåtelse av kyrkan ska kyrkoherden, om han eller hon är förhindrad att delta i beslutet, ges tillfälle att yttra sig om det är möjligt.

6 § Kyrkorådet får uppdra åt kyrkoherden, eller åt en särskild avdelning bestående av kyrkoherden och andra ledamöter eller ersättare i kyrkorådet, att på rådets vägnar besluta i ärenden om upplåtelse av kyrka.

7 § När kyrkoherden har utsett en annan präst att vara ledamot i församlingsrådet, ska det som sägs i 5 och 6 §§ om kyrkoherden gälla för den prästen. (SvKB 2013:7)

8 § Kyrkorådets beslut om upplåtelse av kyrka ska gälla omedelbart.

Överklagande

9 § Kyrkorådets beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Rätt att överklaga har

1. den som gjort en framställning om upplåtelse, såvitt avser ett beslut att inte upplåta kyrka,
2. ledamot i kyrkorådet, såvitt avser ett beslut att upplåta kyrka, och
3. kyrkoherden, såvitt avser ett beslut att upplåta kyrka.

Domkapitlets beslut får inte överklagas.

Beslut om upplåtelse av kyrka som ägs av trossamfundet Svenska kyrkan

10 § Domkapitlet i det stift där kyrkan finns beslutar om upplåtelse av en kyrka som ägs av trossamfundet Svenska kyrkan efter överlåtelse enligt 40 kap. 10 §. (SvKB 2016:1)

Elfte avdelningen: Ekonomi och egendom

Inledning

Det är ett gemensamt ansvar för alla som tillhör kyrkan att efter sin förmåga bidra till de ekonomiska förutsättningarna för kyrkans verksamhet. Därför finns en kyrkoavgift som tas ut i förhållande till vars och ens inkomst.

Svenska kyrkan har ett ärende till hela folket. Genom utjämningen av de ekonomiska förutsättningarna visar församlingarna en ömsesidig solidaritet. På så sätt blir det möjligt att uppehålla en rikstäckande verksamhet.

De som har hand om kyrkans ekonomi och egendom svarar för sin förvaltning inför både Gud och människor. Förvaltarskapet måste utövas med hänsyn till hela Guds skapelse. En förvaltare måste vara pålitlig och klok och kunna svara för sin förvaltning när den granskas. (SvKB 2005:7)

42 kap. Kyrkoavgift och ersättning för kyrkliga handlingar[1]

Inledande bestämmelse

1 § Det som sägs i detta kapitel om församlingar ska för en församling som ingår i ett pastorat i stället gälla pastoratet.

Kyrkoavgift

2 § Av 7–8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att den som tillhör Svenska kyrkan ska betala lokal och regional kyrkoavgift samt vem som ska besluta om kyrkoavgift.

Av 3 § lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund framgår att kyrkoavgiften ska beräknas på samma underlag som den kyrkotillhöriges kommunala inkomstskatt beräknas på. (SvKB 2014:7)

3 § När en församling har fastställt budgeten, ska kyrkorådet genast underrätta kyrkostyrelsen om den avgiftssats för kyrkoavgift som har bestämts för det följande året. Avgiftssatsen ska bestämmas som ett procenttal av den kyrkotillhöriges inkomst.

Om församlingen inte senast den 14 november har underrättat kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad. Om stiftet inte senast den 30 november har underrättat kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad.

4 § Kyrkostyrelsen ska senast den 8 mars informera församlingar och stift om den kyrkoavgift som församlingen eller stiftet kommer att få under året.

Kyrkostyrelsen ska senast den 10 september varje år preliminärt informera församlingar och stift om de kommunalt beskattningsbara inkomsterna för dem som tillhör Svenska kyrkan inom församlingen eller stiftet.

5 § Kyrkostyrelsen ska genast överföra intäkterna från kyrkoavgiften till församlingarna och stiften. Bestämmelser om avräkning mot intäkterna finns i 44 kap. 11 §. (SvKB 2016:1)

[1] Kapitlet utbytt SvKB 2012:14

6 § Kyrkostyrelsen får besluta om rättelse, om ett meddelande från något kyrkligt organ till Skatteverket angående kyrkoavgiften till följd av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet.

Avgifter för kyrkliga handlingar

7 § Någon avgift för dop får inte tas ut från enskilda personer. Inte heller får någon avgift tas ut för konfirmation för sådana kostnader som täcks av den konfirmationsersättning som avses i 9 och 12 §§ när konfirmanden tillhör Svenska kyrkan, för vigsel när någon av makarna tillhör Svenska kyrkan eller för en begravningsgudstjänst när den avlidne vid dödsfallet tillhörde Svenska kyrkan. (SvKB 2015:9)

Ersättning för kostnader för kyrkliga handlingar

8 § Om ett dop har ordnats av en annan församling än den som den döpta tillhör har den församling som har ordnat dopet rätt till ersättning från den församling som den döpta tillhör.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där dopet har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket.

9 § Om en annan församling än den som konfirmanden tillhör eller ett stift har ordnat konfirmationen, själv eller i samverkan med någon annan, har den församlingen eller stiftet rätt till konfirmationsersättning från den församling som konfirmanden tillhör.

Om konfirmanden tillhör Svenska kyrkan och inte har någon hemförsamling i Sverige har den församling eller det stift som ordnar konfirmationen rätt till konfirmationsersättning från Svenska kyrkans nationella nivå.

10 § Om en vigsel har ordnats av en annan församling än den som någon av makarna tillhör, har den församling som har ordnat vigseln rätt till ersättning från den församling som den äldre av makarna tillhör. Om den äldre av makarna inte tillhör någon församling i Svenska kyrkan svarar den församling som den yngre av makarna tillhör för ersättningen.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där vigseln har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket.

11 § Om en begravningsgudstjänst har ordnats av en annan församling än den som den avlidna tillhörde vid dödsfallet har den församling som har ordnat begravningsgudstjänsten rätt till ersättning från den församling som den avlidna tillhörde.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där begravningsgudstjänsten har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket.

Närmare bestämmelser

12 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om den ersättning som utgår enligt 8–11 §§ och ska fastställa ersättningsbeloppens storlek.

43 kap. Kollekter

Allmänt

1 § I samband med gudstjänst får kollekt tas upp för att stödja Svenska kyrkans verksamhet eller någon annan verksamhet som kan anses angelägen för Svenska kyrkan. (SvKB 2017:14)

2 § Kollekten är en rikskollekt om den ska tas upp i landets alla församlingar, en stiftskollekt om den ska tas upp i alla församlingar inom ett stift och en församlingskollekt om den ska tas upp inom en församling.

När rikskollekt eller stiftskollekt har beslutats för viss dag, ska sådan kollekt tas upp vid huvudgudstjänsten eller, om någon sådan gudstjänst inte firas den dagen, en annan gudstjänst denna dag. (SvKB 2002:9)

3 § Beslut om rikskollekter och stiftskollekter får fattas för högst tre år framåt i tiden.

Rikskollekter

4 § Rikskollekter får tas upp högst trettio dagar varje år.

Kyrkostyrelsen bestämmer kollektändamålen och vilka dagar som rikskollekter för de olika ändamålen ska tas upp.

Stiftskollekter

5 § Stiftskollekt får tas upp högst tio dagar varje år.

Domkapitlet bestämmer kollektändamålen och vilka dagar som stiftskollekt för de olika ändamålen ska tas upp. En stiftskollekt får inte beslutas för någon dag då kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt ska tas upp.

Församlingskollekter

6 § Församlingens kyrkoråd eller församlingsråd beslutar om församlingskollekt och bestämmer i samband med det såväl ändamålet med kollekten som vid vilket gudstjänsttillfälle kollekten ska tas upp. En församlingskollekt får inte beslutas för någon dag eller något gudstjänsttillfälle då kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt ska tas upp eller domkapitlet har beslutat att en stiftskollekt ska tas upp. Av 7 § framgår att kollektdag i vissa fall kan ändras.

Kyrkoherden får för en viss gudstjänst besluta om kollekten, om någon kollekt inte har blivit bestämd och kyrkorådet eller församlingsrådet inte hinner besluta i frågan. Om kyrkoherden inte har beslutat något, får den präst som tjänstgör vid gudstjänsten besluta i frågan. Innan kyrkoherden eller någon annan präst i sådant fall beslutar om kollekt ska de tjänstgörande kyrkvärdarna först få säga sin mening. Ett sådant beslut ska anmälas vid kyrkorådets eller församlingsrådets nästa sammanträde. (SvKB 2012:14)

Ändring av kollektdagar

7 § En rikskollekt eller stiftskollekt som har bestämts till en viss dag får av församlingens kyrkoråd eller församlingsråd flyttas till en annan dag under året, om det finns synnerliga skäl och domkapitlet medger det. (SvKB 2012:14)

Offentliggörande av kollektdagar

8 § Rikskollekter ska beslutas i sådan tid att de kan offentliggöras senast den 30 juni året före det år under vilket kollekterna ska tas upp. Stiftskollekter ska beslutas i sådan tid att de kan offentliggöras senast den 30 september året före det år under vilket kollekterna ska tas upp.

För högst fyra kollektdagar per år får dock kollektändamålen för rikskollekter beslutas vid en senare tidpunkt. För en kollektdag per år får kollektändamålet för stiftskollekt beslutas vid en senare tidpunkt.

Om det inför en viss kollektdag inte har beslutats något ändamål för rikskollekten eller stiftskollekten, får i stället en församlingskollekt tas upp.

Redovisning av kollekter

9 § Kyrkostyrelsen ska upprätta ett årssammandrag över rikskollekter och stiftskollekter. Årssammandraget ska överlämnas till kyrkomötet.

10 § Upphört att gälla. (SvKB 2011:2)

Ytterligare bestämmelser

11 § Kyrkostyrelsen får utfärda ytterligare bestämmelser om kollekter.

44 kap. Ekonomisk utjämning m.m.[2]

Inledande bestämmelser

1 § Det som sägs i detta kapitel om församlingar ska för en församling som ingår i ett pastorat i stället gälla pastoratet.

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas på Hovförsamlingen.

Bestämmelserna i 7–10 §§ gäller bara territoriella församlingar.

Definitioner

2 § I detta kapitel används följande uttryck med den betydelse som anges nedan:

Avgiftsunderlag: De sammanlagda beskattningsbara inkomster som de kyrkotillhöriga i en församling har enligt Skatteverkets beslut om kommunal inkomstskatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) året före bidragsåret.

Bidragsår: Det år under vilket ett bidrag betalas ut eller en avgift ska betalas.

Utjämningstal/Bidragstal: Ett krontal som fastställs av kyrkostyrelsen och som bestämmer omfattningen av utjämningen för respektive komponent i kostnadsutjämningen.

Medelavgiftsunderlag: Medelavgiftskraften multiplicerad med antalet kyrkotillhöriga i församlingen den 1 januari året före bidragsåret. Medelavgiftskraften är avgiftsunderlaget för de kyrkotillhöriga i hela landet, dividerat med antalet kyrkotillhöriga i landet den 1 januari året före bidragsåret.

Tätortsgrad: Hur stor andel av befolkningen som bor i tätort.

[2] Kapitlet utbytt SvKB 2016:1

Avgifter för gemensam verksamhet och kyrkounderhåll

3 § Församlingen ska varje år betala en avgift för gemensam verksamhet. Avgiften för gemensam verksamhet är sju öre per etthundra kronor av församlingens avgiftsunderlag.

Församlingen ska om kyrkomötet beslutar det också betala en kyrkounderhållsavgift.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om kyrkounderhållsavgiften.

Inkomstutjämning

4 § Församlingarnas inkomster utjämnas genom avgifter och bidrag. De församlingar vars avgiftsunderlag överstiger medelavgiftsunderlaget ska betala en inkomstutjämningsavgift. De församlingar vars avgiftsunderlag understiger medelavgiftsunderlaget ska få ett inkomstutjämningsbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och är femtio procent av skillnaden mellan församlingens avgiftsunderlag och medelavgiftsunderlaget, multiplicerat med en avgiftssats som beslutas av kyrkostyrelsen.

Utjämning av kostnader för kyrkobyggnader

5 § Församlingarnas kostnader för kyrkobyggnader utjämnas genom avgifter och bidrag. De församlingar som den 1 januari året före bidragsåret hade fler kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad än medeltalet kyrkotillhöriga per kyrka i landet vid samma tidpunkt ska betala en kyrkobyggnadsavgift. De församlingar som hade färre kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad än medeltalet ska i stället få ett kyrkobyggnadsbidrag.

Avgifter och bidrag fastställs varje år och beräknas för varje kyrkobyggnad på grundval av skillnaden mellan antalet kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad i församlingen och medeltalet kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad i landet. Skillnaden multipliceras med ett av kyrkostyrelsen fastställt utjämningstal.

6 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om hur de avgifter och bidrag som enligt 5 § gäller för församlingarna i Visby stift ska fördelas mellan församlingarna och den samfällighet som avses i 2 kap. 10 §.

Utjämning av kostnader för verksamhet bland dem som inte tillhör Svenska kyrkan

7 § Församlingarnas kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga utjämnas genom avgifter och bidrag. Om de kyrkotillhörigas andel av de folkbokförda invånarna inom en församlings territoriella område den 1 januari året före bidragsåret överstiger medeltalet för kyrkotillhöriga i landet vid samma tidpunkt ska församlingen betala en avgift. Om de kyrkotillhörigas andel understiger medeltalet kyrkotillhöriga i landet ska församlingen i stället få ett bidrag.

Avgifter och bidrag fastställs varje år och beräknas på skillnaden mellan andelen kyrkotillhöriga i församlingen och medeltalet kyrkotillhöriga i landet. Den på detta sätt framräknade skillnaden multipliceras med ett av kyrkostyrelsen fastställt utjämningstal. Till den del som andelen kyrkotillhöriga i en församling med mer än 35 procentenheter understiger genomsnittlig andel kyrkotillhöriga i hela landet ska det dock inte utgå något bidrag.

Utjämning av kostnader för verksamhet bland barn

8 § Församlingarnas kostnader med anledning av andelen barn utjämnas genom avgifter och bidrag. Om barnens andel av de folkbokförda barnen inom en församlings territoriella område den 1 januari året före bidragsåret överstiger medeltalet för barn i landet vid samma tidpunkt ska församlingen få ett bidrag. Om barnens andel understiger medeltalet barn i landet ska församlingen i stället betala en avgift.

Avgifter och bidrag fastställs varje år och beräknas på grundval av skillnaden mellan andelen barn i församlingen och medeltalet barn i landet. Skillnaden multipliceras med ett av kyrkostyrelsen fastställt utjämningstal.

Diakonibidrag

9 § Församlingar som har en befolkning med sämre socioekonomiska förutsättningar än genomsnittet i landet ska erhålla ett diakonibidrag. Kyrkostyrelsen fastställer bidragets storlek för varje bidragsberättigad församling.

Glesbygdsbidrag

10 § Församlingar med mindre än 8,0 invånare per kvadratkilometer och en tätortsgrad under 70 procent samt landsbygdsförsamlingar i Visby stift ska få ett glesbygdsbidrag. Bidraget beräknas genom att antalet kyrkotillhöriga inom församlingens territoriella område multipliceras med ett av kyrkostyrelsen fastställt bidragstal.

Hur avgifter och bidrag fastställs, m.m.

11 § Kyrkostyrelsen fastställer för varje församling avgifter och bidrag enligt 3–5 och 7–10 §§. Avgifterna betalas av församlingarna och bidragen tillförs församlingarna genom avräkning mot intäkterna från kyrkoavgiften.

Kyrkostyrelsen ska meddela församlingarna dessa uppgifter senast den 25 januari under bidragsåret.

Till ledning för församlingarnas budgetarbete ska kyrkostyrelsen senast den 10 september året före bidragsåret meddela församlingarna preliminära uppgifter om avgifterna och bidragen.

12 § Avgifter och bidrag enligt 3–5 och 7–10 §§ påförs församlingarna med en tolftedel varje kalendermånad och räknas av mot det förskott på intäkterna av kyrkoavgiften som församlingarna erhåller.

13 § Under januari och februari månad är regleringen av avgifter och bidrag preliminär. Från och med mars månad ska den vara slutlig. Under mars månad ska de regleringar rättas som har gjorts under januari och februari månad.

Stiftsbidrag

14 § Stiften erhåller bidrag till sin verksamhet och för stöd till stiftets församlingar (stiftsbidrag).

Kyrkounderhållsbidrag

15 § Kyrkostyrelsen ska besluta om bidrag till stiften som stiften ska använda till församlingarnas underhåll av kyrkobyggnader.

Uppgiftsskyldighet

16 § Församlingar och stift är skyldiga att lämna de ekonomiska och statistiska uppgifter som behövs för den ekonomiska utjämningen. Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om dessa uppgifter och om förseningsavgift för den som inte lämnar uppgifterna i rätt tid.

45 kap. [Kyrkofonden] Upphört att gälla.[3]

46 kap. Prästlönetillgångar och annan ändamålsbestämd egendom

Prästlönetillgångar

1 § Prästlönetillgångarna består av fast egendom och tomträtter (prästlönefastigheter) samt andra tillgångar (prästlönefond). Av 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att prästlönetillgångarna har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse.

2 § Stiften ska förvalta prästlönetillgångarna.

Församlingarna har andelar i avkastningen av prästlönetillgångarna allt efter hur stor del av tillgångarna som kommer från den församlingen. Om en församling ingår i ett pastorat ska det som i detta kapitel sägs om församlingar i stället gälla pastoratet. (SvKB 2002:9; 2010:6; 2012:14)

3 § Prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna. (SvKB 2009:6)

4 § Utgifterna för stiftets förvaltning av prästlönetillgångarna ska betalas med inkomsterna från denna förvaltning.

Nettovinsten på förvaltningen av prästlönefastigheterna utgörs av vad som återstår av vinsten från den samlade förvaltningen av denna egendom efter det att stiftet har avsatt de medel som behövs för förvaltningen av egendomen. Nettovinsten av prästlönefondens förvaltning utgörs av avkastningen under räkenskapsåret minskad med det belopp som enligt 11 § har avsatts för att säkra fondkapitalet mot inflationen. (SvKB 2016:1)

5 § Den nettovinst som uppkommer vid förvaltningen av prästlönetillgångarna och som tillkommer församlingarna ska stiftet fördela på dessa i förhållande till deras andelar i prästlönetillgångarna.

Stiftet får dock av vinsten behålla de medel som behövs för förvaltningen.

Samtidigt som vinstmedel betalas ut till församlingarna ska stiftet till den nationella nivån betala ett lika stort belopp. (SvKB 2016:1)

[3] Kapitlet upphävt genom SvKB 2005:7

5 a § Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen. (SvKB 2009:6)

5 b § Ett stift är skyldigt att på begäran av kyrkostyrelsen tillhandahålla handlingar och annat material som rör förvaltningen, samt att ge kyrkostyrelsen de upplysningar som behövs för tillsynen. (SvKB 2009:6)

5 c § Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet. (SvKB 2009:6)

5 d § Kyrkostyrelsen ska minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiften för samråd om förvaltningen av prästlönetillgångarna. (SvKB 2009:6)

6 § Årsredovisningen för prästlönetillgångarnas förvaltning ska senast den 1 juli varje år överlämnas till församlingarna och kyrkostyrelsen.

I redovisningen ska det för varje församling anges hur stort belopp som motsvarar församlingens andel i nettovinsten. (SvKB 2003:9; 2005:7)

7 § Senast i samband med att stiftet lämnar sin årsredovisning för prästlönetillgångarnas förvaltning ska stiftet betala ut församlingarnas andelar av nettovinsten på denna förvaltning.

Prästlönefastigheter

8 § Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skälig omfattning.

9 § Om stiftet avser att sälja en prästlönefastighet, ska församlingen där fastigheten är belägen ges tillfälle att yttra sig i frågan.

10 § Om en prästlönefastighet säljs eller exproprieras, om en naturtillgång upplåts eller något annat liknande görs i fråga om fastigheten, ska ersättningen för detta tillföras stiftets prästlönefond.

Prästlönefonder

11 § Varje år ska ett belopp motsvarande prästlönefondens värdeminskning på grund av inflationen avsättas från fondens avkastning till kapitalet.

12 § Fast egendom eller tomträtt som inköpts av medel ur en prästlönefond blir då en prästlönefastighet.

Församlingskyrkors och domkyrkors fastigheter och fastighetsfonder, m.m.

13 § Stiftet får besluta att förvaltningen av församlingskyrkors och domkyrkors fastigheter och fastighetsfonder ska stå under tillsyn. Stiftet får också reglera detaljer omkring tillsynen.

14 § Upphört att gälla. (SvKB 2013:7)

15 § Lunds domkyrkas fastigheter och fastighetsfond ska förvaltas av Domkyrkorådet i Lund. För förvaltningen av fastigheterna och fastighetsfonden gäller det som sägs om prästlönefastigheter och prästlönefonder i 3, 4, 8 och 10–12 §§.

16 § Upphört att gälla. (SvKB 2005:7)

47 kap. Ekonomisk förvaltning m.m. för församlingar och pastorat[4]

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Församlingen ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Om en församling ingår i ett pastorat ska det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället gälla pastoratet. (SvKB 2006:12; 2012:14)

Medelsförvaltning

2 § Församlingen ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Medlen ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkofullmäktige ska utfärda närmare bestämmelser om hur medlen ska förvaltas.

3 § När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Budgetens innehåll

4 § Församlingen ska varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt uppgift om kyrkoavgiften. Av planen ska det vidare framgå hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid vara periodens första år. (SvKB 2006:12)

Målsatt kapital

5 § Kyrkofullmäktige ska fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek. Måluppfyllelsen ska redovisas i årsredovisningen.

I det fall eget kapital understiger målsatt nivå ska fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet ska nås. I detta fall ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det. (SvKB 2006:12)

[4] Rubriken ändrad genom SvKB 2016:1

Budgetprocessen

6 § Kyrkorådet ska upprätta ett förslag till budget senast den 31 oktober.

Kyrkofullmäktige ska fastställa budgeten senast den 14 november. (SvKB 2008:5)

Utgiftsbeslut under budgetåret

7 § Om kyrkofullmäktige beslutar om en utgift under löpande budgetår, ska beslutet också innefatta en anvisning om hur utgiften ska finansieras.

Förbud mot pantsättning

8 § Församlingen får inte som säkerhet för en fordran upplåta panträtt i fast egendom på vilken en kyrkobyggnad är uppförd.

I begravningslagen (1990:1144) finns föreskrifter om att en begravningsplats inte får utmätas eller belastas med panträtt eller andra rättigheter som kan inskrivas enligt jordabalken.

Räkenskaper och redovisning

9 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

Samtliga församlingar ska vid räkenskapsårets utgång avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. (SvKB 2007:3)

10 § Om församlingen har placerat medel ideellt ska denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta ska anges hur stor placeringens avkastning har varit.

11 § Ytterligare bestämmelser om församlingarnas bokföring och redovisning får utfärdas av kyrkostyrelsen.

Lokalförsörjningsplan

12 § För församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, för pastoratet ska finnas en lokalförsörjningsplan.

Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om det ska ske en ändring av lokalförsörjningsplanen. Om inget förslag till ändring utarbetas ska skälen för detta anmälas till kyrkofullmäktige.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om lokalförsörjningsplaner. (SvKB 2016:1)

13 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)

48 kap. Revision och granskning av församlingar och pastorat

Inledande bestämmelser

1 § Om en församling ingår i ett pastorat gäller det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället pastoratet. (SvKB 2003:9; 2011:2; 2012:14)

Val av revisorer

2 § Kyrkofullmäktige ska utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

Kyrkofullmäktige ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda kyrkofullfullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren.

Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för dotterföretag. (SvKB 2011:2; 2014:7)

Valbarhet

3 § Valbar till uppdrag som revisor i en församling är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen gäller ej auktoriserad revisor. (SvKB 2011:2; 2014:7)

Valbarhetshinder

4 § Valbar till uppdrag som revisor i en församling är inte den som

1. är ledamot eller ersättare i kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller valnämnden i församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i ett församlingsråd inom pastoratet,
2. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som församlingen ligger i,
3. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. (SvKB 2011:2; 2012:14; 2014:7)

Revisorernas uppgifter

5 § I revisionslagen (1999:1079) finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om församlingens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. (SvKB 2017:8)

Revisionsberättelsen

6 § I revisionslagen (1999:1079) finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorerna ska överlämna sin berättelse till kyrkofullmäktige.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning, ett modifierat uttalande eller upplysningar av särskild betydelse ska revisorerna lämna sin berättelse även till stiftet. (SvKB 2017:8)

49 kap. Ekonomisk förvaltning för stiften

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Stiftet ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Stiftet ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar. (SvKB 2006:12)

Medelsförvaltning

2 § Stiftet ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Medlen ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Stiftsfullmäktige ska utfärda närmare bestämmelser om hur medlen ska förvaltas.

För prästlönetillgångarna gäller särskilda bestämmelser.

3 § När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Budgetens innehåll

4 § Stiftet ska varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt uppgift om kyrkoavgiften. Av planen ska det vidare framgå hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid vara periodens första år. (SvKB 2006:12)

Målsatt kapital

5 § Stiftsfullmäktige ska fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek. Måluppfyllelsen ska redovisas i årsredovisningen.

I det fall eget kapital understiger målsatt nivå ska fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet ska nås. I detta fall ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det. (SvKB 2006:12)

Budgetprocessen

6 § Stiftsstyrelsen ska upprätta ett förslag till budget senast den 31 oktober. Om stiftsfullmäktige har uppdragit åt en särskild nämnd att förvalta prästlönetillgångarna ska budgeten när det gäller denna förvaltning upprättas av nämnden.

Stiftsfullmäktige ska fastställa budgeten senast den 30 november.

Utgiftsbeslut under budgetåret

7 § Om stiftsfullmäktige beslutar om en utgift under löpande budgetår, ska beslutet också innefatta en anvisning om hur utgiften ska finansieras.

Räkenskaper och redovisning

8 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

Samtliga stift ska vid räkenskapsårets utgång avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. (SvKB 2000:5; 2007:3)

9 § Om stiftet har placerat medel ideellt ska denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta ska anges hur stor placeringens avkastning har varit.

10 § Ytterligare bestämmelser om stiftens bokföring och redovisning får utfärdas av kyrkostyrelsen.

50 kap. Revision och granskning av stiften

Val av revisorer

1 § Stiftsfullmäktige ska utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

Stiftsfullmäktige ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda stiftsfullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren.

Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för prästlönetillgångar och dotterföretag. (SvKB 2003:9; 2011:2)

Valbarhet

2 § Valbar till uppdrag som revisor i ett stift är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen avser inte auktoriserad revisor. (SvKB 2011:2)

Valbarhetshinder

3 § Valbar till uppdrag som revisor i ett stift är inte den som

1. är ledamot eller ersättare i stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen eller i en nämnd i stiftet
2. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i stiftet,
3. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. (SvKB 2006:12; 2011:2)

Revisorernas uppgifter

4 § I revisionslagen (1999:1079) finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om stiftets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. (SvKB 2017:8)

Revisionsberättelsen

5 § I revisionslagen (1999:1079) finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorerna ska överlämna sin berättelse till stiftsfullmäktige. (SvKB 2017:8)

6 § Upphört att gälla. (SvKB 2011:2)

51 kap. Ekonomisk förvaltning för den nationella nivån

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Trossamfundet Svenska kyrkan ska på den nationella nivån ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Medelsförvaltningen

2 § Trossamfundet Svenska kyrkan ska på den nationella nivån förvalta sitt kapital på ett sådant sätt att detta bevaras till sin reella (värdesäkrade) nivå mätt över rullande tioårsperioder.

Kapitalet ska förvaltas så effektivt som möjligt. Det ska vara placerat på ett sådant sätt att riskerna sprids och att bästa möjliga uthålliga totalavkastning uppnås. Kapitalet ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. (SvKB 2005:7)

2 a § Mål för storleken på den nationella nivåns kapital fastställs av kyrkomötet. (SvKB 2005:7; 2008:5)

3 § När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Budgeten

4 § För trossamfundets Svenska kyrkans nationella nivå ska kyrkostyrelsen varje år upprätta ett förslag till budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

Kyrkomötet ska fastställa budgeten vid årets andra sammanträde. (SvKB 2010:6)

5 § Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret.

I planen ska intäkternas och kostnadernas storlek anges. Av planen ska vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid vara periodens första år. (SvKB 2005:7)

6 § Upphört att gälla. (SvKB 2010:6)

Räkenskaper och redovisning

7 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

8 § Om trossamfundet Svenska kyrkans nationella nivå har placerat medel ideellt ska denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta ska anges hur stor placeringens avkastning har varit.

52 kap. Revision och granskning av den nationella nivån

Val av revisorer

1 § Kyrkomötet ska utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

Kyrkomötet ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare sex revisorer. Bland dessa ska kyrkomötet välja en ordförande och en vice ordförande. Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för dotterföretag.

Valet ska förrättas av det nyvalda kyrkomötet och avse tiden från den 1 januari året efter valåret. Uppdraget för de tidigare valda revisorerna avser dock verksamheten för hela mandatperioden. (SvKB 2011:2; 2012:9)

Valbarhet

2 § Valbar till uppdrag som revisor på den nationella nivån är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen avser inte auktoriserad revisor. (SvKB 2011:2)

Valbarhetshinder

3 § Valbar till uppdrag som revisor på den nationella nivån är inte den som

1. är ledamot eller ersättare i kyrkomötet eller kyrkostyrelsen,
2. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. (SvKB 2011:2; 2012:11)

Revisorernas uppgifter

4 § I revisionslagen (1999:1079) finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om den nationella nivåns verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. (SvKB 2017:8)

Revisionsberättelsen

5 § I revisionslagen (1999:1079) finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorerna ska överlämna sin berättelse till kyrkomötet. (SvKB 2017:8)

Tolfte avdelningen: Handlingar och register

Inledning

Det öppna samtalet och den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet är av avgörande vikt. Offentlighetsprincipen tillämpas för all kyrklig verksamhet, när det inte är uppenbart att andra intressen väger tyngre. För att var och en ska ha tillgång till de skriftliga handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan behöver dessa hållas ordnade och bevaras för framtiden. I detta ligger också ett ansvar för att föra vidare det historiska arv som kyrkan har del av.

Det är nödvändigt att det för bikt och enskild själavård råder tystnadsplikt. Kyrkans själavård bedrivs på Kristi uppdrag. Bekännelse av synder sker egentligen inte inför prästen utan inför Kristus, och eftersom Kristus inte röjer vad som sägs, är även den lyssnande prästen skyldig att tiga.

Förtroendet för den enskilda själavården kräver att prästen inte kan befrias från sin tystnadsplikt. Diakonens tystnadsplikt gäller med vissa undantag. Även i övrigt måste människor som deltar i församlingens verksamhet kunna lita på att uppgifter om deras personliga förhållanden inte förs vidare.

I särskilda böcker, ministerialböcker, antecknas i varje församling vilka kyrkliga handlingar som utförs och vilka personer dessa omfattar. För var och en som tillhör kyrkan blir på detta sätt några milstolpar längs livsvägen antecknade i församlingens bok, från dopet över konfirmationen och vigseln fram till döden och begravningen. Dessa anteckningar får därmed också vara jordiska tecken för hur Gud handlar med människan under hennes vandring på livets och trons väg. (SvKB 2011:4)

53 kap. Offentlighet för handlingar

Uppdelning mellan en statlig och en inomkyrklig offentlighetsprincip

1 § Om rätten att ta del av allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar finns bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). (SvKB 2017:8)

2 § Om rätten att ta del av handlingar som inte är allmänna och som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar gäller vad som föreskrivs nedan i 3–11 §§.

En inomkyrklig huvudregel om offentlighet för handlingar

3 § Rätten att ta del av Svenska kyrkans handlingar avser var och en, oberoende av kyrkotillhörighet.

Undantag från huvudregeln

4 § Undantag från rätten att ta del av handlingar som avses i 3 § gäller endast för handlingar som innehåller uppgifter som skyddas av förbud enligt 54 kap. Om de skyddade uppgifterna förekommer endast i vissa delar av en handling kvarstår rätten att ta del av handlingens övriga delar.

Definition av begreppet handling

5 § Med handling avses en sådan framställning i skrift och bild eller en sådan teknisk upptagning som

1. förvaras hos Svenska kyrkan, och
2. är att anse som inkommen till eller upprättad hos Svenska kyrkan.

6 § Med handling avses dock inte

1. vad som förvaras hos Svenska kyrkan endast för någon annans räkning,
2. vad som förvaras hos Svenska kyrkan endast för offentliggörande i någon av Svenska kyrkan utgiven periodisk skrift,
3. vad som ingår i ett bibliotek,
4. vad som har överlämnats till arkiv inom Svenska kyrkan uteslutande för forsknings- och studieändamål, eller
5. vad som förvaras hos Svenska kyrkan endast i syfte att kunna återskapa information som har gått förlorad i kyrkans ordinarie system för automatiserad behandling av information (säkerhetskopia). (SvKB 2016:2)

6 a § Om en handling hanteras av en enhet inom Svenska kyrkan bara som ett led i en administrativ tjänst för en annan kyrklig enhet, ska handlingen endast anses som förvarad och inkommen till eller upprättad hos den enhet som tjänsten utförs för. (SvKB 2016:2)

Avgifter

7 § När någon besöker en kyrklig enhets kansli och där studerar en handling får inte någon avgift tas ut.

8 § När någon begär att få en kopia av handlingen får en avgift tas ut, dock endast med ett belopp som motsvarar kopierings-, porto- och postförskottskostnader.

Handläggningsregler

9 § Ett önskemål om att få ta del av, eller att få en utskrift eller en kopia av en handling ska behandlas skyndsamt.

10 § Ett önskemål enligt 9 § ska prövas av den juridiska person som förvarar handlingen.

I fråga om handlingar som hör till domkapitlets verksamhet ska dock prövningen ske av domkapitlet. I fråga om handlingar som hör till biskopens verksamhet enligt 8 kap. 1 § ska prövningen ske av biskopen.

Om en viss befattningshavare enligt arbetsordning eller särskilt beslut svarar för vården av en handling, är det i första hand han eller hon som ska pröva om handlingen kan lämnas ut.

I tveksamma fall eller om han eller hon vägrar att lämna ut handlingen eller del av den, ska frågan om utlämnande hänskjutas till den juridiska personen, domkapitlet eller biskopen om den som har framställt önskemålet begär det.

Den som har framställt önskemålet ska underrättas om att ett sådant hänskjutande kan begäras och att ett beslut av den juridiska personen, domkapitlet eller biskopen krävs för att överklagande ska kunna ske. (SvKB 2005:15)

11 § Om det finns något hinder mot att lämna ut handlingen ska det fattas ett skriftligt beslut om avslaget, om den sökande begär detta. I beslutet ska anges vilket hinder som finns mot att lämna ut handlingen, och hur beslutet kan överklagas.

Överklagande

12 § Ett beslut om avslag enligt 11 § som har fattats hos en församling eller ett pastorat får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i ett sådant ärende får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 11 § får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas. (SvKB 2012:14)

54 kap. Undantag från offentlighet för handlingar m.m.

Själavårdssekretess

1 § Förbud gäller mot att röja sådana uppgifter som har anförtrotts en biskop eller präst under bikt eller enskild själavård.

Förbud gäller också mot att röja sådana uppgifter som har anförtrotts en diakon under enskild själavård. (SvKB 2004:9; 2011:4)

Förbud mot att röja personliga och känsliga uppgifter

2 § I kyrkans församlingsvårdande verksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men.

Av socialtjänstlagen (2001:453), skollagen (2010:800) och patientsäkerhetslagen (2010:659) framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i vissa verksamheter. (SvKB 2004:9; 2014:7)

3 § I kyrkans insamlingsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskild givare. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men.

4 § Inom kyrkans personaladministration gäller förbud mot att röja uppgifter om en anställds eller förtroendevalds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men. Förbudet gäller dock inte uppgifter om lön, förmåner och andra anställningsvillkor.

Vid rekrytering av personal gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden som hänför sig till psykologisk undersökning eller liknande om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men. (SvKB 2004:9)

4 a § I kyrkans tillsyns- och överprövningsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att personen i fråga eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Förbud enligt första stycket gäller inte om det är nödvändigt för ett tillsyns- eller överprövningsorgan att lämna ut en uppgift för att kunna fullfölja sitt uppdrag.

Förbud enligt första stycket upphör att gälla om uppgiften tas in i ett beslut av tillsyns- eller överprövningsorganet. (SvKB 2004:9)

4 b § I verksamhet som avser antagning till uppdraget som präst eller diakon gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men. (SvKB 2010:6)

4 c § Förbud gäller mot att röja uppgift om en enskilds bostadsadress eller annan jämförbar uppgift som kan lämna upplysning om var den enskilde bor stadigvarande eller tillfälligt, den enskildes telefonnummer, e-postadress eller annan jämförbar uppgift som kan användas för att komma i kontakt med denne samt för motsvarande uppgifter om den enskildes anhöriga, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgiften röjs. (SvKB 2011:4)

4 d § I verksamhet som avser framställning av statistik gäller förbud mot att röja uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider skada eller men. (SvKB 2011:4)

Förbud mot att röja uppgifter i kyrkans familjerådgivning

4 e § I kyrkans familjerådgivning gäller förbud mot att röja uppgifter som en enskild har lämnat i förtroende eller som har inhämtats i samband med rådgivningen.

Av socialtjänstlagen (2001:453) framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i familjerådgivning enligt den lagen. (SvKB 2011:4)

Förbud till skydd för kyrkans ekonomiska intressen

5 § I kyrkans affärsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om affärs- och driftsförhållanden, om det kan antas att någon som driver likartad rörelse gynnas om uppgiften röjs. Under motsvarande förutsättningar gäller förbud hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar mot att röja uppgifter om affärs- och driftsförhållanden hos bolag, förening eller stiftelse som driver affärsverksamhet och där kyrkan utövar ett bestämmande inflytande. (SvKB 2011:4)

6 § Förbud gäller mot att röja uppgifter som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nyttighet, om det kan antas att kyrkan lider skada om uppgiften röjs.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgifter som rör anbud inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet förrän alla anbud offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud har fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. (SvKB 2011:4)

Förbud till skydd för kyrkans affärs- och samarbetspartner

7 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om affärs- och driftsförhållanden för någon som har trätt i affärsförbindelse med kyrkan. Förbudet gäller om det av

någon särskild anledning kan antas att affärspartnern lider skada om uppgiften röjs.

8 § Inom kyrkans internationella verksamhet för diakoni och mission gäller förbud mot att röja uppgifter om en samarbetspartners förhållanden i andra länder. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att en samarbetspartner i det andra landet skulle lida skada eller men om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja vissa uppgifter i kyrkobokföringen

9 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om enskilda personer i kyrkobokföringen. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att personen i fråga eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja uppgifter om säkerhetsåtgärder m.m.

10 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om säkerhets- och bevakningsåtgärder. Förbudet gäller om syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja uppgifter i telefonväxel

11 § För personal i en telefonväxel gäller förbud mot att röja uppgifter som har inhämtats vid tjänstgöringen och som avser telefonsamtal till eller från en annan person.

Förbud mot att röja uppgifter vid facklig förhandling

11 a § Förbud gäller mot att röja uppgifter som har tillkommit eller inhämtats för att användas vid facklig förhandling eller vid förberedelse för sådan förhandling. Förbudet gäller om det kan antas att den kyrkliga arbetsgivarens ställning som förhandlingspart försämras om uppgiften röjs. (SvKB 2004:9)

Förbud mot att röja uppgifter vid personuppgiftsbehandling

11 b § Förbud gäller mot att röja personuppgifter om det kan antas att ett utlämnande skulle medföra att uppgifterna behandlas i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), eller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. (SvKB 2004:9; 2018:3)

Förbud mot att röja uppgifter i kyrkans forskningsverksamhet

11 c § I kyrkans forskningsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgift som genom namn, annan identitetsbeteckning eller därmed jämförbart förhållande är direkt hänförlig till den enskilde. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen eller någon närstående lider skada eller men. (SvKB 2016:2)

Överföring av sekretess till kyrkan från myndigheter

12 § Förbud gäller mot att röja sådana uppgifter som en myndighet har anförtrott kyrkan och som hos myndigheten är föremål för sekretess.

Överföring av förbud mot att röja uppgifter inom kyrkan

13 § Förbud mot att röja en uppgift gäller hos den som tar emot uppgiften i verksamhet som avser revision, tillsyn eller överprövning om det råder ett förbud mot att röja uppgiften enligt detta kapitel hos den som lämnar uppgiften.

Anmälningsskyldighet

13 a § Den som i kyrkans verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd är skyldig att genast anmäla detta till socialnämnden.

Anmälningsskyldigheten gäller inte i fråga om uppgifter som biskop eller präst har fått veta under bikt eller enskild själavård enligt 54 kap. 1 § första stycket. (SvKB 2011:4)

Undantag från förbud mot att röja uppgifter

14 § Förbud mot att röja uppgifter enligt 1 § andra stycket, 2 § första stycket och 3–13 §§ till skydd för enskild gäller inte i förhållande till den enskilda personen själv och kan i övrigt helt eller delvis efterges av honom eller henne.

Förbud mot att röja uppgifter enligt 1 § andra stycket hindrar inte heller att uppgiften lämnas om

– diakonen har ålagts att uttala sig under ed,

– det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsskyldighet enligt lag, eller

– det föreligger en sådan anmälningsskyldighet som anges i 13 a §. (SvKB 2004:9; 2011:4)

15 § Förbud mot att röja uppgifter enligt 2 § första stycket, 3–4 d §§ samt 5–13 §§ hindrar inte att uppgiften lämnas till

1. kyrkans organisation för revision, tillsyn och överprövning,
2. en myndighet, om uppgiftsskyldigheten följer av en lag eller har beslutats med stöd av en lag,
3. socialnämnden enligt 13 a §, eller
4. företrädare för en arbetstagarorganisation eller till skyddsombud, om uppgifts- eller informationsplikten följer av en lag eller ett kollektivavtal. (SvKB 2004:9; 2011:4)

15 a § Förbud mot att röja uppgifter enligt 4 e § gäller inte i förhållande till den enskilda personen själv och kan i övrigt helt eller delvis efterges av honom eller henne.

Förbud mot att röja uppgifter enligt 4 e § hindrar inte heller att uppgiften lämnas

– av den som inom familjerådgivningen får kännedom om att ett barn utnyttjas sexuellt eller utsätts för fysisk eller psykisk misshandel i hemmet för en anmälan till socialnämnden,

– till polis- och åklagarmyndighet om uppgiften angår misstanke om brott mot en person som är under 18 år och brottet rör 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor,

– till polismyndighet om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående brott, eller

– om det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsplikt enligt lag. (SvKB 2011:4)

16 § Utöver vad som gäller enligt 15 § får uppgifter som avses där lämnas till

1. polis- och åklagarmyndighet, om uppgiften behövs i en anmälan om brott,
2. hälso- och sjukvårdsmyndighet eller socialtjänsten, om uppgiften avser ett allvarligt och fortgående missbruk eller en allvarlig sjukdom och det är nödvändigt att röja uppgiften för att inte den enskilda personens liv eller hälsa ska sättas i allvarlig fara. (SvKB 2004:9; 2011:4)

55 kap. Register och arkiv[1]

Uppdelning mellan statliga och kyrkliga regler om diarier och arkiv

1 § Regler om registrering av allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar finns i 5 kap. 1 och 2 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Regler om de arkiv som bildas av dessa handlingar finns i arkivlagen (1990:782), i arkivförordningen (1991:446) och i föreskrifter som Riksarkivet har meddelat med stöd av arkivförordningen. (SvKB 2017:8)

2 § Bestämmelserna i 3–4 §§ ska tillämpas när man registrerar andra handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar än de som avses i 1 §.

Bestämmelserna i 5–8 §§ om arkiv ska tillämpas för de handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar och som inte avses i 1 §.

Vilka handlingar som ska registreras

3 § En handling ska registreras så snart den har kommit in till eller upprättats hos Svenska kyrkan. Undantag från skyldigheten att registrera handlingar gäller dock

1. handlingar vars innehåll skyddas av förbud enligt 54 kap. 1 §,
2. reklam, cirkulär och liknande handlingar som uppenbarligen saknar intresse i kyrkans verksamhet,
3. handlingar som uppenbarligen har sänts fel och ska returneras eller sändas vidare till rätt adressat, och
4. handlingar som inte innehåller uppgifter som skyddas av förbud enligt 54 kap., om de hålls ordnade så att det utan svårighet kan fastställas om de har kommit in eller upprättats.

(SvKB 2016:2)

3 a § Om en enhet inom Svenska kyrkan hos en annan kyrklig enhet har omedelbar tillgång till en elektronisk handling, ska handlingen registreras endast av den enhet som har gjort upptagningen tillgänglig för den andra enheten. (SvKB 2016:2)

[1] Rubriken ändrad genom SvKB 2016:2

3 b § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om registrering av handlingar. I sådana bestämmelser får kyrkostyrelsen också besluta att handlingar av ett visst slag som finns hos Svenska kyrkan inte behöver registreras om det finns särskilda skäl. (SvKB 2016:2)

Registrets innehåll och tillgänglighet

4 § Beträffande handlingar som registreras enligt 3 § ska det av registret framgå

1. det datum då handlingen kom in eller upprättades,
2. diarienummer eller annan beteckning som handlingen har fått vid registreringen,
3. i förekommande fall uppgifter om handlingens avsändare eller mottagare, och
4. i korthet vad handlingen rör.

Registret ska hållas tillgängligt för allmänheten.

Uppgifter enligt första stycket 3 eller 4 får dock särskiljas eller utelämnas om det behövs för att registret i övriga delar ska kunna hållas tillgängligt för allmänheten.

Om det kan antas att en uppgift i en handling inte får lämnas ut på grund av förbud enligt 54 kap., får detta markeras genom att en särskild anteckning görs på handlingen eller i det datasystem där den elektroniska handlingen hanteras. (SvKB 2016:2)

Innehållet i kyrkans arkiv

5 § Kyrkans arkiv bildas av

1. handlingar som har registrerats enligt 3 §,
2. handlingar som har undantagits från registrering med stöd av 3 § 4, och
3. övriga handlingar som kyrkan beslutar att ta om hand för arkivering. (SvKB 2016:2)

6 § Arkivhandlingarna ska bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten att ta del av handlingarna,
2. behovet av information för rättskipning och förvaltning, och
3. forskningens behov.

Vård av handlingarna i kyrkans arkiv

7 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om vård och annan hantering av handlingarna i kyrkans arkiv. (SvKB 2016:2)

8 § Återlämnande, utlåning, överlämnande och gallring av arkivhandlingar får endast ske med stöd i de regler som avses i 7 § eller i den skyldighet som följer av någon lag eller av en myndighets beslut. Arkivhandlingar som inte längre behövs i kyrkans verksamhet får dock överlämnas till kyrkostyrelsen för förvaring i Svenska kyrkans gemensamma arkiv.

56 kap. Kyrkobokföring och andra register

Ändamål med kyrkobokföringen

1 § I Svenska kyrkan ska finnas register för att tillhandahålla

1. uppgifter om dem som tillhör Svenska kyrkan,
2. vissa uppgifter om anhöriga till dem som tillhör Svenska kyrkan, och
3. uppgifter om de kyrkliga handlingar som ägt rum i Svenska kyrkans ordning (ministerialböcker). (SvKB 2003:9)

Ändamål med övriga register

2 § I Svenska kyrkan ska finnas register som gör det möjligt för Svenska kyrkan att

1. uppfylla skyldigheten att lämna uppgifter enligt 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan,
2. hantera kyrko- och begravningsavgift,
3. ta fram erforderlig statistik,
4. tillhandahålla uppgifter om Svenska kyrkans indelning,
5. genomföra de kyrkliga valen,
6. tillhandahålla uppgifter om de präster och diakoner som står under respektive stifts tillsyn,
7. ansöka om förordnande för präster att vara vigselförrättare, och
8. bidra till en god fastighetsförvaltning. (SvKB 2003:9; 2009:2; 2016:1)

3 § Kyrkostyrelsen får bestämma om ytterligare gemensamma register.

Kyrkostyrelsen får också bestämma om användningen av Svenska kyrkans gemensamma datasystem. (SvKB 2003:9; 2005:14)

Närmare bestämmelser

4 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om

1. registrens ändamål,
2. vad registren ska innehålla,
3. vem som ska föra registren,
4. vilka uppgifter som ska lämnas,
5. när och av vem uppgifter ska lämnas,
6. vem som ska underrättas om uppgifter ur registren, och
7. övriga uppgifter i registren. (SvKB 2003:9)

Särskilda bestämmelser för uppgifter i dataregister

5 § Om en registrerad person har begärt information enligt artikel 15, rättelse enligt artikel 16, radering enligt artikel 17, begränsning enligt artikel 18 eller uttag respektive överflyttning (dataportabilitet) enligt artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), men begäran helt eller delvis inte kan bifallas, ska det fattas ett skriftligt beslut om avslag, om han eller hon begär det. I beslutet ska anges varför begäran avslås och hur beslutet kan överklagas. (SvKB 2003:9; 2018:3

6 § Upphört att gälla. (SvKB 2003:9; 2018:3)

7 § Ett beslut om avslag enligt 5 § som har fattats hos en församling eller ett pastorat får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i sådana ärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt

5 § får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas. (SvKB 2003:9; 2012:14: 2018:3)

8 § I fråga om anteckningar i sådana ministerialböcker som inte förs med hjälp av automatisk databehandling ska 5 och 7 §§ tillämpas på motsvarande sätt. (SvKB 2003:9; 2018:3)

Trettonde avdelningen: Tillsyn och överklagande

Inledning

Alla som tillhör kyrkan har ansvar för att evangeliet når ut. Men över detta utövas ingen formell tillsyn. För gemenskapens och enhetens skull behövs dock en särskilt ordnad tillsyn över församlingarna. Det hör till biskopens och stiftets uppdrag att svara för en sådan tillsyn.

Församlingarnas självstyrelse utövas inom ramen för kyrkans gemensamma bekännelse och ordningar. Därför är de underkastade tillsyn från biskop och domkapitel. De som tillhör en församling har också möjlighet att få prövat om beslut har fattats enligt den fastställda ordningen.

Den som vigs till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst avger löften att fullgöra sina uppgifter enligt kyrkans lära och ordning. På den grunden ges han eller hon ett särskilt ansvar för grundläggande funktioner i kyrkans liv. Alla i vigningstjänsten måste därför svara för hur de efterlever de löften som de har gett vid vigningen. Tillsynen över detta utövas av biskopen och domkapitlet i respektive stift, och för biskoparnas del av en särskild ansvarsnämnd på nationell nivå.

Kyrkoordningens bestämmelser ska tillämpas så att rätt och rättvisa råder. Möjligheten att överklaga och få sin sak prövad är därför av grundläggande betydelse. Kunskapen och erfarenheten från samhällets rättsväsende tas till vara i de organ kyrkan har för överprövning.

57 kap. Tillsyn

ALLMÄNT OM TILLSYN

Tillsyn över församlingar och pastorat

1 § Stiftet ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och pastorat. I tillsynen ingår

1. råd, stöd och hjälp, i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, i rättsliga frågor och i förvaltningsfrågor samt beträffande hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs,
2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
4. biskopens och domkapitlets granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften,
5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

Det som sägs i första stycket 1–6 gäller även Svenska kyrkan i utlandet. (SvKB 2002:7; 2005:17; 2011:7; 2012:14; 2017:17)

Tillsyn över biskopar[1]

2 § Biskopsmötet ska ha tillsyn över biskoparnas verksamhet. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar.

[1] Rubrik ändrad genom SvKB 2002:9

3 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, som prövar frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst, får även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Skyldigheter för den som står under tillsyn

4 § Den som står under tillsyn enligt 1–3 §§ är skyldig att på begäran av tillsynsorganet tillhandahålla handlingar och annat material som rör verksamheten samt att ge tillsynsorganet de upplysningar som behövs för tillsynen.

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

Församlingsinstruktionens innehåll

5 § För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion. Församlingar som ingår i ett pastorat ska ha en gemensam församlingsinstruktion. Förslag till församlingsinstruktion ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med domkapitlet. När det gäller en gemensam församlingsinstruktion ska kyrkorådet även samråda med församlingsråden inom pastoratet. Instruktionen ska innehålla

1. de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning,

2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastorala programmet ska även behandlas dels församlingens verksamhet på de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys.

När det finns flera kyrkor i en församling ska redovisas hur dessa i huvudsak används.

Utöver vad som sägs i första och andra styckena ska i en gemensam församlingsinstruktion för församlingarna i ett pastorat även redovisas hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet. Där ska också redovisas hur de befattningar som präst som ska finnas inrättade enligt 37 kap. 19 § i huvudsak disponeras. (SvKB 2009:4; 2010:6; 2012:5; 2012:14; 2015:9; 2016:1; 2019:7)

Utfärdande och ändring av en församlingsinstruktion

6 § Församlingsinstruktionen får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkofullmäktige och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen och, när det är fråga om en gemensam församlingsinstruktion, för pastoratet och dess församlingar.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen får väckas av kyrkofullmäktige, kyrkorådet, ett församlingsråd, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändringen godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om det ska ske en ändring av församlingsinstruktionen. Om inget förslag till ändring utarbetas ska skälen för detta anmälas till kyrkofullmäktige och domkapitlet. (SvKB 2009:4; 2012:14)

7 § Domkapitlet får, om det finns särskilda skäl, utan godkännande av kyrkofullmäktige och kyrkoherde, utfärda församlingsinstruktion samt besluta att ändra de delar av församlingsinstruktionen som avser regler enligt 5 § 1. Den

utfärdade eller ändrade församlingsinstruktionen gäller för församlingen eller pastoratet och dess församlingar först efter det att kyrkofullmäktige och kyrkoherden har underrättats om beslutet.

För församlingar inom Svenska kyrkan i utlandet gäller det som sägs i första stycket om kyrkofullmäktige istället kyrkorådet. (SvKB 2010:6; 2012:14)

Församlingsinstruktioner för Svenska kyrkan i utlandet

7 a § För församlingar och övriga utlandsverksamheter inom Svenska kyrkan i utlandet ska en församlingsinstruktion utarbetas.

Instruktionen för Svenska kyrkan i utlandet ska innehålla det som anges i 5 § 2.

En församlingsinstruktion för en församling utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkorådet och kyrkoherden var för sig och efter att kyrkostyrelsen har getts tillfälle att yttra sig.

En församlingsinstruktion för en annan utlandsverksamhet utarbetas av kyrkoherden och kyrkostyrelsen i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkostyrelsen och kyrkoherden var för sig.

Efter att domkapitlet har utfärdat församlingsinstruktionen är den bindande för församlingen eller verksamheten.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en annan verksamhet får väckas av kyrkostyrelsen, kyrkoherden eller domkapitlet. En ändring godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen. (SvKB 2002:7; 2005:17; 2009:4; 2011:7)

BESLUTSPRÖVNING

Tillämpningsområde

8 § Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.

Beslut av ett pastorat prövas på begäran av en församling som ingår i pastoratet och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Pastoratets beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om kyrkoherden inte tillhör någon av församlingarna som ingår i pastoratet.

Beslut av en samfällighet för särskilda uppgifter prövas på begäran av en församling inom samfälligheten, ett pastorat inom samfälligheten och på begäran av den som tillhör en församling inom samfälligheten och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling i stiftet, på begäran av ett pastorat i stiftet och på begäran av den som tillhör en församling i stiftet och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 § prövas på begäran av den som tillhör en församling för vilken domprosten är kyrkoherde och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–fjärde styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,

2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art,

3. beslut som har fattats av ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte enligt 4 kap. 23 §, och

4. beslut som har fattats av domkapitlet. (SvKB 2002:9; 2003:9; 2009:4; 2012:14; 2019:10)

Hur man begär beslutsprövning

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling, ett pastorat eller en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till prövningsinstansen. Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet, samfälligheten respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas. (SvKB 2009:4; 2012:14; 2019:10)

Grunder för prövningen

10 § Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,

2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet, samfälligheten respektive stiftet,

3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller

4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa. (SvKB 2012:14; 2019:10)

Handläggningen i domkapitlet

11 § Varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Om det behövs ska ett yttrande inhämtas från den instans som tidigare har beslutat i saken. Ett yttrande får också inhämtas från ett annat kyrkligt organ, en myndighet, en organisation eller en enskild person, som har särskild kunskap i den fråga som ärendet rör. Vid behov kan även den som har begärt beslutsprövning ges anvisningar om hur utredningen bör kompletteras. Överflödig utredning får avvisas.

12 § Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras.

13 § Ett ärende får inte avgöras utan att den som har begärt beslutsprövning har underrättats om alla uppgifter som har tillförts ärendet av någon annan än parten själv. Parten ska därvid ges tid att bemöta de nya uppgifterna.

En sådan underrättelse behövs inte, om

1. det prövade beslutet kommer att upphävas,
2. de nya uppgifterna saknar betydelse i ärendet, eller
3. underrättelse på något annat sätt är uppenbart onödig.

14 § Bestämmelserna i 13 § ska tillämpas på motsvarande sätt när det gäller underrättelse till den instans som har fattat det beslut som prövas.

15 § När det gäller jäv mot den som handlägger beslutsprövningsärenden ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Beslut

16 § Prövningsinstansen får förordna att det beslut som prövas tills vidare inte ska gälla. Prövningsinstansen får också förordna rörande saken i övrigt, i avvaktan på att ärendet avgörs slutligt. (SvKB 2009:4)

17 § Det slutliga avgörandet av ärendet ska grundas på vad handlingarna innehåller.

Av beslutet, som ska avfattas skriftligt, ska framgå

1. tid och plats för meddelande av beslutet,
2. parterna samt deras ombud eller biträden,
3. vilket beslut som prövas,
4. saken,
5. innehållet i det beslut som prövas,
6. parternas och underinstansens yrkanden och invändningar,
7. om yttrande har inhämtats från någon annan,
8. skälen för beslutet,
9. innehållet i beslutet,
10. vem som har fattat beslutet,
11. vem som har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet,
12. vem som har varit föredragande,
13. skiljaktig mening, där sådan förekommit, och
14. information om hur man överklagar.

Kopior av beslutet ska tillställas den som har begärt prövningen och den instans som har fattat det prövade beslutet.

Rättelse av skrivfel och liknande

18 § Prövningsinstansen får rätta sitt beslut om det innehåller någon uppenbar oriktighet, på grund av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende. (SvKB 2009:4)

ÖVERKLAGANDE AV BESLUTSPRÖVNINGSÄRENDEN

19 § Domkapitlets slutliga beslut i beslutsprövningsärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den som begärt beslutsprövning, såvitt avser beslut att inte upphäva ett beslut eller att inte förordna i saken, och

2. den instans som har fattat det prövade beslutet, såvitt avser beslut att upphäva beslutet.

Beslut i ett beslutsprövningsärende som innebär att ärendet inte avgörs slutligt får överklagas endast i samband med talan mot det slutliga avgörandet av ärendet. Ett beslut får dock överklagas särskilt när det avser

1. ogillad invändning om jäv mot ledamot i överprövningsinstansen,

2. ogillad invändning om att hinder föreligger mot prövning av överklagandet, och

3. förordnande rörande saken i avvaktan på slutligt avgörande.

Beslut, som innebär att ärendet återförvisas till en lägre instans, får överklagas endast om beslutet innefattar avgörande av en fråga som inverkar på ärendets utgång.

Domkapitlets övriga beslut enligt detta kapitel får inte överklagas.

Åtgärder när ett beslut har upphävts

20 § Om ett beslut har upphävts och om beslutet redan har verkställts, ska det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska fattas så snart som möjligt.

En församling, ett pastorat och en samfällighet för särskilda uppgifter ska senaste tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet. (SvKB 2009:4; 2012:14; 2019:10)

58 kap. Överklagande

Beslut som kan överklagas

1 § Ett beslut kan överklagas enligt detta kapitel endast om det av en bestämmelse i denna kyrkoordning framgår att beslutet får överklagas.

Bestämmelserna i detta kapitel får också tillämpas om det i ett kollektivavtal mellan Svenska kyrkan som arbetsgivare och en eller flera arbetstagarorganisationer sägs att arbetsgivarens beslut kan överklagas hos ett domkapitel eller hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Detta gäller om inte något annat har bestämts i avtalet.

2 § Ett beslut ska, för att kunna överklagas, avfattas skriftligt. Av ett sådant beslut ska det framgå vilka skäl som har bestämt utgången och hur beslutet kan överklagas.

3 § Rätt att överklaga ett beslut enligt detta kapitel har den som beslutet angår, om det har gått honom emot, om inte något annat särskilt föreskrivs i kyrkoordningen.

Hur beslut överklagas

4 § Ett beslut överklagas skriftligt. I den egenhändigt undertecknade skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs.

Skrivelsen ges in till beslutsinstansen. Den ska, om inte annat är angivet i denna kyrkoordning, ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Rättidsprövning

5 § Beslutsinstansen prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Om skrivelsen har kommit in för sent ska beslutsinstansen avvisa den. Skrivelsen ska dock inte avvisas om förseningen beror på att beslutet har innehållit en felaktig underrättelse om hur man överklagar eller om den i rätt tid har kommit in till överprövningsinstansen.

Ett sådant avvisningsbeslut får överklagas i samma ordning som gäller för överklagande av det beslut som överklagades i den avvisade skrivelsen.

Rättelse av skrivfel och liknande

6 § Om beslutsinstansen finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av ett skrivfel, räknefel eller något annat uppenbart förbiseende ska den genast rätta beslutet, om det kan ske utan nackdel för någon enskild part.

Överklagandet förfaller om rättelsen innebär att beslutet ändras så som klaganden begär.

Överlämnande

7 § Om skrivelsen med överklagande inte ska avvisas enligt 5 § eller förfaller enligt 6 §, ska beslutsinstansen överlämna den och övriga handlingar i ärendet till överprövningsinstansen. Beslutsinstansen får, om det kan ske utan att överlämnandet fördröjs, samtidigt yttra sig över det som anförs i överklagandeskrivelsen.

Handläggningen i överprövningsinstansen

8 § Om ett beslut överklagas enligt bestämmelserna i detta kapitel, ska den instans som först har beslutat i saken i förekommande fall vara klagandens motpart i överprövningsinstansen. (SvKB 2003:9)

9 § Varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Om det behövs ska ett yttrande inhämtas från den instans som tidigare har beslutat i saken. Ett yttrande får också inhämtas från ett annat kyrkligt organ, en myndighet, en organisation eller en enskild person, som har särskild kunskap i den fråga som ärendet rör. Vid behov kan även den klagande ges anvisningar om hur utredningen bör kompletteras. Överflödig utredning får avvisas.

10 § Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras.

11 § Ett ärende får inte avgöras utan att den klagande har underrättats om alla uppgifter som har tillförts ärendet av annan än den klagande själv. Den klagande ska därvid ges tid att bemöta de nya uppgifterna.

En sådan underrättelse behövs inte, om

1. den klagandes talan kommer att bifallas,
2. de nya uppgifterna saknar betydelse i ärendet, eller

3. underrättelse på annat sätt är uppenbart onödig.

12 § Bestämmelserna i 11 § ska tillämpas på motsvarande sätt när det gäller underrättelse till en enskild person, som har ställning av part i ärendet utan att vara klagande.

13 § När det gäller jäv mot den som handlägger ärenden enligt detta kapitel ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Beslut

14 § Överprövningsinstansen får förordna att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla. Instansen får också förordna rörande saken i övrigt, i avvaktan på att ärendet avgörs slutligt.

15 § Det slutliga avgörandet av ärendet får inte gå utöver vad den klagande har yrkat. Beslutet ska grundas på vad handlingarna innehåller.

Av beslutet, som ska avfattas skriftligt, ska framgå

1. tid och plats för meddelande av beslutet,
2. parterna samt deras ombud eller biträden,
3. vilket beslut som har överklagats,
4. saken,
5. innehållet i det överklagade beslutet,
6. parternas och underinstansens yrkanden och invändningar,
7. om yttrande har inhämtats från någon annan,
8. skälen för beslutet,
9. innehållet i beslutet,
10. vem som har fattat beslutet,
11. vem som har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet,
12. vem som har varit föredragande,
13. skiljaktig mening, där sådan förekommit, och
14. information om hur man överklagar, om beslutet kan överklagas.

Kopior av beslutet ska tillställas klaganden, den instans som tidigare har beslutat i ärendet och eventuell annan part.

16 § Beslut får rättas, om det innehåller någon uppenbar oriktighet, på grund av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende.

17 § Beslut som innebär att ärendet inte avgörs slutligt får överklagas endast i samband med talan mot det slutliga avgörandet av ärendet. Ett beslut får dock överklagas särskilt när det avser

1. ogillad invändning om jäv mot ledamot i överprövningsinstansen,
2. ogillad invändning om att hinder föreligger mot prövning av överklagandet, och
3. förordnande rörande saken i avvaktan på slutligt avgörande.

Beslut, som innebär att ärendet återförvisas till lägre instans, får överklagas endast om beslutet innefattar avgörande av en fråga som inverkar på ärendets utgång.

Omprövning i särskilda fall

18 § Ett ärende får prövas på nytt om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl för det.

Om tiden för överklagande eller en därmed jämförbar åtgärd har försuttits får ärendet ändå prövas på nytt om det föreligger någon omständighet som utgör en giltig ursäkt för dröjsmålet.

Frågor om omprövning enligt första och andra styckena prövas av Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Fjortonde avdelningen: Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund[1]

Inledning

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och har en kallelse till kyrkans synliga enhet. Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

Kyrkan är Kristi kropp och därför i grunden en: ”en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt” (Ef 4:4–6). I trosbekännelsen uttrycks också tron på en enda kyrka. I den lutherska traditionen beskriver den Augsburgska bekännelsen kyrkan och dess enhet på följande sätt: ”Kyrkan är de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Och för kyrkans sanna enhet är det nog att vara ense ifråga om evangelii lära och förvaltningen av sakramenten.”

Kristen tro levs i olika sammanhang och därigenom skapas en rikedom av former för kyrkans liv och lära. Enheten är en gåva, att uttrycka den är en kallelse. Mångfalden blir en utmaning, när den leder till splittring och bildande av olika kyrkor. Utifrån erfarenheterna av detta har insikten vuxit fram att den kristna tron förpliktar kyrkorna att övervinna splittringen. Detta har lett till framväxten av den ekumeniska rörelsen.

Svenska kyrkan har tagit aktiv del i de ekumeniska strävandena sedan rörelsens början, både internationellt och i Sverige. Svenska kyrkan delar den ekumeniska rörelsens övertygelse att Jesu bön om enhet (Joh 17:21) är en kallelse att söka de kristnas synliga enhet.

Detta kommer till uttryck i bön, teologiska samtal och diakonalt arbete, där ansvaret för medmänniskorna och skapelsen uppfordrar kyrkorna att arbeta tillsammans. Mötet mellan olika kristna traditioner ger impulser till kyrkornas fortlöpande reflektion över trons innebörd och möjlighet till ömsesidig kritisk dialog.

Det ekumeniska arbetet sker på nationell nivå, i stiften och i församlingarna.

Församlingsekumeniken är särskilt betydelsefull, då man möter andra kristna i den lokala miljön, lär känna deras traditioner, ber och firar gudstjänst tillsammans och samverkar i olika uppgifter där möjlighet finns.

Svenska kyrkan har kyrkogemenskap med kyrkor inom Lutherska världsförbundet, och med andra kyrkor efter särskilda överenskommelser.

59 kap. Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

Ansvaret för Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

1 § Av 10 kap. 3 § 3 framgår att kyrkostyrelsen svarar för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund.

2 § Beslut om Svenska kyrkans medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ fattas av kyrkomötet.

[1] SvKB 2012:15, avser hela fjortonde avdelningen.

3 § Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på regional nivå fattas av stiftsstyrelsen efter hörande av domkapitlet.

4 § Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på lokal nivå fattas av kyrkorådet efter godkännande av kyrkoherden.

Överenskommelser och avtal om särskild ekumenisk samverkan

5 § Överenskommelser och avtal om särskild ekumenisk samverkan med andra trossamfund träffas genom beslut av kyrkomötet.

6 § Bestämmelser om att Läronämnden ska yttra sig innan kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller ekumeniska överenskommelser finns i 11 kap. 17 § 5.

7 § Församlingar och stift kan träffa lokala respektive regionala samarbetsavtal om särskild ekumenisk samverkan inom ramen för en nationell överenskommelse. När en församling träffar ett sådant avtal ska det godkännas av domkapitlet.

8 § Ett stift kan ha vänstiftsrelation med stift eller motsvarande i andra kyrkor.

Innan stiftsstyrelsen träffar ett vänstiftsavtal med ett stift eller motsvarande i en kyrka som Svenska kyrkan inte har någon ekumenisk överenskommelse med ska avtalet godkännas av kyrkostyrelsen efter hörande av Biskopsmötet. Kyrkostyrelsens prövning avser konsekvenser för Svenska kyrkans samlade ekumeniska relationer.

9 § En församling kan ha vänförsamlingsrelation med församlingar i andra kyrkor.

Innan kyrkorådet träffar ett vänförsamlingsavtal med en församling i en kyrka som Svenska kyrkan inte har någon ekumenisk överenskommelse med ska avtalet underställas domkapitlet för godkännande.

Yttranden och samråd

10 § Bestämmelser om att kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av styrelsens beslut i ekumeniska frågor av större vikt finns i 12 kap. 3 a §.

11 § Inför beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt ska kyrkostyrelsen samråda med andra kyrkor inom Lutherska världsförbundet och med de kyrkor med vilka en särskild överenskommelse har ingåtts om ekumenisk samverkan.

Särskilt om gudstjänster och kyrkliga handlingar

12 § Bestämmelser om när en gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet samfund får firas som huvudgudstjänst finns i 17 kap. 7 §.

13 § Bestämmelser om när en präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenik samverkan med finns i 17 kap. 17 §.

14 § Bestämmelser om när en präst inom Svenska kyrkan får besluta att använda den nicenska trosbekännelsen med uteslutande av orden ’och Sonen’ (filioque) vid en gudstjänst tillsammans med en ortodox församling finns i 18 kap. 7 §.

15 § Av 19 kap. 1 § framgår att Svenska kyrkan erkänner varje dop som har skett i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn med rent vatten genom begjutning eller nedsänkning. (SvKB 2018:3)

/Upphör att gälla den 1 juli 2020 genom SvKB 2019:9/
16 § Bestämmelser om upptagande i Svenska kyrkan finns i 29 kap. 2–4 §§.

/Träder i kraft den 1 juli 2020/
16 § Bestämmelser om upptagande i Svenska kyrkan finns i 29 kap. 1–3 §§. (SvKB 2019:9)

17 § Av 20 kap. 2 § framgår att var och en som är döpt får ta emot nattvardsgåvorna i Svenska kyrkan.

18 § Bestämmelser om ekumeniskt nattvardsfirande finns i 20 kap. 6–8 §§.

19 § Bestämmelser om vem som får konfirmeras i Svenska kyrkan finns i 22 kap. 2 § andra stycket.

20 § Bestämmelser om när en biskop i Svenska kyrkan får leda en vigning till uppdragen som biskop, präst eller diakon i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med finns i 25 kap. 9 §.

Särskilt om behörighet att utöva vigningstjänsten

21 § Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan i de fall vederbörande inte har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning finns i 31 kap. 2–4 §§.

22 § Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som diakon i Svenska kyrkan i de fall vederbörande inte har vigts till diakon i Svenska kyrkans ordning finns i 32 kap. 2–4 §§.

Anställning i Svenska kyrkan av den som tillhör en annan kyrka eller ett annat samfund

23 § Bestämmelser om vem som är behörig att anställas på och inneha en tillsvidareanställning i Svenska kyrkan finns i 34 kap. 7 §.

Upplåtelse av kyrka i ekumeniska sammanhang

24 § Bestämmelser om upplåtelse av kyrka finns i 41 kap.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelser till SvKB 1999:1

1. Kyrkoordningen träder i kraft den 1 januari år 2000 med undantag för bestämmelserna i 47 kap. 9 §, 48 kap., 49 kap. 8 §, 50 kap. Dessa bestämmelser träder i kraft den 1 januari år 2001.

För församlingar, samfälligheter och stift ska under år 2000 följande bestämmelser i kyrkolagen (1992:300) i lydelsen den 31 december 1999 tillämpas: 19 kap. 11–16 §§ och 20 kap.

2. Den som den 31 december 1999 tillhör Svenska kyrkan kvarstår som tillhörig när kyrkoordningen träder i kraft.

3. Den som före utgången av år 1999 har utsetts till ledamot eller ersättare i
– kyrkofullmäktige i församling eller samfällighet
– direktvalt kyrkoråd
– stiftsfullmäktige
– kyrkomötet
kvarstår i sitt uppdrag till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

Om en ledamot lämnar Svenska kyrkan eller enligt de regler som gällde vid 1999 års utgång till följd av flyttning inte längre är valbar till uppdraget ifråga eller själv anmäler sin avgång ska stiftsstyrelsen utse en ny ledamot enligt de regler som gällde vid 1999 års utgång. Detta ska även gälla i fråga om ersättare i kyrkofullmäktige och direktvalt kyrkoråd.

4. Den som före utgången av år 1999 har utsetts till ledamot eller ersättare i
– församlingsdelegerade
– kyrkoråd i församlingar och samfälligheter med undantag för gemensamt kyrkoråd enligt 17 kap. 1 § andra stycket kyrkolagen och direktvalt kyrkoråd
– nämnd i församlingar och samfälligheter enligt 17 kap. 36 § kyrkolagen
– stiftsstyrelsen och övriga av stiftsfullmäktige inrättade nämnder enligt 25 kap. 8 § jämfört med 17 kap. 36 § kyrkolagen
– Svenska kyrkans centralstyrelse
– Nämnden för Svenska kyrkans mission
– Svenska kyrkans nämnd för internationell diakoni/Lutherhjälpen
– Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet kvarstår i sitt uppdrag till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

Om en ledamot lämnar Svenska kyrkan eller enligt de regler som gällde vid 1999 års utgång till följd av flyttning inte längre är valbar till uppdraget ifråga eller själv anmäler sin avgång ska fyllnadsval förrättas av det organ och enligt de regler som gällde vid 1999 års utgång. Om ersättare för ledamoten har utsetts vid proportionellt val ska dock i ledamotens ställe inträda en ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden, enligt den ordning mellan ersättarna som har bestämts vid valet.

5. Den som före utgången av år 1999 har valts till revisor eller revisorsersättare av kyrkofullmäktige, församlingsdelegerade eller stiftsfullmäktige kvarstår i sitt uppdrag för granskning av verksamheten under år 2000.

6. Den som enligt punkt 3, 4 och 5 kvarstår i sitt uppdrag ska från den 1 januari år 2000 fullgöra sitt uppdrag i det organ som enligt kyrkoordningen har samma beteckning som i kyrkolagen eller som motsvaras av ett organ i kyrkoordningen enligt följande:

– kyrkofullmäktige i en kyrklig samfällighet motsvaras av samfällda kyrkofullmäktige,

– församlingsdelegerade motsvaras av samfällda kyrkofullmäktige,

– kyrkorådet i en kyrklig samfällighet motsvaras av kyrkonämnden,

– Svenska kyrkans centralstyrelse motsvaras av kyrkostyrelsen,

– Svenska kyrkans nämnd för internationell diakoni/Lutherhjälpen motsvaras av Nämnden för internationell diakoni/Lutherhjälpen.

7. De i punkterna 3 och 4 angivna organen får redan före den 1 januari år 2000 fatta beslut som avser tiden efter den 31 december 1999. Detsamma gäller tillsättningsnämnder, Svenska kyrkans församlingsnämnd och Svenska kyrkans utbildningsnämnd.

8. Följande val ska förrättas senast den 31 december 1999 och avse tiden från den 1 januari år 2000 till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

a) ledamöter och ersättare i pastoratsnämnden enligt 4 kap. 34 § kyrkoordningen,

b) revisorer för den nationella nivån.

c) Nämnden för kyrkolivets utveckling och Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar.

d) ledamöter och ersättare i Domkyrkorådet i Lund enligt 40 kap. 6 § kyrkoordningen.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar får redan före den 1 januari 2000 företa prövning enligt 8 kap. 8 § kyrkoordningen.

9. Följande val ska förrättas senast den 31 december 1999.

a) ledamöter och ersättare i domkapitlet enligt 9 kap. kyrkoordningen,

b) ledamöter och ersättare i Kyrkofondens styrelse enligt 12 kap. kyrkoordningen,

c) ledamöter och ersättare i Svenska kyrkans valprövningsnämnd och Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Valen gäller från det ett justerat protokoll finns och avser tiden till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

De i första stycket a) och b) angivna organen får redan före den 1 januari år 2000 fatta beslut som avser tiden efter den 31 december 1999. De i första stycket c) angivna organen får redan före den 1 januari år 2000 pröva överklaganden i fråga om beslut som har fattats med stöd av bestämmelser i kyrkoordningen och som inte kan överklagas i annan ordning.

10. När församlingar, samfälligheter, stift och Svenska kyrkans nationella nivå under 1999 upprättar budget för år 2000 ska detta ske enligt bestämmelserna i kyrkoordningen.

Bestämmelsen i 42 kap. 2 § kyrkoordningen ska tillämpas vid fastställandet av avgiftssatsen för år 2000.

Med oförändrad avgiftssats för år 2000 avses 1999 års skattesats för församlingsskatt. För en samfällighet som år 1999 är partiell och som inte ska bestå som samfällighet år 2000 ska avgiftssatsen anses utgöra samfällighetens skattesats ökad med de ingående församlingarnas genomsnittliga skattesats.

11. Ett ärende som överlämnas till Svenska kyrkan för handläggning enligt 5 § lagen (1998:1592) om införande av lagen (1999:1591) om Svenska kyrkan ska handläggas av det kyrkliga organ som handlägger ett motsvarande ärende enligt kyrkoordningen.

12. En flerpastoratssamfällighet som inte är total enligt 11 kap. 8 § andra stycket kyrkolagen får bestå till utgången av år 2001 för de angelägenheter som den ska sköta enligt gällande beslut om samfällighetsbildningen.

Samfälligheten Gotlands kyrkor får bestå enligt bestämmelserna i 2 kap. 12 § kyrkoordningen.

13. Följande bestämmelser i kyrkoordningen ska tillämpas först från och med den mandatperiod som börjar år 2002:

4 kap. 10 § om antalet valda ledamöter och ersättare i kyrkorådet

4 kap. 16 § om vem som får vara ordförande i kyrkoråd och kyrkonämnd

4 kap. 24 § om minsta antal kyrkvärdar som ska utses ur kyrkorådet

7 kap. 13 § om antalet valda ledamöter och ersättare i stiftsstyrelsen. (SvKB 2000:5)

14. Åren 2000 och 2001 ska kyrkomötets sammanträden äga rum i maj och september. Istället för de i 51 kap. 6 § angivna tiderna för budgetprocessen på den nationella nivån ska då gälla följande. Kyrkofondens styrelse ska senast den 15 april lämna sitt förslag till budget till kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen ska upprätta ett förslag till budget senast den 15 april.

15. Följande vid utgången av år 1999 gällande gudstjänstböcker ska fortsätta att vara Svenska kyrkans gudstjänstböcker till dess kyrkomötet fattar beslut om en ändring:

Den svenska kyrkohandboken I och II

Den svenska psalmboken

Den svenska evangelieboken

En liten bönbok.

16. Bestämmelserna i kyrkliga kungörelsen (SKFS 1993:4) om användning av Svenska kyrkans gudstjänstböcker på andra språk än svenska ska gälla till dess beslut fattas om nya översättningar.

17. Den till kyrkliga kungörelsen (SKFS 1998:5) om alternativ till Herrens bön som bilaga fogade översättningen av Herrens bön får användas vid Svenska kyrkans gudstjänster.

18. De vid 1999 års utgång inrättade prästtjänsterna i ett pastorat ska gälla som miniminivå för prästorganisationen (34 kap. 1 § kyrkoordningen) till dess en ändring av organisationen beslutas med stöd av 37 kap. 26 § kyrkoordningen.

19. Den som innehar eller har innehaft uppdrag som förtroendevald inom Svenska kyrkan är valbar till sådant uppdrag även om han eller hon inte är döpt.

20. Den som vid utgången av år 1991 hade varit anställd som präst i Svenska kyrkan i minst ett år är trots bestämmelserna i 34 kap. 10 § första stycket 1 behörig att anställas som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt.

21. Den som vid utgången av 1999 är kyrkotillhörig och medlem i en icke-territoriell församling får fortsätta att tillhöra den församlingen så länge han eller hon är folkbokförd inom församlingens geografiska upptagningsområde.

22. En församling som inte uppfyller kriterierna för församling i 37 kap. 2 § kyrkoordningen får, utan beslut om undantag från indelningsändring, ändå bestå till utgången av år 2005.

23. Bestämmelserna i 38 kap. om direkta kyrkliga val ska första gången tillämpas år 2001.

24. Bestämmelserna om kollektredovisning i 43 kap. 9–10 §§ kyrkoordningen ska tillämpas för de kollekter som upptagits under år 1999.

25. De delar av tjänstgöringsföreskrifter för präster i ett pastorat som gäller vid 1999 års utgång och som utgör regler som enligt 57 kap. 5 § 1 kyrkoordningen ska ingå i en församlingsinstruktion, ska fortsätta att gälla såsom församlingsinstruktion för en församling som ingår i pastoratet till dess en ny församlingsinstruktion har utfärdats enligt bestämmelserna i 57 kap. 6–7 §§ kyrkoordningen.

26. När stiftsstyrelsen under 1999 beslutar om ändringar i pastoratsindelningen som avser tiden fr.o.m. år 2000 ska detta ske enligt bestämmelserna i 37 kap. 18–39 §§ kyrkoordningen. Avser beslutet en ändring i pastoratsindelningen inom en total ekonomisk flerpastoratssamfällighet får stiftsstyrelsen trots bestämmelserna i 37 kap. 28 § och 37 § besluta att ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2000.

27. När en befattning som biskop ska återbesättas med tillträde efter den 1 januari 2000 ska bestämmelserna i 8 kap. 7–39 §§ kyrkoordningen om hur biskopar utses tillämpas även för åtgärder som vidtas under 1999.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2002:7

1. Detta beslut träder i kraft den 1 november 2002 med undantag för bestämmelserna i 10, 12 och 36 kap. vilka träder i kraft omedelbart när kyrkomötet har fattat sitt beslut.

2. När den ledamot i Domkapitlet i Visby stift som avses i 9 kap. 2 a § 4 och den ledamotens ersättare skall väljas första gången har endast den som är anställd som präst eller diakon i utlandskyrkan rösträtt. Valet avser tiden till och med den 31 december 2005.

3. Kyrkomötet skall vid sammanträdet i oktober 2002 välja en ledamot och ersättare i Domkapitlet i Visby stift enligt 9 kap. 19 § andra stycket för tiden fram till dess att kyrkomötet har hållit nya val under nästa mandatperiod.

4. Upphört att gälla. (SvKB 2005:17)

Övergångsbestämmelser till SvKB 2003:7

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2005.

2. 44 kap. 4 § i dess nya lydelse tillämpas första gången vid utbetalning av vinstmedel från 2004 års förvaltning av prästlönetillgångarna.

3. 44 kap. 12 § i dess nya lydelse tillämpas från september 2004.

Stiftsstyrelsernas skyldighet enligt 44 kap. 16 § i dess nuvarande lydelse, att lämna preliminära uppgifter om strukturbidrag, bortfaller från september 2004.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2007:5

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2008.

2. För de församlingar som har kyrkostämma gäller under åren 2008 och 2009 bestämmelserna om kyrkostämman i deras lydelse före den 1 januari 2008.

3. Hovförsamlingen får ha kyrkostämma som beslutande organ även efter år 2009. Tidigare bestämmelser om kyrkostämman fortsätter då att gälla.

4. De församlingar som har kyrkostämma skall inför valet år 2009 med tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. besluta hur församlingens beslutanderätt skall utövas från och med den 1 januari 2010.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2007:6

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2008.

En sökande till en befattning som domprost eller kyrkoherde som inte har genomgått utbildning enligt 34 kap. 9 § första stycket 3 får till utgången av år 2012 förklaras behörig utan beslut om undantag enligt bestämmelserna i 34 kap. 9 § andra stycket.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2009:2

1. Detta beslut träder i kraft den 1 november 2009.
2. Bestämmelsen i 23 kap. 4 § i dess äldre lydelse ska fortsätta att gälla till dess Kyrkomötet fattar beslut om en ny kyrkohandbok.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2009:4

1. Detta beslut träder i kraft den 1 november 2009 i fråga om 33 kap. 9 § och i övrigt den 1 januari 2010 med undantag för bestämmelserna i 11 kap. 14 § som träder i kraft den 1 januari 2011.
2. 33 kap. 9 § i dess lydelse före den 1 november 2009 ska fortsätta att tillämpas under mandatperioden 2010–2013 på den som vid kyrkovalet 2009 har valts till ledamot eller ersättare i ett direktvalt kyrkoråd.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2011:2

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013 med undantag för bestämmelsen i 43 kap. 10 § som träder i kraft den 1 januari 2012.
2. Den som före utgången av 2012 har utsetts som revisor eller ersättare för revisor kvarstår i sitt uppdrag till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2011:7

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2012 förutom vad gäller ändringen i 38 kap. 17 § som träder i kraft den 1 januari 2013.
2. Uppdragen för de ledamöter och ersättare i Domkapitlet i Visby för vilka gäller att de vid valet var anställda i utlandskyrkan eller valbara i en utlandsförsamling upphör den 31 december 2013.
3. Uppdragen för de ledamöter och ersättare som valdes till Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet av 2010 års kyrkomöte upphör den 31 december 2011.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2011:9

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2014. Beslutet ska dock tillämpas redan vid det val som avser den mandatperiod som inleds den 1 januari 2014.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2012:9

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.
2. Uppdragen för de ledamöter och ersättare som vid 2010 års kyrkomöte valdes till Visby domkapitel i särskild sammansättning, kyrkostyrelsen, Nämnden för internationell mission och diakoni, Nämnden för utbildning forskning och kultur, Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprövningsnämnd och Svenska kyrkans överklagandenämnd samt uppdragen för de revisorer som valdes av 2010 års kyrkomöte upphör den 31 december 2013.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2012:14

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2014 med undantag för ändringarna i 38 kap., som träder i kraft den 1 januari 2013. Äldre bestämmelser i 38 kap. gäller dock fortfarande när nya ledamöter och ersättare ska utses i direktvalda

kyrkoråd och samfällda kyrkofullmäktige under år 2013. Hänvisningen avseende valnämnder i 38 kap. 5 § ska under 2013 avse 4 kap. 14–20 §§ och 22–23 §§.

2. Pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter blir den 1 januari 2014 pastorat. Detsamma gäller de pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter om vilka det har fattats beslut med ikraftträdande den 1 januari 2014. Om det i pastoratens namn ingår orden ”kyrkliga samfällighet” ska detta istället ersättas av ordet ”pastorat”.

3. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 får Göteborgs kyrkliga samfällighet finnas kvar fram till och med den 31 december 2017. Kyrkostyrelsen får utfärda bestämmelser gällande Göteborgs kyrkliga samfällighet och dess församlingar under övergångstiden, samt särskilda bestämmelser avseende kyrkovalet 2013 till samfälligheten och dess församlingar.

För att vara valbar i ett direktval i en församling som ingår i samfälligheten krävs att man tillhör den församlingen.

4. Kyrkovalet år 2013 ska för andra samfälligheter än Göteborgs kyrkliga samfällighet avse kyrkofullmäktige i pastorat. Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige ska vid beslut om antalet ledamöter i det kommande pastoratets kyrkofullmäktige tillämpa bestämmelserna i den lydelse av 3 kap. 5 § som träder i kraft den 1 januari 2014.

5. Kyrkonämnden i en flerpastoratssamfällighet ska utse den som ska vara kyrkoherde när samfälligheten blir ett pastorat.

6. När en befattning som domprost ska tillsättas för anställning i ett pastorat som har varit en flerpastoratssamfällighet ska samfällighetens kyrkonämnd utse de tre ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden som enligt 34 kap. 12 § annars utses av domkyrkoförsamlingens kyrkoråd, av en kyrkonämnd eller av en pastoratsnämnd.

7. Upphört att gälla. (SvKB 2015:7)

8. Gruppbeteckningar som den 1 januari 2013 är registrerade för val till samfällda kyrkofullmäktige blir registrerade för val till kyrkofullmäktige. Då ska gruppbeteckningarna ändras i enlighet med bestämmelserna i nya 38 kap. 25 §. Stiftsstyrelserna ska informera berörda nomineringsgrupper om ändringen av gruppbeteckningarna.

9. När församlingsråd ska väljas första gången efter 2013 års kyrkoval ska kyrkonämnden i de samfälligheter som blir pastorat kalla till församlingsmöte enligt 4 kap. 23 §. Om det sker en indelningsändring som innebär att ett helt nytt pastorat bildas, ska i stället indelningsdelegerades arbetsutskott kalla till församlingsmöte.

10. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för överklaganden och begäran om beslutsprövningar beträffande beslut som har fattats av en flerpastoratssamfällighet före den 1 januari 2014.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2015:5

1. Detta beslut träder i kraft 1 januari 2016.

2. Den som tillhör en icke-territoriell församling vid tidpunkten för ikraftträdandet ska även fortsättningsvis vara tillhörig den icke-territoriella församlingen och vara folkbokförd där.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2015:8

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Stiftsstyrelsen i Göteborgs stift beslutar om en begravningssamfällighet enligt 2 kap. 10 a § kyrkoordningen ska bildas. Stiftsstyrelsen ska samtidigt besluta om samfällighetens namn som ska innehålla ordet begravningssamfällighet.

Innan stiftsstyrelsen fattar sitt beslut ska de församlingar som inte ingår i ett pastorat och de pastorat som föreslås ingå i begravningssamfälligheten enligt den indelning som ska gälla från och med den 1 januari 2018 få tillfälle att yttra sig.

3. Om ett beslut enligt punkten 2 fattas träder samfällighetsbildningen i kraft när Göteborgs kyrkliga samfällighet upphör.

4. Ett beslut enligt punkten 2 ska fattas senast nio månader innan samfällighetsbildningen träder i kraft.

5. När ett beslut enligt punkten 2 har fattats får begravningssamfälligheten förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter.

6. Kyrkostyrelsen får utfärda de ytterligare införandebestämmelser som behövs för att samfällighetsbildningen ska kunna genomföras.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2016:1

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2018 med undantag av ändringarna i 56 kap. 2 § vilka träder i kraft den 1 januari 2017.

2. En begränsning av förändringarna för församlingar och pastorat till följd av nya 44 kap. ska ske enligt följande.
Förändringen utgör skillnaden mellan nettot av avgifter och bidrag för församlingarna och pastoraten enligt nya 44 kap. för bidragsåret 2018 jämfört med det netto som skulle ha uppkommit samma år om bestämmelserna i tidigare 44 kap. hade tillämpats. Med nettot enligt nya 44 kap. avses skillnaden mellan bidrag och avgifter enligt 3–5 och 7–10 §§. Med nettot enligt tidigare 44 kap. avses skillnaden mellan bidrag och avgifter enligt 6, 7, 8 och 9 §§ i tidigare 44 kap.
Vid beslut om avgifter och bidrag enligt 11 § ska

− från nettot för bidragsåret 2018 avräknas tre fjärdedelar av förändringen,

− från nettot för bidragsåret 2019 avräknas två fjärdedelar av förändringen, och

– från nettot för bidragsåret 2020 avräknas en fjärdedel av förändringen

Övergångsbestämmelser till SvKB 2017:4

1. Detta beslut träder i kraft den 1 juni 2018.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för anställning på en befattning som kantor eller organist som har utlysts före ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2017:14

1. Detta beslut träder i kraft pingstdagen 2018.

2. Med Kyrkohandbok för Svenska kyrkan avses i dessa bestämmelser Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och Den svenska kyrkohandboken II till dess kyrkomötet fattar beslut om Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2017:18

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2018.

2. Indelningsdelegerade och indelningsstyrelser som har tillsatts före den 1 januari 2018 blir vid beslutets ikraftträdande interimsdelegerade respektive interimsstyrelser.

Övergångsbestämmelser till SvKB 2019:6

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2020.
2. Ändringen i 38 kap. 4 § ska tillämpas första gången när det nyvalda kyrkofullmäktige, efter kyrkovalet år 2021, förrättar val till valnämnden.